

Kolofon

NIKS 6e jaargang No 5

Naar
Integratie
Kinder-
Seksualiteit

Uitgave

LANDELIJKE WERKGROEP JEUGD-
EMANCIPATIE van de NVSH

Administratie

NIKS
Postbus 6614
3002 AP Rotterdam

Redactie

Hans Arts
Bob Ferguson
Gorrit Goslinga
Rik Wanders

Abonnementen

Voor 1982 kost een abonnement
f31,50. Toezending in blanco
envelop: f45,=.
Abonnementen kunnen elke
maand ingaan. Opzeggen vóór
1 januari.
Losse nummers kosten f3,50. Bij
toezending per post: f4,50.
Betalingen na ontvangst van
aksept-giro-kaart.

Advertenties

Tarieven:
Hele pagina: f65,=
Halve pagina: f35,=
Kwart pagina: f20,=
Regel-advertenties:
f0,60 per regel.
Advertenties die afbreuk
doen aan de beoogde functie
van het blad kunnen door
de redactie worden geweigerd.

Overname artikelen

Alleen ná schriftelijke
toestemming van de redactie.

Druk

'De Woelrat', Boskoop.

Verspreiding

'Macula', Boskoop.

Met "ingezonden" aangeduide
artikelen verwoorden niet nood-
zakelijkerwijs de mening van de
redactie.

Adressen

NVSH-ALGEMEEN

Nederlandse Vereniging voor
Seksuele Hervorming (NVSH)
Postbus 64
2501 CB Den Haag
tel. 070 - 46 97 09
Telefonische hulpdienst:
tel. 070 - 60 00 10

LWGJ

Landelijke Werkgroep
Jeugdemancipatie (LWGJ)
Postbus 132
5240 AC Rosmalen

Afdelingswerkgroepen Jeugdemancipatie / Pedofilie

Amsterdam	Blauwburgwal 7-9
Deventer	Postbus 692
Eindhoven	Postbus 440
Groningen	Postbus 1387
Den Haag	Gr. Hertoginnelaan 203
Maastricht	Rechtstraat 20
Middelburg	Postbus 201
Nijmegen	Postbus 6728
Rotterdam	Kon. Emmaplein 1
Tilburg	Postbus 1251
Utrecht	Wittevrouwensingel 100
Venlo	Postbus 635
Zaandam	Rode Zee 67

Inlichtingen over voorlichting:
tel. 073 - 41 29 53

Overige kontaktadressen

Breda	Postbus 3773
Leiden	Postbus 136 (B. Püss)
Tiel	St. Agnietenstr. 19

Komitee Kindervuist

Kindervuist Postbus 255
Doorn

Kinder telefoons

De kindertelefoons zijn bestemd
voor iedereen tot ongeveer 18
jaar en wil helpen met inlicht-
tingen, raad en hulp. Kinder-
telefoons zijn anonim, dat wil
zeggen dat niemand informatie
krijgt over de kinderen die
bellen.
Kindertelefoons zijn over het
algemeen bereikbaar op werk-
dagen van 4 uur 's middags tot
8 uur 's avonds.

Amsterdam	020 - 22 44 55
Dordrecht	078 - 17 42 19
Eindhoven	040 - 45 18 18
	040 - 44 44 11
Den Haag	070 - 92 42 42
Groningen	050 - 14 10 10
Heerlen	045 - 72 22 33
Maas en Waal	08870 - 58 00
Rotterdam	010 - 22 44 55
Utrecht	030 - 52 25 00
Venlo	077 - 1 88 88

Meisjes

Meisjestelefoon:

Breda	076 - 22 25 90
Enschede	053 - 30 35 78
Land van Cuyk	08855 - 52 66
Leiden	071 - 12 60 52
Maastricht	043 - 1 19 65
Nijmegen	080 - 22 28 01
Utrecht	030 - 32 20 20
Zoetermeer	079 - 16 46 69
Zwolle	05200 - 1 86 59

Jongens

Jongenstelefoon:
Amsterdam 020 - 25 22 25

NIKS SPECIAL

JEUGDEMANCIPATIE

RIK WANDERS

We vonden dat het maar eens moest: een superdikke NIKS met daarin artikelen uit voorgaande NIKSen en nog niet in NIKS gepubliceerd materiaal. De bedoeling van deze NIKS is: de geïnteresseerde lezer, nieuwe lezer, aspirant-lezer of zomaar in het werk van de Landelijke Werkgroep Jeugdemancipatie geïnteresseerde een bundeling van informatie bieden, die een beeld geeft van het werk waarmee de werkgroep zich bezig houdt. De abonnee die al langere tijd NIKS leest, zal een aantal artikelen tegenkomen, die al eens eerder geplaatst zijn. Wie hierdoor teleurgesteld is kan zich troosten met de ongeëvenaarde omvang van 44 pagina's die deze NIKS telt inplaats van de gebruikelijke 20 à 24 pagina's.

Het werk van de Landelijke Werkgroep Jeugdemancipatie (LWGJ) van de NVSH laat zich karakteriseren in drie trefwoorden: jeugdemancipatie, kinderseksualiteit en pedofilie. Emancipatie is van die drie het meest omvattende begrip: de LWGJ streeft ernaar, dat kinderen beschouwd zullen gaan worden als volwaardige personen die niet alleen "volwassenen-in-woording" zijn maar vooral mensen, die het recht hebben een volledig leven te leiden. Dat betekent, dat kinderen serieus genomen moeten worden en dat ze actief betrokken worden bij zaken die hen aangaan. Het kind-beeld, dat tijdenlang de houding van ouders, onderwijzers, overheid en anderen tegenover kinderen heeft bepaald, is zolangzamerhand aan een herziening toe. In het oude kind-beeld worden kinderen

Inhoud:

5 HOOPVOLLE KONKLUSIE OP SYMPOSIUM
Gorrit Goslinga	33 MELAI OP DE KORREL
Jan Schuijjer
7 GG PAMFLET nr 4 PEDOFILIE
Dick de Groot	34 VEEL KOMMENTAAR OP RAPPORT MELAI
Bob Ferguson
10 KINDEREN: DE GROOTSTE ONDERDRUKTE MINDERHEID
Paul Valois	36 WEGGELOPEN
Joost Heeren
12 JONGENSROOM
De Rooie Vlinder	38 GESNEDEN KOEK
16 SEKSUELE SOCIALISERING VAN MEISJES EN JONGENS
Wil Flier-Schmidt	39 SNOEPCOEK
20 INVLOED VAN SEKSUELE ERVARINGEN BIJ KINDEREN
Bob Ferguson	40 LEESDIS
23 JONGENS
Gorrit Goslinga	42 AFFICHE VAN DE MAAND
24 STRIJD TEGEN KINDERPORNO
Els Peters, Jan Schuijjer, Hans Zwerus	43 PLAKPLEK
26 EROTIEK EN KINDEREN
Monique Möller	
30 JEUGDEMANCIPATIE GAAT VEEL VERDER DAN ALLEEN MAAR SEKS
René Langhorst	

Aan dit nummer werkten mee:
Edward Brongersma, Wil Flier-Schmidt, Dick de Groot, Joost Heeren, René Langhorst, Ellen Mik, Monique Möller, Els Peters, Twan Reinders, de Rooie Vlinder, Jan Schuijjer, Paul Valois, Hans Zwerus.

NIKS
1982
nr.6

3

beschouwd als zwakke, weerloze en hulpbehoevende wezens die van alle kanten tegen boosaardige invloeden van buitenaf beschermd moeten worden. Het kind heeft alleen passieve rechten (zoals het recht op verzorging, onderwijs en bescherming) maar kan geen gebruik maken van actieve rechten (zoals het recht op vrije meningsuiting of inspraak in zaken die het kind zelf aangaan). Dit wordt goed geïllustreerd in het verschil tussen de "Rechten van de Mens" en de "Rechten van het Kind". De emancipatie-gedachte past binnen de emancipatoire opstelling van de NVSH.

Het tweede punt, kindersexualiteit, hangt sterk samen met het eerste punt. Nu komt de "S" van NVSH om de hoek. Het hiervoor beschreven kind-beeld bevat namelijk ook strenge opvattingen aangaande de sexualiteit van kinderen: het kind is "onschuldig", dat wil zeggen, niet een seksueel wezen. In de benadering van kinderen als het gaat om sexualiteit, zijn volwassenen vaak onzeker en sluiten ze niet aan bij de eigen ervaringen die kinderen met sexualiteit al hebben. Onderwerpen die aan bod komen bij seksuele voorlichting op basis- en middelbare scholen zijn onderwerpen die te maken hebben met volwassen seks: voortplanting, voorbehoedsmiddelen, geslachtsziekten en misschien zelfs homoseksualiteit. Het kind als "nog-niet-volwassene": deze voorlichting wordt gegeven om LATERE problemen te voorkomen. Seks is iets dat mensen hebben om van te genieten. Ook kinderen zouden ervan moeten kunnen genieten. Kinderen heb-

ben wel degelijk een eigen sexualiteit, waar ze net als volwassenen van moeten kunnen genieten zonder daarin geremd te worden.

In de relatie met volwassenen is seks een zwaar taboe. Dit betekent, dat het kind (dat zich wat andere "levenszaken" betreft wel spiegelt aan volwassenen!) het op seksueel gebied maar zelf uit moet zoeken. Hierdoor mist het kind een hoop plezier en krijgt het op seksueel gebied niet de "ontwikkelingshulp" die het op andere gebieden wel zou krijgen. Het zware taboe op seks tussen kinderen en volwassenen zorgt ervoor, dat pedofilie een probleem is. De benadering van pedofiele relaties door omgeving en overheid is, dat kinderen het slachtoffer zijn van pedofiele relaties. Het bestaan van kindersexualiteit en inspraak van kinderen in hun eigen relaties wordt hierdoor genegeerd. Inzake de stellingname over pedofilie gaat de LWGJ uitdrukkelijk uit van de positie van het kind in die relatie: het kind moet "JA" kunnen zeggen, maar ook "NEE"! Pedofiele relaties met wederzijdse instemming moeten met rust gelaten worden. Anderszijds moeten kinderen zich kunnen onttrekken aan seksuele toenaderingen, als ze die niet willen. Het spanningsveld tussen de vrijheid voor pedofiele relaties met wederzijdse instemming enerzijds en seksuele mishandeling anderszijds, tussen vrijmoedige opvoeding enerzijds en incest anderszijds vraagt om een behoedzame stellingname en formuleringen, vooral omdat het om zeer emotionele zaken gaat.

De LWGJ is voortdurend bezig zich te bezinnen op bovengenoemde terreinen. De onderwerpen zijn steeds in beweging: een omlidnd actieplan is er niet. Diskussies moeten zo breed mogelijk gevoerd worden. Het is de opgave die de LWGJ zich gesteld heeft om de discussies aan de gang te houden, te blijven volgen, nieuw materiaal aan te dragen, uitkomsten te bundelen en te publiceren. Hierin speelt NIKS een belangrijke rol.

Hoopvolle konklusie op symposium

DE BELANGRIJKSTE UITSpraak VAN HET SYMPOSIUM "WAAR LIGT DE GREN?" KWAM OP DE VALREEP VAN MR.L.GEELHOED, TOPAMBTENAAR VAN HET DEPARTEMENT VAN JUSTITIE. DE VOORMALIGE SEKRETARIS VAN DE STAATSKOMMISSIE ZEDELIJKHEIDSWETGEVING MAAKTE DUIDELIJK DAT HET ER JUSTITIE ALS REGEL OM GAAT, DIE SEKSUELE KONTAKTEN MET 12-16-JARIGEN VERVOLGBAAR TE HOUDEN, WAARIN EEN VOLWASSENE ZIJN OVERWICHT MISBRUIKT. HIJ FORMULEERDE DAT TIJDENS DE ZAALDISKUSSIE NOG ZODANIG, DAT DE WET FORMEEL VEEL MEER ZOU KUNNEN VERBIEDEN MAAR DAT VOLGENS DEPARTEMENTALE RICHTLIJNEN DE OFFICIEREN VAN JUSTITIE ALLEEN BOVENGENOEMDE GEVALLEN ZOUDE VERVOLGEN. IN DE WANDELGANGEN NA AFLOOP AANGESCHOTEN GAF HIJ ECHTER TOE DAT DIT TOCH TOT RECHTSONGELIJKHEID EN RECHTSONZEKERHEID ZOU LEIDEN WAAR DE RICHTLIJNEN NIET BINDEND ZIJN, EN OOK VEEL NIET STRAFWAARDIGE RELATIES IN DE KRIMINELE SFEEER ZOU HOUDEN. ALS HIJ NU EEN WETSONTWERP ZOU MOETEN OPSTELLEN, ZOU HIJ DE VEELGEWRAAKTE TERM "BEWEGEN TOT HET DULDEN OF PLEGEN VAN SEXUELE HANDELINGEN" (AFKOMSTIG VAN DE STAATSKOMMISSIE) VERVANGEN DOOR EEN FORMULERING IN DE ZIN VAN HET BESTAANDE ART.248ter WvS: "MISBRUIK VAN UIT FEITELIJKE VERHOUDINGEN VOORTVOLGEND OVERWICHT". EEN UITSpraak VAN GROOT GEWICHT UIT DE MOND VAN DE EERSTVERANTWOORDELIJKE AMBTENAAR VOOR HET KOMENDE WETSONTWERP.

GORRIT GOSLINGA

de Gentse seksuoloog uit de kring van wijlen Jos van Ussel, gaf een briljante uiteenzetting over de wijze waarop de begrippen 'seksualiteit' en 'kind' zijn ingevuld binnen de westerse burgerlijke cultuur sedert de 17e eeuw. 'Seksualiteit' is een institutie geworden, versmald tot 'de geslachtsdaad' en zodanig beladen met wat wel en vooral niet hoort, dat het begrip 'de zeden' nauwelijks nog op iets anders kan slaan. Het kind is in deze zelfde cultuurkring steeds meer gemaakt tot onvolkomen, weerloos en 'onschuldig' (= seksloos). Carlier schetste hiernaast de inmiddels alweer bedreigde tegenstroom die het kind voor

vol wil aanzien en probeert de seksualiteit weer in het geheel van menselijk gedrag in te passen. Als voornaamste konklusie stelde hij dat seksualiteit in de opvoeding een leerproces moet vormen, niet beperkt tot woorden en niet alleen vanuit de ouders.

MINDERJARIGHEID

Voor Prof.Mr.M.Rood-de Boer was het hierna een zware taak de zaal te blijven boeien met een vertoog over de achtergronden van het eindrapport (waaraan zij niet meewerkte) van de staatskommissie zedelijkheids-wetgeving (waarvan zij wel deel uitmaakte). Op bepaalde punten nam zij duidelijk afstand van het resultaat, dat volgens haar vooral hierom zo onbevredigend overkomt omdat de kommissie aan 'een zekere moeheid' leed na tien jaar werken met weinig weerklank. Maar wie alle rapporten van de kommissie er op naleest zal wel een vaste lijn ontdekken: beperking van de functie van het strafrecht maar resolute opstelling tegen exploitatie en tegen misbruik van afhankelijkheid, dus ook bijzondere zorg voor de bescherming van jeugdigen. Mevrouw Rood wees er voorts op dat er andere herzieningen van het strafrecht in de maak zijn waarbij de belangen van 'dader' en 'slachtoffer' worden afgewogen: hulpverlening bij wegllopen, te verdeling leggen.

Terecht gaf de spreekster aan dat een rechtspositie van minderjarigen als fundament een herziening van het burgerlijk recht moet hebben, en niet een van het strafrecht. Maar haar uitwerking hiervan was weinig gelukkig, vooral haar stelling dat pas na doorvoering van de trapsgewijze minderjarigheid (vanaf 12 jaar) het strafrecht betreffende minderjarigen vanaf 12 gewijzigd zou kunnen worden. Uitgesproken zwak kwam over haar verwijzing naar internationale verdragsverplichtingen, met de wel zeer theoretisch mogelijkheid dat een zich in zijn zedelijke overtuiging gekwetst voelende burger tegen een herzien strafrecht zou gaan procederen bij het Europese Hof in Straatsburg.

STELLINGNAMES

Het middagedeelte opende met vier kortere stellingnames, na de thee gevolg door een zaal-diskussie. De kinderpsychiatrice Dr.Th.Cohen-Matthijssen hield een alleszins zwak betoog waarin zij zich liet kennen en wel

als een gaaf vertegenwoordigster van de eerder door Carlier geanalyseerde burgerlijke moraal. In haar visie moeten de ouders hun kinderen volledig controleren, beheersing opleggen en beschermen; in deze tijd van verwarring over wat wel of niet hoort mag je de ouders niet nog onzekerder maken door

mondigheid van kinderen, die nu blijkbaar alleen als het om seks gaat nee mogen zeggen. Je mag kinderen niet tegen hun zin in bescherming nemen, aldus Hans Zverus, die voorstelde de grens daar te trekken waar een kind het gevoel krijgt niet onder het seksuele contact met een volwassene uit te kunnen.

diskussie niet goed op gang wil de komen. Aanzetten genoeg, maar tot goede gedachtenwisselingen kwam het bijna een uur lang niet onder de wel wat erg lankmoedige leiding van forumvoorzitter Trimbos. Veelal werd doorgeborduurd op wat de inleiders hadden ingebracht, waarop die nog wel eens wilden uitwerken wat zij eerder hadden aangestipt.

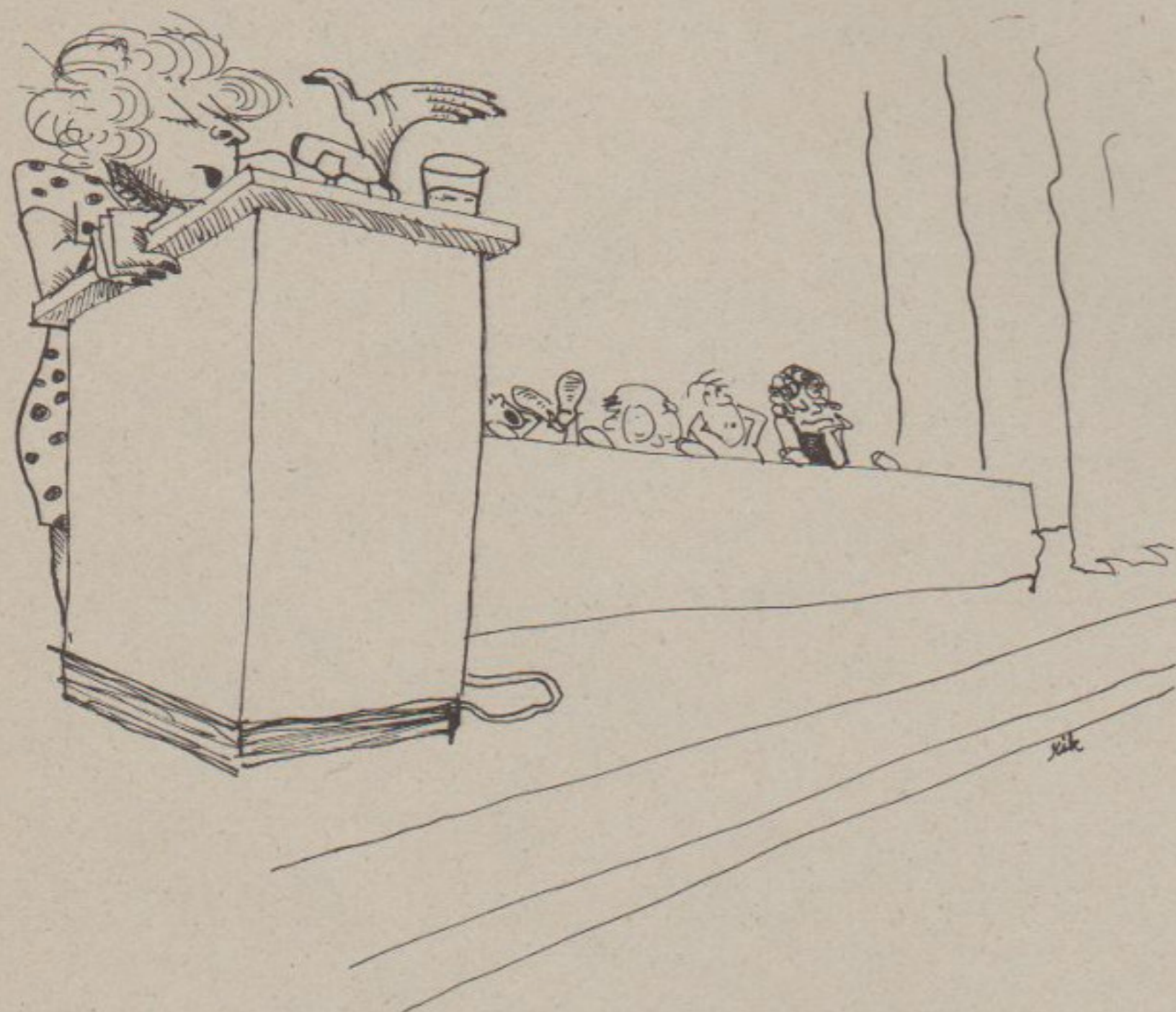
Interessant werd het toen mevrouw Rood, die daarvoor een 15-jaar-grens (zoals in veel buitenland) op rechtssystematische gronden had verworpen, werd gevraagd wat er tegen een wel in het systeem passende 12-jaar-grens is. Althans, voor vrijwillige contacten. Zij wees eerst op het h.i. beperkte vermogen tot oordelen van 12-16-jarigen en wees daarnaast op het risico van "voor eigen rechter spelen" door ouders. Het eerste van deze argumenten verlichtte het enige wind in de zaal - kindervoist-voorzitter Remi Hiemstra - tot de opmerking dat er veel te weinig naar kinderen wordt geluisterd waar het gaat om hun rechten, hun belangen of hun schade.

Het andere argument deed PsvG-direkteur Dick de Groot vaststellen, dat de 16-jaar-grens blijkbaar alleen nog op tactisch-strategische gronden kan worden verdedigd: "het publiek is er niet aan toe". Mevrouw Rood sprak hem niet echt tegen.

OMSCHRIJVING

Hierna werd het pas echt boeiend rond de vraag of de wet met een ruime omschrijving veel moet verbieden - met name seks tussen kinderen onderling - om slechts in een beperkt aantal gevallen de mogelijkheid tot vervolging open te houden; of juist een nauwe omschrijving moet geven op het gevaar af dat er (teveel) strafwaardige handelingen niet meer strafbaar blijken te zijn. Opvallend was de bijdrage van Mr. A. J. Cnoup Koopmans, kinderrechtter en PvdA-senator, die erkende dat hij meermalen kinderen had geplaatst bij een volwassen pedofiele vriend. Daarom pleitte hij voor een ontsnappingsmogelijkheid zoals die bij hulp aan weglopers wordt geboden waar sprake is van zorgvuldige hulpverlening.

Tenslotte was dan Mr. Geelhoed aan bod, die zoals in de aanhef van dit artikel aangegeven deze geslaagde bijeenkomst afsloot met een bijzonder hoopvolle opmaat voor allen die vrijmoedig en verantwoordelijk omgaan met minderjarigen boven de 12.

iets intiemers met hun kind te beuinen, want zo test je hun gezag en wordt zelfs hun rivaal. Mevrouw Cohen maakte duidelijk, geen enkel vertrouwen te hebben in de oordeelsvaardigheid en de verantwoordelijkheid van kinderen onder de 16 jaar.

De zaal leefde hoorbaar op toen Prof. M. Zeegers, ook een psychiater, kort en prikkelend de strenge normen jegens seksualiteit, de ontkenningmechanismen tegenover kinderlijke seks en de rechtsonzekerheid onder de bestaande wet aanviel. Middels aansprekende voorbeelden trok Zeegers parallellen tussen de emancipatie van de vrouw en de gewenste emancipatie van het kind. Met zorg attendeerde de spreker op de verdringing van het lichamelijke element in de opvoeding.

De socioloog Hans Zverus, sprekend vanuit de LWGJ, greep terug op het door Carlier geschetste cultuurbeeld en pleitte voor

De sprekersrij werd besloten met Drs. Gerda van Dijk, die als seksuologe (zij wordt genoemd als opvolger van Van Emde Boas in Amsterdam) tot andere, meer liberaliserende antwoorden wilde komen dan als feministe. In haar eerste hoedanigheid benadrukte zij de wenselijkheid dat kinderen de mogelijkheid tot "totaal genieten" behouden; in haar andere identiteit wilde zij vooral meisjes beschermen tegen dubbele, bij vader-dochter-incest zelfs driedubbele onderdrukking: man-vrouw, volwassene-kind en opvoeder-opgevoede). De gespletenheid kwam haar betoog niet ten goede, maar in de discussie re-vencheerde zij zich en liet zij haar opvattingen uitkristalliseren op een manier die nauw aansloot bij de visies van Carlier en Zverus.

Het zal wel aan het lange luisteren en aan de drukkende warmte hebben gelegen dat de zaal-

GG pamflet nr 4 pedofilie

PEDOFILIE IS EEN EMOTIENEL GELADEN ONDERWERP. HET HEFFT VOORAL TE MAKEN MET HET 'SEKSUELE' ASPECT VAN PEDOFILIE. VAAK WORDT BIJ PEDOFILIE GEDACHT AAN SEKSUEEL MISBRUIK VAN KINDEREN DOOR VOLWASSENEN. VOLWASSENEN DIE SEKSUEEL MISBRUIK MAKEN VAN KINDEREN RICHTEN DAARMEE SCHADE AAN VOOR HET KIND. IN DIT PAMFIET WILLEN WE UITLEGGEN DAT LANG NIET ELK SEKSUEEL CONTACT OF ELKE SEKSUELE VERHOUDING TUSSEN EEN VOLWASSENEN EN EEN KIND, MISBRUIK VAN HET KIND INHOUDT.

Veel seksuele contacten tussen ouderen en kinderen behoeven helemaal geen schade aan te richten en er komen ook seksuele contacten voor die voor kinderen plezierig en waardevol zijn. Daarmee willen we niet zeggen dat seksuele contacten met een volwassene voor een kind altijd positief verlopen. Er komen helaas ook veel nare dingen voor, dat willen we niet ontkennen.

WAT IS PEDOFILIE?

Mensen hebben seksuele of genegenheidsgevoelens in allerlei soorten: homofiele gevoelens, pedofiele gevoelens, heterofiele gevoelens.

Sommige mensen hebben meer van de ene soort dan van de andere soort. Als we dat ontdekken gaan we mensen een etiket opplakken: iemand die vooral door mensen van hetzelfde geslacht aangetrokken wordt noemen we een homofiel, iemand die zich vooral richt op mensen van het andere geslacht heet een heterofiel. Mensen die zich vooral op kinderen richten worden aangeduid met het woord pedofiel.

Letterlijk betekent dat: iemand die van kinderen houdt. Die letterlijke betekenis geeft eigenlijk precies aan waar het om gaat bij pedofiele gevoelens. Zo gezien hebben we allemaal wel van die gevoelens, bewust of onbewust. Daarbij speelt seksualiteit soms ook een rol. Soms merk je dat: bijvoorbeeld dat je het lekker vindt als je aan het stoeien bent met kinderen.

WAT ZIJN PEDOFIELEN?

Pedofielen zijn mensen die zich vooral aangetrokken voelen tot kinderen, ook in seksuele zin. Dat, het je aangetrokken

DICK DE GROOT

weten tot kinderen, wordt als een zo belangrijke waarde ervaren, dat je het beschouwt als een heel wezenlijk stuk van jezelf: als je die gevoelens niet mag hebben, kun je niet helemaal jezelf zijn. Mensen die vooral van kinderen houden vind je overal: het zijn mannen en vrouwen, vrouwen van 25 jaar en mannen van 50 jaar, dikke mensen, grote en kleine, aardige en onaardige.

Je ziet het er, net als bij hetero- en homofielen, niet aan de buitenkant af. Pedofiele mensen kunnen zich aangetrokken voelen tot kinderen van het andere geslacht, tot kinderen van hetzelfde geslacht of beide.

WAT DOEN KINDEREN EN PEDOFIELE MENSEN MET ELKAAR?

Op de vraag, wat pedofiele mensen en kinderen met elkaar doen, zouden we heel kort kunnen antwoorden: hetzelfde als andere volwassenen en kinderen doen, maar vaak komen daar seksuele handelingen bij. Pedofiele mensen willen hun gevoelens voor kinderen uiten, ook lichamelijk. Tot 'irwendig geslachtsverkeer' zal het daarbij niet gauw komen; kinderen zijn daar nog niet 'op gebouwd'. Een volwassen man die zijn penis in de vagina van een meisje of in de anus van een jongen brengt, zal in de meeste gevallen het kind pijn doen. Pedofielen zullen het om die reden meestal laten.

Wat doen ze dan wel? Behalve samen praten, samen lachen, samen spelen enz. vrijen kinderen en pedofielen ook samen, ze voelen elkaar, ze laten hun geslachtsorganen zien. Ook masturberen volwassenen hun vriendje of vriendinnetje of bevredigen zichzelf terwijl het kind kijkt en laten ze zich door het kind masturberen.

OM WELKE KINDEREN GAAT HET?

Pedofielen voelen zich aangetrokken tot kinderen tussen (ongeveer) acht en vijftien jaar. Met de komst van de puberteit verliezen kinderen soms hun SEKSUELE aantrekking voor pedofielen. Dat is voor de jongere wel eens moeilijk te accepteren. Soms blijft er echter nog wel een vriendschap bestaan. Net als bij relaties tussen volwassenen kunnen pedofielen seksueel contact hebben met kinderen die ze

heel kort kennen en met kinderen die ze al veel langer kennen. Vaak kennen ze elkaar al een tijdje voor het tot seksueel contact komt. Ze wonen vaak bij elkaar in de buurt, de volwassene is soms een kennis of vriend(in) van de ouders, of een familielid.

HOE KOMT HET KONTAKT TOT STAND?

Seksuele contacten tussen kinderen en pedofielen komen voor in kortdurende, eenmalige contacten en in langer durende relaties. Het seksuele contact in langer durende relaties ontwikkelt zich vaak geleidelijk. Op een bepaald moment wordt zo'n relatie intiemer en daarbij kan seksualiteit een plaats krijgen. Van 'initiatief nemen' kan eigenlijk niet worden gesproken.

Als de relatie zich geleidelijk ontwikkelt, dan wordt seksualiteit op een gegeven moment iets dat in die relatie als 'passend' wordt ervaren. Daarbij is het meestal niet zo dat een van beiden 'het erop aanstuurt' maar na 'signalen over en weer' ontstaat een seksueel contact. Daarvoor is, zoals gezegd, niet altijd een langerdurende verhouding nodig. Ook bij eenmalige en korter durende verhoudingen komt het vaak tot seksueel contact. Daarbij geldt eveneens dat dat na signalen over en weer tot stand komt.

Het komt ook voor dat seksueel contact wordt opgedrongen. De volwassene kan misbruik maken van macht; hij of zij kan dwang uitoefenen of op altnke wijze het kind bewegen tot toegeven. Dit is echter niet specifiek voor pedofiele seksualiteit. Ook in homo- en heterofiele contacten kan er sprake zijn van dwang en van macht. Alleen, kinderen kunnen zich daartegen minder goed verweren dan volwassenen. Van kinderen kan gemakkelijker misbruik worden gemaakt. (Dat geldt trouwens niet alleen op seksueel gebied.) Omgaan met kinderen vereist altijd respect en terughoudendheid.

WAT VINDEN KINDEREN VAN HUN PEDOFIELE KONTAKTEN?

In pedofiele relaties gaat het niet alleen om seksualiteit. Er kan ook een vriendschap ontstaan (die zich na beëindiging van het seksuele aspect van de relatie kan voortzetten). De volwassene kan voor het kind grote betekenis hebben, als vertrouwenspersoon, als steun, als leermeester(es), maar vooral als vriend(in). De gevoelens die een kind daarbij ervaart kunnen gevoelens van 'verliefdheid', van 'houden-van' zijn. De betekenis van het seksuele aspect voor de jongere kunnen we niet gelijktstellen aan de betekenis die het voor de volwassene heeft. Soms zijn kinderen in het seksuele contact passief: ze laten het zich lekker aanleunen. Ze ervaren daarbij genegenheid en vinden het strelen prettig. Het geeft ze lustgevoelens.

Ook komt het voor dat kinderen zelf actief zijn. Ze vinden het dan prettig om de volwassenen te strelen en om actief te vrijen.

Kinderen zien waarschijnlijk seksualiteit niet als iets apart in zo'n contact. Door de houding van anderen en door de opvoeding hebben ze wel dikwijls geleerd dat ze seksualiteit als iets 'apart' moeten zien. Daarom houden ze er vaak stevig hun mond over dicht naar anderen toe.

MISVERSTANDEN

Tot nu toe hebben we in dit pamflet proberen uit te leggen wat pedofielen doen, wat pedofilie is en hoe het kan gaan in pedofiele relaties en contacten. Er zijn heel wat misverstanden en vooroordelen met betrekking tot pedofilie. Hieronder willen we een aantal van die misverstanden en vooroordelen eens nader bekijken.

MISVERSTAND: PEDOFIELEN ZIJN KINDERIOKKERS

Veel mensen denken dat pedofielen met snoepjes, ijsjes en cadeaus kinderen nee- lokken naar een stil plekje. Dit komt wel eens voor, maar dat is lang niet altijd het geval.

MISVERSTAND: ALLE PEDOFIELEN ZIJN HOMOSEXUELEN

Sommige mensen menen dat alle pedofielen homoseksueel gericht zijn. Dat is niet waar. Onder pedofielen tref je zowel mensen aan die zich richten op kinderen van het eigen, als op kinderen van het andere geslacht.

MISVERSTAND: HOMOSEXUELEN ZIJN PEDOFIEL

Ook dit is niet waar. Zowel bij heteroseksuele als homoseksuele mensen kan er sprake zijn van een pedofiele gericht- heid.

MISVERSTAND: PEDOFIELEN ZIJN OUDERLIJKE MANNETJES

Niet waar. Pedofielen kunnen van alle leeftijden zijn, jong en oud. Het zijn trouwens ook niet alleen maar mannen. Vrouwen kunnen ook seksueel gericht zijn op kinderen. Dat veel mensen denken dat het alleen maar mannen zijn, komt omdat vrijen en knuffelen van kinderen door vrouwen veel meer als de normaalste zaak van de wereld gezien wordt. Je kunt zeg- gen dat pedofiele vrouwen gewoon niet op- vallen.

MISVERSTAND: PEDOFIELEN ZIJN GEFRUSTREERD

Het wordt wat eentonig: ook dat is niet waar. Gefrustreerde mensen zijn er over- al, bij heterofiele, bij homofielen en bij pedofielen. Wat WEL waar is, dat door het feit dat het hebben van een pedofiel contact niet is toegestaan, pedofiele mensen gefrustreerd kunnen raken. Ze zijn niet pedofiel omdat ze gefrus- treerd zijn, maar ze raken vaak gefrus- treerd omdat ze zich niet als pedofiel mogen uiten.

MISVERSTAND: KINDEREN DIE PEDOFIELE ER- VARINGEN HEBBEN WORDEN DAAR HOMOSEXUEEL VAN

Of je hetero- of homofiel bent blijkt niets te maken te hebben met pedofiele ervaringen. Uit onderzoek is gebleken, dat onder mensen met pedofiele ervaringen relatief net zoveel heteroseksualiteit voorkomt als bij mensen die die ervaring- en niet hebben.

MISVERSTAND: PEDOFIELEN ZIJN KINDER- VERKRACHTERS

Verkrachting is in de eerste plaats een GEWELDSmisdrijf. Het is een geweldsmis- drijf dat plaats vindt op het gebied van de seksualiteit. Onder heteroseksueel ge- richtte mensen komt verkrachting helaa- s voor, maar het behoort niet tot de dage- lijkse gang van zaken. Het is niet ken- merkend voor de hetero-seksualiteit. Dit is bij pedo-seksualiteit precies zo: het heeft er als regel niet mee te maken. Als het al voorkomt - en dat is gelukkig maar zelden - dan is dat een misdrijf die (op zich) niet met pedofiel-zijn te maken heeft.

MISVERSTAND: PEDOFIELEN ZIJN KINDERMOOR- DENAARS

Eigenlijk kun je dit geen misverstand meer noemen. Daarvoor is het een veel te ernstige beschuldiging. Zeer, zeer zelden komt het voor dat een pedofiel tot dood- slag komt. Dat is dan vaak uit angst voor ontdekking van zijn of haar pedofiele handelingen. Uit angst voor straf worden wel meer misdaden gepleegd. Zo KAN iemand die steelt een moordenaar worden en zo KAN een pedofiel tot doodslag komen. Maar nogmaals: dat is zeer zeldzaam en gebeurt vaak uit angst voor ontdekking (en dus uit angst voor straf) en heeft op zich niet met pedofilie te maken.

MISVERSTAND: PEDOFIELEN ZIJN GESTOORD

Onder pedofielen vindt men mensen van al- lerlei slag. Sommige maken een wat 'apas- te' indruk, anderen lijken erg 'normaal'. Wat nu precies 'apart' en wat nu precies 'normaal' is, is moeilijk uit te maken. Anders-zijn wil niet zeggen gestoord-zijn. Schade toebrengen aan je medemensen: dat is eerder een vorm van gestoord-zijn. Als je zo denkt zou je wel eens tot de con- clusie moeten komen dat 'normale' auto- mobilisten, die onverantwoordelijk rijden, eigenlijk gestoord zijn. Anders-zijn en anders-denken wil helemaal niet zeggen: gestoord-zijn.

SCHADE AANRICHTEN

Veel mensen denken dat het hebben van pe- dofiele contacten kinderen schade doet. Is dat nu zo? Er zijn daar wel onderzoe- ken naar gedaan, zowel in Nederland als ook in andere landen. Geen van de ons bekende onderzoeken toont aan dat er sprake is van schade als het gaat om pe- dofiele contacten waaraan geen dwang te pas komt. Maar, in onze cultuur, is het meestal niet zo dat er alleen maar sprake is van pedofiele contacten op zich. Er komt van alles bij en dan kan er wel schade aangericht worden.

Allereerst is er de schade die wordt toe- gebracht door de ouders van een kind dat omgang heeft met een pedofiele man of vrouw. De ouders raken, als ze dat aan weet komen, heel vaak in paniek; ze wor- den woedend of diep verontwaardigd. Zo'n reactie, die voortkomt uit onbekendheid met wat pedofilie eigenlijk is, brengt het kind schade toe. Dat wat het kind er- vaart als gewoon, als lief, als vriend- schap, blijkt ineens iets smerigs te zijn iets slechts.

Dan is er de schade die kan worden toe- gebracht door het contact met politie en justitie. Een vertoer, het op het politie bureau zitten en dergelijke, geven het kind het gevoel dat er iets vreselijks gebeurd is.

Heel erg is het ook als je als kind het gevoel krijgt dat je je beste vriend of vriendin met je getuigenis hebt verraden en dat die daardoor in de gevangenis is terecht gekomen. Die verschrikkelijke dachte raak je soms je leven lang niet meer kwijt. Door de reactie van de bui- tenwereld wordt zo veel schade toege- bracht aan kinderen. Maar ook doet die buitenwereld zichzelf daarmee schade aan. Ook moet genoemd worden de schade die aan mensen met een pedofiele geaardheid wordt toegebracht. Door alle vooroordelen en misverstanden worden mensen met een pe- dofiele gerichtheid veroordeeld tot een niet helemaal zichzelf-mogen-zijn, en kunnen ze niet met zichzelf in het reime komen over hun seksuele gevoelens. Ze zitten, als ze naar hun geaardheid leven, altijd in angst voor ontdekking. Daardoor gebeuren er soms ongelukken (en die on- gelukken bevestigen dan weer de vooroorde- len). Dat is een vicieuze cirkel. Weer moet je zeggen: dat is schade.

Niet elke seksuele toenadering is voor een kind prettig. Dat begint al bij een tante die het kind graag knuffelt, maar er geen rekening mee houdt of het kind dat zelf wel prettig vindt. Ook kunnen kinderen ongewenst worden geconfronteerd met iemand die met de geslachtsdelen van het kind wil spelen, iemand die aan het kind vraagt om hem of haar te masturberen of iemand die de geslachtsdelen aan het kind laat zien.

Hoewel het niet altijd het geval hoeft te zijn, gaat het de volwassene in zo'n geval om eigen lusten. Hij of zij is niet uit op een wederkerig contact en houdt geen rekening met het kind.

Over het algemeen betreft het niet zo ernstige dingen, maar het kan voorkomen dat een volwassene het kind met beloften

Deze nare ervaringen kunnen moeilijk of helemaal niet worden voorkomen. Wat wel kan is de kans die kinderen lopen op dergelijke contacten zo klein mogelijk te maken. Vooral met jonge kinderen kun je afspreken dat ze thuis laten weten waar ze zijn en wat ze doen. Ook kunnen ouders hun kinderen voorbereiden op dergelijke situaties door er met hen over te praten. Belangrijk is ook kinderen te leren in dit soort situaties geen dingen te doen die ze zelf niet willen.

Deze vervelende ervaringen zullen minder ernstig zijn, wanneer een kind thuis heeft geleerd om openlijk om te gaan met seksualiteit en ook weet hoe volwassenen met seksualiteit om gaan, hoe een volwassen

lichaam er uit ziet en ook wel eens een erectie van een volwassene heeft gezien. Een goede seksuele opvoeding kan veel ellende voorkomen!

VRAGEN

Als u bij het lezen van dit pamflet kwaad wordt en denkt:

ze praten al die smerigheid tegenwoordig maar goed

Waarom noemt u bij voorbaat een daad, die een uiting van liefde kan zijn, smerigheid? Vindt u uw eigen seksualiteit ook smerig?

het zal je kind maar wezen!!

Hebt u er wel eens over gedacht dat dit ook toe te passen is op de pedofielen? Hebt u er wel eens aan gedacht hoe het zou zijn als uw broer of zuster, vader of moeder, man of vrouw zouden worden opgepakt voor een 'zedendelict'? Ook hoe de hele omgeving zo iemand, die u na aan het hart ligt, verwenst, nawijst? Houdt u er rekening mee dat u er ook op DIE wijze bij betrokken kunt raken?

moet ik dit allemaal maar gewoon virden? laat iemand het eens wagen, aan mijn kind te komen!!

Zit u dan niet een beetje te veel als eigenaar van uw kind te praten? Ziet u uw kind niet te weinig als een zelfstandig wezen, dat eigen gevoelens en wensen kan hebben?

alles goed en wel maar ik eis dat mijn kinderen veilig zijn!!

Natuurlijk wil je het leven zo veilig mogelijk maken voor je kinderen. Maar, weet u wel zeker dat uw kind onveilig is in een pedofiele relatie?

Maakt u zich net zo druk om verkeersonveiligheid?

Maakt u zich net zo druk om kernbepaling?

Om televisie-programma's?

Om overbodig en moreel smerig speelgoed? Volledige veiligheid is nooit te bereiken. Dat geldt voor de veiligheid in het verkeer, voor kernbepaling, en dat geldt ook op het gebied van de seksualiteit.

Maar we moeten de risico's niet overtrekken. Daarom is het niet juist over gevaren en onveiligheid te spreken wanneer er geen schade behoeft te ontstaan. De beste bescherming van kinderen bereik je door goede voorlichting en rustige opvang.

zo kun je alles wel goedpraten!!

NAWOORD

Pedofilie is een onderwerp dat emotioneel is geladen. Veel mensen kunnen pedofilie nauwelijks of helemaal niet aanvaarden. Dat hangt samen met onze kijk op kinderen en het hangt samen met onzekerheid ten aanzien van de seksualiteit. In onze samenleving wordt het kind gezien als een broos, onschuldig wezentje, dat door de ouders naar volwassenheid moet worden geleid.

Als we kinderen zouden zien als mensen die eigen gevoelens hebben, die hersens hebben en die niet iemands bezit zijn, dan was pedofilie wellicht veel minder bedreigend.

Seksualiteit is in onze maatschappij een moeilijk bespreekbaar iets. Het is (nog steeds) omgeven met schuldgevoelens, met angst; er hangt vaak een sfeer van 'vies' omheen. Zolang we nog moeite hebben met de eigen seksualiteit, zal er niet open en onbevooroordeeld over pedofilie worden nagedacht.

Wat wel kan is: proberen in te zien waar onze moeite met pedofilie vandaan komt en zo tot een nieuwe houding tegenover pedofilie komen.

GG-PAMFLETEN ZIJN EEN UITGAVE VAN DE PSVG.

DE PSVG IS EEN PROTESTANTSE STICHTING DIE ZICH BEZIG HOUDT MET FORMING EN VOORLICHTING OP HET GEBIED VAN RELATIES EN SEKSUALITEIT.

IN GG-PAMFLET NR. 4 OVER PEDOFILIE, WAARVAN BOVENSTAANDE TEKST EEN UITTREKSEL IS, IS ONDER MEER EEN HOOFDSTUK OPGENOMEN OVER "KINDEREN EN SEKSUALITEIT" EN WORDEN ADVIEZEN GEGEVEN AAN KINDEREN, OUDERS, PEDOFIEL GERICHTE MENSEN EN ONDERWIJSGEVENDEN.

HET PAMFLET KAN BESTELD WORDEN DOOR f 1,50 OVER TE MAKEN OP POSTREKENING 659712 T.N.V. PSVG, DUINWEG 23, 2585 JV 'S-GRAVENHAGE ONDER VERMELDING VAN "1x GG-4". INFORMATIE OVER ANDERE GG-PAMFLETEN EN OVER KWANTUMKORTING OP BOVENSTAAND ADRES OF TELEFONISCH: 070 - 51 25 21.

Kinderen: de grootste onderdrukte minderheid

KINDEREN ...

ZE ZIJN VAAK LIEF EN AANHANKELIJK, ZE PRATEN MET DIEREN EN BOMEN, ZE VRIJEN GRAAG, ZIJN SOMS AGRESSIEF, DOEN ZO NU EN DAN "VIEZE DINGEN" EN ZIJN VOORAL CREATIEF EN SPONTAAN. TOT ZOVER ALLES GOED. MAAR, AL DEZE EIGENSCHAPPEN WORDEN CONSTANT BEDREIGD DOOR DE GROTE MENSEN DIE ALLES BETER WETEN, DIE HET RECHTVAARDIGINGSMONOPOLIE BEZITTEN EN DIE KINDEREN NAAR HUN EIGEN BEELD WILLEN VORMEN.

AGRESSIE IS IN DE WERELD GEEN ONBEKEND VERSCHIJNSEL EN DOET ZICH IN ALLERLEI GEDAANTES VOOR. HET TREFT OOK KINDEREN. MAAR HET IS ZO GEAKSEPTERD DAT HET SOMS AMPER OPVALT. KINDEREN MOETEN VAN VOLWASSENEN MEËR PIKKEN DAN WIE OOK IN EEN ONAFHANKELIJKE RELATIE ZOU AKSEPTEREN.

DE "OPVOEDING", HET MAGISCHE WOORD VAN DE TWINTIGSTE EEUW LEGALISEERT AL HET ONRECHT DAT KINDEREN WORDT AANGEDAAN.

Anderen, bepalen wanneer kinderen honger hebben, of wanneer ze moe zijn, wanneer ze lief en fatsoenlijk moeten zijn, en zijn ze het niet dan krijgen ze straf of een beloning om het toch te doen, of erger nog, dan wordt hen liefde en genegenheid onthouden. Onder bepaalde omstandigheden is het zelfs heel "normaal" geweld te gebruiken. Dit verschuilt zich achter de termen zedelijke taak, verantwoordelijkheidsbesef en pedagogische plicht. Etikettenzwendel! Een afreageren van eigen agressie en frustratie, in de eigen jeugd of in de grote wereld opgedaan. Het beeld dat men van kinderen heeft, is hierbij erg belangrijk. Maar vooral: welke plaats kent de samenleving kinderen toe. En wat is de filosofie van een maatschappij? Waarom worden ze gekleinereerd en is dat wel zo gewoon?

- Kort geleden liep ik door een klein dorpje in een ver oosters land. Mensen waren eindeloos vriendelijk ondanks hun weinige bezittingen. Kinderen en ouders waren een eenheid. En tussen kinderen onder elkaar was geen rivaliteit. Vrouwen liepen met kinderen aan de borst en deden hetzelfde werk als de mannen. Ouders waren er alleen maar. Hadden zij ooit van pedagogiek gehoord?

Ik moest toen aan een gedichtje denken uit een boekje, dat ik van iemand had meegekregen, DE PROFEET.

DE PROFEET

"Uw kinderen zijn uw kinderen niet. Zij zijn de zonen en dochteren van 's levens nunkerling naar zichzelf.

Zij komen door u, maar zijn niet van u. En hoewel ze bij u zijn, behoren ze u niet toe.

U mag hun geven van uw liefde, maar niet van uw gedachten, want zij hebben hun eigen gedachten.

U mag hun lichamen huisvesten, maar niet hun zielen, want hun zielen toeven in het huis van morgen, dat zij niet bezoecken kunt, zelfs niet in uw dromen.

U mag proberen hun gelijk te worden, maar tracht hen niet aan u gelijk te maken, want het leven gaat niet terug, noch blijft het dralen bij gisteren. U bent de bogen, waarmee uw kinderen als levende pijlen worden weggeschoten.

De boogschutter ziet het doel op de weg van het oneindige en Hij buigt u met zijn kracht, opdat zijn pijlen snel en ver zullen vliegen. Laat het gebogen worden door de hand van de Boogschutter een vreugde voor u zijn: Want zoals hij de vliegende pijl liefheeft, zo mint hij ook de boog die standvastig is."

uit: DE PROFEET van GIBRAN KAHIL.

Maar helaas is zo'n samenleving voor kinderen in het westen niet weggelgd. Het wacht een zware concurrentie- en prestatiestrijd in een maatschappij die ver van de natuur is afgedwaald. Onmenselijke structuren vervreemden volwassenen van zichzelf en zetten hen onder zware druk. Het is daarom niet te verwonderen dat kinderen, die nog zwakker zijn, op hun

beurt onderdrukt worden. Kinderen ervaren identificatie aan die wereld als supervrijdij, en zonder wezenlijke betekenis, en de kloof die tussen de kinder- en volwassenwereld ontstaan is, wordt steeds groter. Het harmonische evenwicht van kinderen met zichzelf en de natuur wordt constant aangetaast door de eisen van volwassenen.

Een van de vormen waarin onderdrukking van kinderen voorkomt is in de gedaante van de AGRESSIE

"Een jongetje geeft zijn broertje een klap. Zijn vader ziet dat en geeft zijn zoontje op zijn beurt een flink lesje. Het slaan wordt eruit geslagen! Hij houdt van zijn kind en voelt zich daarom verplicht het zo goed mogelijk op te voeden. Het kind leert op agressieve wijze dat het niet agressief mag zijn."

Kinderen krijgen vaak geen gelegenheid met hun eigen agressie klaar te komen, ze worden bovendien opgezeteld met agressie van onbekende oorsprong.

Er moet eerst bloed vloeien, voordat de stopper in de welzijnsektor doorelaan. Kindermishandeling en affectieve verwaarlozing zijn het topje van de ijsberg. Onder water ligt het grote probleem van het subtiel geweld.

Een kind wil in de huiskamer spelen. Maar de moeder krijgt het tante op bezoek. Ze zegt tegen haar kind: "Jij bent vast moe, ga maar naar boven", ze maakt gebruik van haar macht, omdat het haar toevallig gelegen komt. Een vorm van subtiel geweld waar talloze voorbeelden van te geven zijn. Op straat, in de bus en vooral binnenshuis. Alleen vanwege het feit dat kinderen afhankelijk zijn, kan men hen laten doen wat men wil. Een gelegitimeerde vorm van onderdrukking. En dit is de tragedie van de opvoeding. Eenmaal als kind ondergaan, wordt het met grote waarschijnlijkheid weer aangedaan. De opvoeding zorgt dat het kind er niet op hoeft uit te gaan om de angst te leren, want die wordt hem wel bijgebracht. Angst voor autoriteit bevordert aangepast gedrag en onzelfstandig denken. Je moet dit en dat doen omdat het zo hoort, omdat het fatsoenlijk is, en omdat het altijd zo geweest is. Allemaal dooddoeners, die niets met opvoeding te maken hebben.

Verwerping van de basistraining, de "Ouderlijke lessen" en

het verkrijgen van AUTONOMIE (eigenschappen zoals bewustheid, spontaniteit en intimiteit, die kinderen van nature bezitten), is volgens E. Berne EEN manier voor volwassenen om zich van alle frustraties te ontdoen en zo de eerder genoemde cyclus te doorbreken.

MYTHEN

Dan zijn er ook nog de mythen die de onderdrukking van kinderen bevorderen.

- Kinderen kunnen geen verantwoordelijkheid dragen en niet zelfstandig oordelen - Dit is een mythe ontstaan uit de kunstmatige scheiding van de volwassen- en de kinderwereld. Alexander de Grote was 15 jaar en veldheer. En zo zijn er wel meer voorbeelden te geven; kinderen die in bijzondere gevallen een heel gezin draaiende houden!

Maar meestal wordt aan kinderen niet de vrijheid gelaten zich zelfstandig te ontwikkelen. Wanneer kinderen het stigma krijgen, dat ze niet mee kunnen beslissen, dan kunnen ze dat ook niet. Dit is een mythe, die kinderen klein houdt, en eerder tegen het licht aan de eigen behoefte te overheersen! Ze worden vaak niet serieus genomen, en zonder het te willen of te weten worden de grenzen van kinderen vele malen overschreden. Hun gevoelswereld is anders en dingen die zij belangrijk vinden, worden vaak gekleefd. En dat is kwetsend.

KAMOEFLAGE

Volwassenen staan zo onder spanning van het jachtige leven, en die wereld schijnt zo tegen te vallen dat veel ouders zich projecteren in de zogenaamde "Mythe van de Gouden Jeugd", een verschijnsel waar kinderen geen enkele boodschap aan hebben. Ouders beleven hun jeugd in hun eigen kinderen. Ze vervuilen hun kinderen tot in het oneindige en bemoeien zich overal mee, kruipen zelfs in hun huid, en beginnen ineens een heel raar taaltje te spreken: ta-ta, waf-waf, lieverdje, stoutertje ...

Er is niets ergers voor een kind, dan dat het ervaart niet voor VO. te worden aangezien, en ook zo behandeld te worden. Kinderen willen alleen maar "gewoon" zijn, net als alle andere mensen en zo ook aangesproken worden, ze ervaren al de reacties die hieruit voortkomen als onwezenlijk, als niet echt.

Deze kunstmatige kinderwereld bevredigt eerder de volwassenen dan de kinderen zelf.

Kerngezinnen hebben zich ontwikkeld tot "veilige" eilandjes in een vijandige oceaan, waar kinderen te weinig ruimte krijgen om zich zelfstandig te ontwikkelen. Vroeger hadden kinderen veel meer identifikatiemogelijkheden, door de grotere samenstelling van de gezinnen. De buurt, tantes, ooms, grootouders vingen vaak de kinderen op. Door de specialisatie en andere ontwikkelingen, is het kerngezin ontstaan. Een situatie die voor kinderen benauwend is. Vaders hebben vaak een beroep, waar kinderen zich geen voorstelling van kunnen maken. Is het daarom zo verwonderlijk dat kinderen zich gaan identificeren met popsterren en sporthelden en andere consumptieartikelen, die van geen wezenlijke betekenis zijn en een leegte achterlaten? De televisie leert hun, hoe ze met een stuk plastic moeten vrijen, en

op school leren ze wel een zwemdiploma halen, maar niet hoe ze met andere mensen kunnen omgaan. Kinderen hebben vooral last van de sterke rolpatronen, de onderdrukking van hun erotische gevoelens en de opgelegde fatsoensnormen. Veel ouders vinden de erotische gevoelens van hun kinderen bedreigend, wat wel begrijpelijk is (het antiseksueel syndroom), en reageren daar vaak onhandig op. Maar bij de kinderen komen deze reacties over als een afwijzing van hun gedrag. Ze willen zo snel mogelijk volwassen worden, niet omdat die wereld zo aantrekkelijk is, maar om zich te bevrijden.

De sprong van de kinderen naar de volwassenwereld valt niet mee! De puberteitscrisis is al even kunstmatig als de kinderwereld. Kinderen komen in een vacuüm terecht. Ze worden in deze tijd al helemaal niet serieus genomen.

TRIBUNAAAL

Een aantal citaten uit de JONGEREN TRIBUNAAL KRANT 1979:

"Je houdt het toch niet voor mogelijk hè. Wij zijn nog niet droog achter onze oren of we willen al als een gelijke behandeld worden. Bij ouderen leeft nog het idee dat jongeren iets aparts zijn. Dat jongeren te stom en onervaren zijn om zelfstandig te leven. De tijd van Ot en Sien leeft nog voort in die versufte gedachten."

"Geef jongeren dezelfde rechten en plichten en we komen er een gezellige boel van maken! Nu hebben we te doen met onvolwaardige plichten en rechten. Van het minimum jeugdloon kunnen we niet rondkomen en woonruimte waar we recht op hebben is er veel te weinig."

Er volgt nog een lange tirade, waarin vooral duidelijk wordt, dat jongeren veel tegenstand ondervinden in hun streven naar onafhankelijkheid. Ze stuiten op bureaucratie en wetten die hen tot hun 21e aan thuis kluisteren.

- Het verzet van de jeugd tegen de gevestigde orde zoals die zich manifesteerde in flowerpower en in de hippies, en tegenwoordig veelal in druggebruikers, dropouts, is eigenlijk een teken aan de wand. Maar deze uitingen worden als infantiel gedoe en puberaal gedrag door de maatschappij gebagatelliseerd.

Deze kinderen willen allen niets anders doen dan absent zijn en met rust gelaten worden. Absent van ouderlijke dwang en zorg en beloningen. Weg van het leven, dat zichzelf een inhoud geeft door konstant op zoek te zijn naar bezit en prestige, en met de mode mee te doen, dat burens en vrienden kan imponeren, en alleen leidt tot een hitsige jacht naar meer bezit.

Maar zelfs van deze jeugd maakte de commercie zich meester. Men kocht ze gewoon om en vond de jeugdkultuur uit. Er is niets geleerd.

Kinderen zouden samen met volwassenen een geweldige nieuwe toekomst kunnen scheppen, maar dan is het noodzakelijk dat volwassenen zich eerst open stellen voor de fantastische eigenschappen van kinderen, zo dat ze hun eigen vervreemding op kunnen heffen. Dan moeten ze toestaan dat de jeugd zich emancipeert.

Een discussie hervat

HET ARTIKEL DAT HIERONDER VOLGT IS MET TOESTEMMING OVERGEGENOMEN UIT HET VLINDERSCHRIFT 3: "PEDOSEKSUALITEIT" VAN DE BELGISCHE FLIKKERBEWEGING "DE ROOIE VLINDER".

De NIKS-redactie meent dat het een waardevolle bijdrage vormt tot de discussie, die al gedurende enkele nummers van jaargang 3 (6 t/m 9) heeft gewoed in onze kolommen. Het ging daarin om de vraag, of pedofilie iets is wat je als aangeboren, aangeleerde of zelfgekozen eigenschap met je meedraagt of dat het enkel gaat om een plezierige gedragsvorm, die in

principe door iedereen valt over te nemen die dat ook fijn vindt. Sommige mensen* vinden dat je pedofiel bent of voelt zoals je rood haar hebt of aanleg voor vioolspelen of een verminkte linkerhand. Anderen menen dat je pedofiel bent omdat je ervoor kiest "zo" te zijn, zoals je kiest voor het dragen van een snor of een loopbaan in het onderwijs op grond van duidelijke kwaliteiten in die richting. In beide gevallen - en er ligt een parallel met een richting in zowel de vrouwen- als de flikkerbeweging - acht iemand zich trots lid van een herkenbare groep en draager van

een eigenschap die niet over de hele bevolking kan worden "uitgesmeerd".

Anderen, waaronder ik, stellen dat mensen en relaties niet in soorten moeten worden ingedeeld omdat dit iedereen als persoon tekort doet. Voor kinderen die iets lustigs (willen) beleven met een volwassene bestaat geen speciale term en dat is maar goed ook. Met iemand vrijen die een heel andere leeftijd heeft is een manier van zinnelijk genieten, zoals je geniet van het roken van hasj of een warm bed. Of het vrijen met een leeftijdgenoot. In navolging van de door die andere vleugel van de vrouwenbeweging gepropageerde term "androgynie" voor de consequente rol doorbreking man-vrouw zou je te onzent kunnen spreken van pedadulcie: het doen vervagen van de verschillen tussen kind en volwassene. In deze samenhang wil ik, hoewel bemerkend dat mijn inleiding

Jongensdroom

IN DEZE BIJDRAGE WILLEN WE DE HOUDING VAN DE HOMOBEWEGING TEGENOVER PEDOSEKSUELEN EN PEDOSEKSUALITEIT NADER ONDERZOEKEN. ZOALS BEKEND BESTAAT ER BINNEN DE HOMOBEWEGING EEN NOGAL AFWIJZENDE HOUDING ALS HET OM SEKS MET KINDEREN GAAT. WIJ HERINNEREN ONS INFORMATIEAVONDEN VAN DE TRADITIONELE HOMOGROEPEN WAAR MET VEEL NADRUK ELKE MOGELIJKE OVEREENKOMST TUSSEN HOMOSEKSUALITEIT EN PEDOSEKSUALITEIT VAN DE HAND GEWEZEN WERD. OF ERGER NOG: WAAR MEN PEDOSEKSUALITEIT ALS EEN UITERST AFWIJKEND VERSCHIJNSEL BESTEMPELDE, OM ALZO HET VERSCHIL DUIDELIJK TE MAKEN MET DE "EIGENLIJK TOCH NORMALE" HOMOSEKSUALITEIT. EEN DERGELIJKE HOUDING KOMT NIET UIT DE LUCHT VALLEN. DE HOMOBEWEGING WORDT MEER DAN ZE DENKT BEPAALD DOOR HAAR EIGEN GESCHIEDENIS: ALLANG VERGETEN EN VEROUDERDE IDEEEN WERKEN NOG ALTIJD DOOR IN DE HUIDIGE STANDPUNTEN. DAT GELDT OOK VOOR HET GEBREK AAN SOLIDARITEIT VAN DE HOMOBEWEGING MET DE PEDOSEKSUELEN.

DOOR DE KRITIEK VAN DE RADIKALE HOMOBEWEGINGEN IS MEN BINNEN DE MEER BEHOUDENDE STREKKINGEN VAN DE HOMOBEWEGING WAT VOORZICHTIGER GEWORDEN, MAAR DE NEGATIEVE BASISHOUDING TEGENOVER DE PEDOSEKSUELEN IS NIET VERANDERD. DE HOUDING RONDOM PEDOSEKSUALITEIT IS INDERDAAD EEN VAN DE MENINGSVERSCHILLEN TUSSEN DE TRADITIONELE EN DE RADIKALE STREKKINGEN BINNEN DE HOMOBEWEGING. WE ZULLEN ZIEN DAT DIT MENINGSVERSCHIL GEBASEERD IS OP EEN VERSCHILLENDE ANALYSE VAN DE ONDERDRUKKING VAN DE HOMOSEKSUALITEIT IN DEZE MAATSCHAPPIJ. VANDAAR DAT DIT ARTIKEL MEER OVER DE OPVATTINGEN BINNEN DE HOMOBEWEGING GAAT; DE OPVATTINGEN ROND "HET VERSCHIJNSEL PEDOSEKSUALITEIT" EN "HET VERSCHIJNSEL KIND" ZIJN IN VORIGE BIJDRAGEN BEHANDELD.

De radicale homobeweging kreeg zowat tien jaar geleden haar eerste impulsen: een bijna spontane poging tot organisatie om zich wat strijdbaarder tegen de repressie van de homoseksuelen in te zetten. Strijdbaarder dan de traditionele homobeweging die ervan uitging dat de onderdrukking van de homoseksualiteit te wijten was aan de verkeerde verouderde voorstellingen die de heteroseksuele meerderheid over de homoseksuele minderheid had. Als we alle

elementen uit dit traditionele standpunt op een rijtje zetten, zien we dat het hier om een heuse politieke theorie gaat. De belangrijkste idee is hier immers, dat de repressie tegen homoseksuelen eigenlijk een misverstand is. Zo wordt homoseksualiteit een minderheidsverschijnsel, dat tegenwoordig nog wel gediscrimineerd wordt, maar dat mits een goede voorlichting aan de onwetenden toch een integratie kan bereiken, geaccepteerd kan worden binnen deze maatschappij. Wat zijn nu die misverstanden die hetero's over homoseksuelen hebben? Iedereen zal wel een

een artikel wordt, toch graag citeren uit een recente brief van Ben Füss aan mij naar aanleiding van mijn stuk in NIKS jg. 3, no. 8. Met zijn toestemming en mijn instemming citeer ik: "Bij een vrolijk beleven van aanhalig gevoel of enige erotiek (de AAI-IDENTITEIT) kunnen heel wat mensen elkaar herkennen, de WIJ-IDENTITEIT. En als dezulken een kind tegen het smakelijke lijf lopen, is dat géén verbijzondering van die identiteit. Een ganz andere identiteit treffen we aan bij degeen die droomt van en zich opwindt door de aanwezigheid van éen mens uit de categorie kind doch in aanwezigheid van mensen uit de categorie vrienden en goede vrienden geen spoor van aanhaligheid beleeft. Het lijkt me sterk dat die contacten met die opwindende kinderen dan nog getekend kunnen worden door aanhaligheid. Aanhaligheid is mijns

inziens vooral een wijze van omgaan. Maar goed, het is ook iets om te leren. (...) Het schijnt dat we van de meeste huwelijken op dit gebied niets kunnen leren, maar van veel moeders met kinderen de eerste jaren wel: en dat is geen pedo-identiteit, maar een aai-identiteit." Tot zover Ben, wiens brief ik gaarne herschreven had gezien tot bijdrage aan NIKS. Desgevraagd gaf Ben de voorkeur aan plaatsing van hiernavolgend Belgisch geschrift, waarin de term "pedoseksualiteit" gehanteerd wordt ter vermindering van de suggestie die "pedofilie" en "homofilie" geven, dat zou moeten worden onderscheiden tussen het goede Gevoel en de slechte Seksualiteit.

GG

*bedoeld is hier: deelnemers aan bovengenoemde discussie.

serie zogenaamde vooroordelen kunnen opdemen: verwijfheid, ze zijn alleen op seks uit, onbetrouwbaar ... en ongetwijfeld komt daar ook de mening naar voren dat homoseksuele jongedies zouden verleiden. Inplaats van hierop te replikeren dat het welbeschouwd spijtig is dat seksuele verlangens van kinderen zo weinig aan bod mogen komen, beweert men dan "gequaant" dat pedoseks even weinig voorkomt bij homo's als bij hetero's ...

HOMOSEKS: MISDAAD

Homoseksualiteit wordt binnen de traditionele organisaties beperkt tot een eigenschap van homoseksuelen, zoals men ook het verlangen om met kinderen te vrien tot pedoseksuelen beperkt. Het mensdom zit iets minder simpel in elkaar dan we van de indeling homo/hetero/pedo kunnen verwachten. Misschien vindt men dat een verrassende uitspraak van een actiegroep die alleen maar homoseksuelen in naar rangen telt, en daarom is het zinvol om het onderscheid tussen homoseksualiteit en homoseksuelen nader toe te lichten. Veralgemeend kan men zeggen dat binnen de geschiedenis van de homoseksualiteit drie zeer belangrijke invloeden zijn opgetreden die samen de tegenwoordige manifestatie van en de repressie tegen de homoseksuelen mogelijk maken, en die ook gevolgen hebben gehad voor de begripsvorming rond de pedoseksualiteit. Het verschijnsel homoseksualiteit is

natuurlijk van alle tijden, maar het begrip homoseksualiteit is pas in de negentiende eeuw uitgevonden. Gelijkslachtige seks werd daarvoor niet als een afzonderlijke categorie beschouwd. Alle seks die de gebruikelijke heteroseksuele coïtus overschreed werd sodomie genoemd (contra naturam). Homoseksualiteit was een misdaad, net zoals alle andere "tegennatuurlijke" seksuele daad. Zoals men weinig verschil ziet tussen iemand die een knipmes gebruikt en iemand die een bokslizzer hanteert, zo was er ook weinig onderscheid tussen het soort "perversiteit".

HOMOSEKS: ZIEKTE

In 1868 werd voor de eerste keer het woord homoseksualiteit gebruikt. Dat was een aanduiding voor een nieuwe fase: wat vroeger een misdadige handeling was, werd nu de eigenschap van een (ongelukkig) individu. In dezelfde periode evolueerde dit begrip zelfs naar een wezenskenmerk. Homoseksualiteit was de seksualiteit van de homoseksuelen en alléén van de homoseksuelen. De theorie van

het derde geslacht ontstond: je had mannen, vrouwen en homo's. Homo's waren mensen met een verkeerd lichaam: een vrouwelijke ziel in een mannelijk lichaam of omgekeerd. Deze theorie kende een aantal variaties die allemaal op zoek gingen naar de biologische oorzaken van het homoseksuele kwaad. Automatisch werd hiermee een minderheidsgedachte geïntroduceerd: het overgrote deel van de bevolking is (heteroseksueel) gezond, maar de seksualitaars die geteisterd worden door een vergissing van de natuur kunnen er ook niets aan doen. Zij Vragen Uw Medelieden en Begrip. Men meende dat wanneer de samenleving de "ware toedracht" zou kennen, zij deze ongelukkigen liefdevol zou integreren.

In deze fase heeft men dus een overheersende natuurwetenschappelijke invloed, die een ommekeer betekende in het denken over homoseksualiteit. Waar men vroeger enkel een crimineel model hanteerde, werd nu een wetenschappelijke, een medische etikettering gebruikt. Het criminele model stelde haar principes, haar ethiek tegenover het verschijnsel homoseksualiteit. Wie zich compromitteerde met het gevaarlijke verschijnsel werd als misdadiger gestraft. Er was geen subjectbenadering: principieel deden iemands motieven, verlangens en achtergrond er weinig toe, fout was fout! Op te merken valt dat dit barbaarse model toch het "voordeel" had dat homoseksualiteit als (misdadige) mogelijkheid toch voor iedereen opstond, en niet voorbehouden was aan een bepaald individu met bepaalde eigenschappen. De natuurwetenschappelijke benadering zorgde zoals gezegd voor een ander model, het medische, dat even barbaars kon zijn als het criminele, maar dat toch een stap vooruit was tegenover vroegere praktijken. Het medisch model richtte haar aandacht naar het subject - eigenlijk: van het individu dat de misdadige homoseksuele handeling uitvoerde werd een subject gemaakt.

Dat liet een 'nuancering' toe: waar oorspronkelijk alle homoseksualiteit verdoemd was, werd nu een verschil gemaakt naar gelang de "drager" van de homoseksualiteit. De repressie verdween daarmee niet, ze werd enkel in nieuwe, "beschaafdere" banen geleid. En hier kwam een belangrijk mechanisme aan het licht: aangezien de homoseksueel niet langer verantwoordelijk was voor zijn homoseksua-

liteit ('t is de schuld van de natuur), verdienden ze geen morele veroordeling. Ze Moger Het Dus Zijn. Maar de homoseksuele daden daarentegen werden nog steeds zo pervers en onmaatschappelijk gevonden, dat ze niet aanvaard konden worden. Hoewel de natuurwetenschappelijke benadering grotendeels achter ons ligt, heeft ze grote invloed gehad op de ook nu nog gebruikte indeling: de seks en het gevoel. Het begrip homofilie dat slechts 30 jaar oud is (het werd in 1949 uitgevonden in de Nederlandse homobeweging) zorgde voor een onderscheid tussen homofiele gevoelens en homoseksuele praktijken. Daarmee werd ook het onderscheid tussen Goede en Slechte homo's gerechtvaardigd: er zijn homofielen en die worden altijd verward met het stelletje uitschot dat de emancipatie in de weg staat.

Deze fase, die zo belangrijk was voor de homoseksualiteit, heeft ook haar invloed gehad op de begripsvorming rond pedoseksualiteit en pedoseksuelen. Hoewel er nog altijd een zeer sterke trend bestaat om de pedoseksueel als een misdadiger te brandmerken, en pedoseksualiteit als een afschuwelijke ontferming, is er toch ook de wijdiverbraide opvatting om het pedoseksueel verlangen direkt te kenmerken als een eigenschap van een individu. Weliswaar niet op biologische gronden, maar de subjektbenadering is toch overgenomen, zoals ook het onderscheid pedoseksueel en pedofiel geïnspireerd is op de toenmalige strategie van de traditionele homobeweging. Het is alleszins duidelijk dat met de seksuele verlangens van kinderen geen rekening wordt gehouden.

OPVOEDINGSSTORING

De geschiedenis van de homoseksualiteit wordt, na de natuurwetenschappelijke benadering, verder ontwikkeld onder invloed van een aantal socialisatie-theorieën. Hierover is al heel wat geschreven, omdat de invloed van de voornaamste van deze theorieën - de psycho-analyse - nog altijd doorweegt. Toch betekenen ze niet veel meer dan een verdere versterking van het begrip "homoseksueel", de belangrijkste fundamentelementen waren voordien al gelegd. Langzamerhand werd de opvatting dat de homoseksueel een vergissing van de natuur was afgezworen. De homoseksueel ontstond bij deze benadering door een storing in het opvoedingsproces. Homoseksuelen blijven ook hier een minderheid en "ze kunnen er nog steeds niets aan doen". Een ver-

nieuwing is echter dat er nu een "genezing" mogelijk blijkt.

De socialisatie-theorieën hebben echter wel een groot belang bij de pedoseksualiteit. Door de psycho-analyse wordt ontdekt dat kinderen helemaal geen seksloze wezentjes zijn. Kinderen blijken polyform-perverse monstertjes die, via de oïdipale tragedie, hun moeder begeren en hun vader doodwensen. Hoewel het oïdipale gegeven later opgelost wordt, en kinderen dan maatschappelijk aangepast zijn, is de herkenning van hun seksuele verlangens een doorbraak in de gangbare opvatting en beeldvorming over het "onschuldige kind".

Wat de pedoseksueel betreft, zijn verlangens worden zoals bij de homoseksueel "verklaard" door een manco in de opvoeding.

HOMO UIT VOORKEUR

In de derde fase van de ontwikkeling van de homoseksualiteit wordt de "genezingsmogelijkheid" die we vanuit de tweede fase hebben meegekregen weer afgewezen. We hebben dan wat we kunnen noemen de invloed van de sociologie. De vraag of homoseksualiteit aangeboren (1e fase) dan wel aangeleerd is (2e fase), wordt irrelevant verklaard (3e fase). Ik ben wat ik ben. Het subjekt is wat het is. Homoseksualiteit wordt de seksuele voorkeur van de homoseksueel. Het onderscheid tussen goede en slechte homo's krijgt zijn huidige vorm: een goede homofiel is degene waaraan je het niet kunt zien, die het niet laat merken. Wiens homoseksualiteit veilig in het privéleven is opgeborgen, die zich met zijn homoseksuele voorkeur zoveel mogelijk probeert te integreren in de "heterofiele" samenleving, die ondanks zijn homoseksualiteit uitstekend functioneert in het arbeidsproces. Homoseksualiteit is voer voor sociologen geworden. Er wordt allerlei onderzoek gepleegd over het aantal keren per dag dat homo's neuken, met wie ze het doen, waarom ze het doen, hoe ze dat doen, waar ze dat doen, enz. ... Daarmee is de kring gesloten want ook hier heeft men een sterk minderheidsdenken. De percentages van een onderzoeker als Kinsey worden door de traditionele homobeweging gretig overgenomen om het "recht op anders zijn" te rechtvaardigen.

DE HETERO'S

Dit alles samengevat krijgen we een volgend beeld: de homoseksualiteit is een recent begrip dat toegespeeld wordt naar een

subjekt, de homoseksueel. Homoseksualiteit wordt daardoor een probleem van minderheden, het wordt een kenmerk van een individu of een groep. Daardoor wordt het gemarginaliseerd, wat betekent, dat de heteroseksualiteit het maatschappelijk leven blijft beheersen, terwijl homoseksualiteit hooguit geaksepteerd wordt binnen het privéleven. Het recht op een eigen seksuele voorkeur lijkt een mooie slogan, maar het is slechts een liberaal vrijblijvend credo, omdat het voorbij gaat aan een maatschappij waarin alle verlangens naar de heteroseksualiteit worden gericht.

De Rooie Vlinder heeft al dikwijls een aantijging moeten verduren: jullie willen de heteroseksualiteit afschaffen. Een beetje een lachwekkende beschuldiging die aantoont dat heel wat mensen de politieke facetten van de seksualiteit negeren. Aan de heteroseksualiteit als handeling, als verschijnsel, zijn natuurlijk geen morele oordelen verbonden, net zomin als dat bij homoseksualiteit of pedoseksualiteit het geval is. Maar die heteroseksualiteit wordt niet in een maatschappelijke leegte bevestigd, zij is het produkt van een patriarcale disciplinerings. Het mannelijke, het heteroseksuele, het volwassene overheerst in onze maatschappij. Dat gaat ten koste van ieder die niet in deze categorieën thuis hoort. En tegelijkertijd gaat het ten koste van degenen die er wel in thuis horen, want zoals hiervoor al werd gemeld: de indeling homo/hetero/pedo is wat te simpel om de wirwar van verlangens die ieder als mogelijkheden heeft in te delen. Niet het heteroseksuele wordt verworpen, maar wel het feit dat zulks ook een dwingende voorkeur is geworden. Een voorkeur die zo fanatiek wordt opgedrongen, die zo positief wordt gewaardeerd, dat als gevolg daarvan alle andere seksuele verlangens aan een zware repressie onderhevig zijn. De eileenheerschappij van de heteroseksualiteit moet worden afgebroken. Dat heeft zijn maatschappelijke konsekventies: vervanging van de gezinsstructuur, de bestaande macht, enz. ... Dat heeft ook zijn individuele gevolgen: iemand die nooit buiten het heteroseksuele patroon wenst te gaan, die dat al bij voorbaat uitsluit in alle situaties, die staat per definitie aan de andere kant van de barrière. En ook op wetenschappelijk gebied zijn er gevolgen: waar tot nog toe het "uitleggen" of "verhelderen" van homoseksualiteit en pedoseksualiteit centraal stond,

zou er veel meer onderzoek naar de begripsvorming, de repressie, de "tegenstander" (de heteroseksualiteit als normaliteit), gedaan moeten worden.

NIET VERWARREN MET.!

Binnen de Rooie Vlinder is er altijd een grote belangstelling voor pedoseksualiteit geweest. Een aantal van onze leden heeft nogal wat verlangens in die richting. En er is geen enkele reden om binnen het veld van de homoseksuele verlangens een onderscheid te maken naar leeftijd. Alleen de zeer hevige onderdrukking van de kindersexualiteit en pedoseksualiteit maakt dat er een onderscheid is ontstaan.

De onderdrukking van de homoseksualiteit is de onderdrukking van 't niet heteroseksuele in een patriarchale maatschappij. De homoseksueel evolueerde, hij: was een misdadiger/had een verkeerd lichaam/was een zieke/behoorde tot een minderheid/kon er niets aan doen/is hetzelfde maar anders/mag niet verward worden met ...

Al deze medingen zijn historisch bepaald door de ontwikkeling van de homoseksuele categorie. De homobeweging heeft heel vaak de "resultaten" van die ontwikkeling overgenomen en gestimuleerd. Vandaar dat er binnen de traditionele homobeweging een zeer sterke aflijzing bestaat tegenover andere niet-heteroseksuele categorieën. Vooral de pedoseksualiteit moet niet verward worden met... gebeurt evenveel bij hetero's als bij homo's ...

Maar met dat alles zijn er ook nieuwe vormen van onderdrukking tot stand gekomen. Waar alle homoseksualiteit verboden is, zal bij overtreding van het verbod weinig rekening gehouden worden met de leeftijd. Of men met een 60-jarige dan wel met een 6-jarige seks heeft, is iets dat dan niet zoveel belang heeft. Maar als men binnen het verbod nieuwe onderscheiden gaat invoeren, krijgt men nieuwe vormen van onderdrukking. Wanneer homoseksualiteit vanaf een bepaalde leeftijd wordt toegelaten en lagere leeftijds categorieën met zware sancties bedreigd, ziet men duidelijk dat een bepaald soort emancipatie naast zijn voordelen ook zijn duidelijke repressie schept. Het is eigenlijk nogal wrang hoe de traditionele homobeweging zich afzet tegen andere taboes om de eigen strategie kracht bij te zetten.

HOMO'S EN PEDO'S

In het algemeen spraakgebruik wordt pedoseksualiteit volledig

geïdentificeerd met homoseksualiteit. Als men het over pedo's heeft denkt men direct aan mannen en jongetjes. Hoewel we het gemeenschappelijke tussen homo's en pedo's wensen te benadrukken, zijn er natuurlijk ook vrouwen met pedoseksuele verlangens. Soms wordt dit gebruikt als argument om aan te tonen dat homo- en pedoseksualiteit niets met elkaar te maken hebben. Net zoals janetten en lesbiennes weinig overeenkomsten met elkaar hebben, tenzij hun gemeenschappelijke onderdrukking van de homoseksualiteit - die dan nog op een heel andere wijze wordt geuit - net zo hebben vrouwelijke en mannelijke pedo's weinig met elkaar gemeen. Het feit dat homoseksuele en pedoseksuele verlangens slechts op repressieve manier van elkaar zijn losgekoppeld, trekt de waarde van zelfstandige groeperingen van pedoseksuelen niet in twijfel. Binnen onze wereld van overheersing en onderdrukking is het belangrijk dat zoveel mogelijk tegenkulturen, tegenidentifikaties ontstaan. Alles wat de normaliteit doorbreekt heeft een subversieve functie. Om nu al ter plekke alle verschillen ongegrond te verklaren zou weinig realistisch zijn. Alleen zij die een repressie effectief moeten ondergaan, kunnen zich er ook effectief tegen organiseren. Ook dat is een tegenspraak van een bevrijdingsstrijd: eerst wordt door een onderdrukking een bepaalde categorie van subjecten geschapen, daarna kan op basis van die categorie een strijd tegen die onderdrukking worden gevoerd. De houding tegenover pedoseksualiteit en pedoseksuelen zal pas veranderen wanneer enerzijds de emancipatie van jongeren haar doorgang vindt, en anderzijds pedoseksuelen zich organiseren en actie voeren tegen hun onderdrukking.

STRIJD

De homobeweging speelt hier mede een rol door haar strijd tegen wetsartikel 372bis*). Dit artikel zegt dat homoseks slechts is toegelaten vanaf 18 jaar, terwijl voor heteroseks de leeftijdsgrens 16 jaar is. In de eerste plaats ageren we tegen deze wet omdat het hier een specifiek bedoelde discriminatie van homoseksualiteit betreft. De strijd tegen 372bis is een strijd waarrond alle homo's welke hun ideologische strekking ook mogen zijn, zich kunnen verenigen. Deze strijd kan tot een radikalisering van

*) voorheen in Nederland: art. 248bis

de homobeweging leiden, of toch alleszins de homobeweging een grotere respons geven en een stimulans zijn om buiten het gesubsidieerde clubhuis en de privé-bars te komen. Deze radikalisering is er broodnodig omdat er regelmatig met onterrechte argumenten gewerkt wordt.

Artikel 372bis kwam tot stand onder invloed van de verleidingstheorie die zegt dat als men als een niet-volwassene tot homoseksualiteit "verleid" wordt, de kans groot is dat men tot homoseksueel opgroeit. Een idiote theorie, die echter dikwijls niet met een evident "en wat dan nog?" beantwoord wordt, maar die men integendeel tracht te weerleggen door een volstrekte scheiding tussen homoseksualiteit en pedoseksualiteit te suggereren. 372bis is een zodanig zichtbare onrechtvaardigheid dat het de homobeweging toelaat zich in de strijd als een militante politieke drukingsgroep te manifesteren, die voor haar eisen op straat gaat. Veel moeilijker wordt de strijd tegen 372 (het Belgische 247, GG) aangevaard - de strijd tegen de seksuele leeftijds grenzen in de wetgeving. Nochtans zijn ze sterk met elkaar verbonden omdat beide wetten vanuit een disciplinerend denken zijn ontstaan, dat strikte scheidingen eist en "overvloeiingen" van verlangens onmogelijk maakt. Zij zijn met elkaar vervlochten omdat het hanteren van de huidige opvattingen over seksualiteit aangeleerd wordt in een situatie van onmondigheid, het voornaamste kenmerk van de niet-volwassene. Naarmate deze onmondigheid afgebroken wordt, vervaagt ook het begrip "niet-volwassene", en des te moeilijker zal de vanzelfsprekendheid van de normale heteroseks aangevaard worden.

Zonder de bevrijding van de pedoseksualiteit is er ook geen bevrijding van de homoseksualiteit mogelijk.

De Rooie Vlinder

BOVENSTAANDE TEKST VORMT HET SLOTHOOFDSTUK VAN DE BROCHURE PEDOSEKSUALITEIT. DE TERUGKEER VAN HET VERBANNEN KIND. ROOIE VLINDERSCHRIFT 3, 1979, 31 PP. MET BIJDRAGEN VAN B. CARLIER, P. SCHULT EN J. VAN USSEL. VERMELDENSWAARDIGE GRAFISCHE VORMGEVING, MEER DAN 20 FOTO'S. TE BESTELLEN DOOR STORTING VAN 90 BFR. (ZES GULDEN) OP DE REKENING 001-078045468 VAN STUDIEGROEP, 2000 ANTWERPEN.

Hoe maakt men kinderen "normaal"

Seksuele socialisering van meisjes en jongens

IN DE NVSH, EN ZEKER IN DE LWGJ, IS DE EINDHOVENSE VORMINGSWERKSTER WIL FLIER-SCHMIDT GEEN ONBEKENDE. AL IN 1975 GAVEN HAAR OPVATTINGEN OVER 'EMANCIPERENDE OPVOEDING' - ALS ALTERNATIEF VOOR AUTORITAIR OPVOEDEN ENERZIJD, "LAISSEZ-FAIRE" AAN DE ANDERE KANT - EEN BESLISSENDE IMPULS AAN ENKELE VOORLICHTERS VAN DE LWG PEDOFILIE OM VANUIT HET KIND TE GAAN REDENEREN IN PLAATS VAN VANUIT DE PEDOFIEL. VAN HEN DIE HEBBEN BIJGEDRAGEN TOT DE INVULLING VAN HET BEGRIP "SEKSUELE JEUGD-EMANCIPATIE" IS ZIJ STELLIG DEGENE DIE HET DICHTST BIJ DE DAGELIJKSE PRAKTIJK STAAT.

OOK IN 1981 BLEEK ZIJ ALS INLEIDER NOG NIETS AAN ZEGGINGSKRACHT TE HEBBEN INGEBOET. HAAR BIJDRAGE AAN HET EEUWFEEST-FORUM "HET KINDERLIJKE IN DE SEKSUALITEIT" VERSCHIJNT BINNENKORT IN DE GELIJKNAMIGE BROCHURE; HAAR INLEIDING OP HET LWGJ-WEEKEND IN MEI LAATSLEDEN VOLGT HIERONDER IN EEN BEWERKING VAN HAAR ZELF.

Ik praat niet over kinderen, want hun "oer"-begin is al verschillend. Als een kind verwacht wordt, hoor je al de vraag: "Wat wil je; een jongen of een meisje?" Als het kind er is: "Wat is het; een jongen of een meisje?" Ouders en vragers stellen zich daar iets bij voor, namelijk twee verschillende levens: een vrouwenleven of een mannenleven.

Hoe gaat het verder? - Hieronder wat hoogtepunten en momenten, waarop de volwassene kan ingrijpen in een doorgaans heilloze ontwikkeling, waarbij het kind, veelal duurzaam wordt vervreemd van het eigen lichaam én van het eigen kompas, het hart/de ziel, de van nature enige betrouwbare gidsen in de jungle die leven heet. Verderop kom ik daar op terug.

In de baarmoeder tonen mensjes-inwording al plezier in en aan hun lichaam te beleven; ze zuigen op hun duim en spelen met de geslachtsdelen. In de wieg komt dat weer terug.

Zuigeling

In de eerste maand: veel slapen, stil liggen, hevig totaal huilen (met armen

en benen) zonder tranen, schrikrefleks (uitzwaaien van armen en benen en terug), grijprefleks, zuigrefleks (veel zuigen).

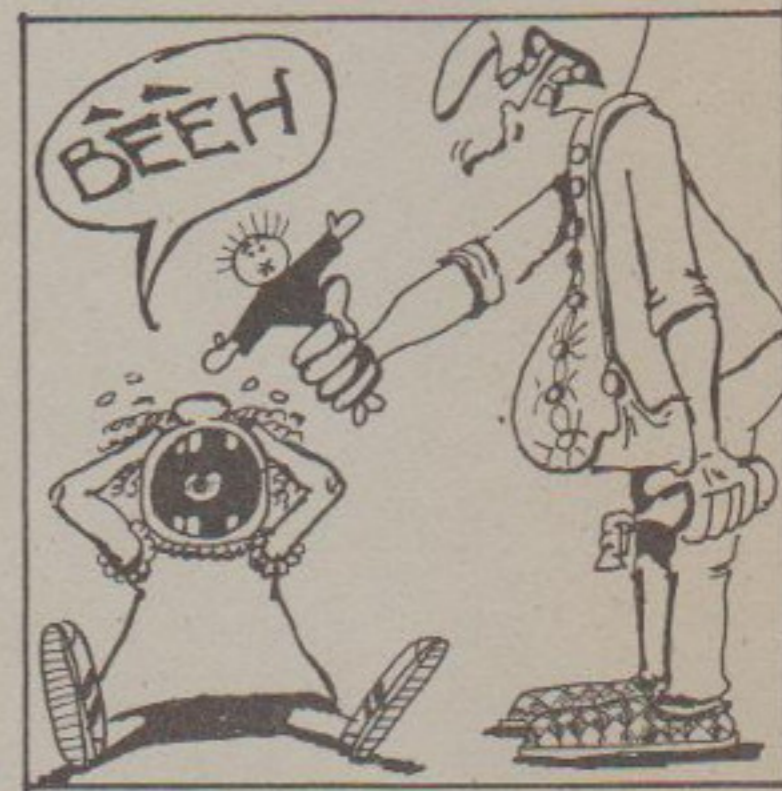
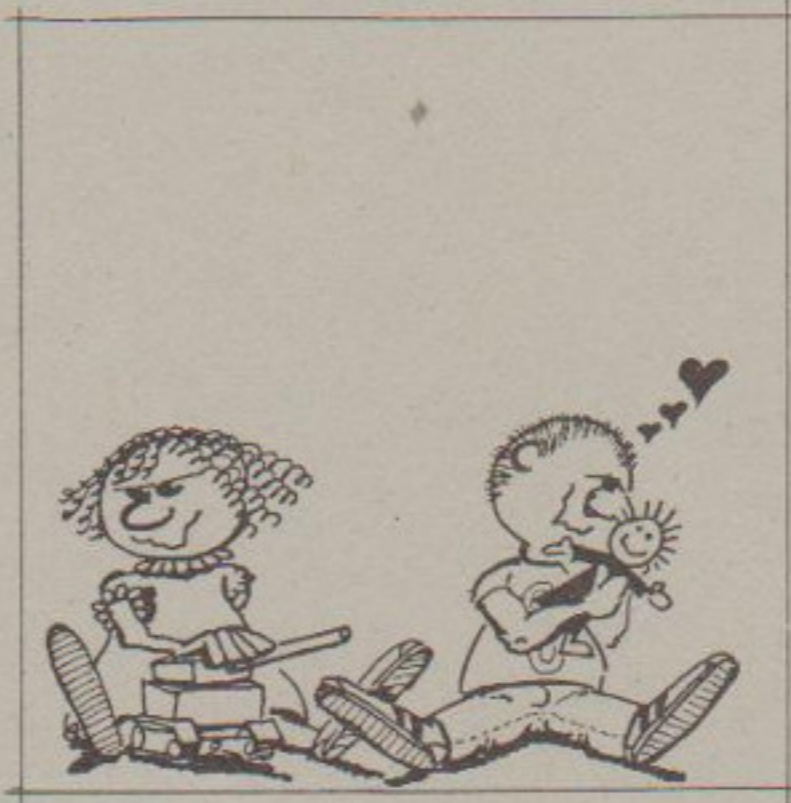
In de tweede maand: veel meer wakker, kijkt (ziet de voorwerpen waarschijnlijk niet), volgt bewegingen met de ogen - niet met het hoofd. Antwoordt meestal op een bewegend mensengezicht met een glimlach; meer dan dat, lacht om knuffelgedrag van moeder of vaste verzorg(st)er op te roepen. Want alle aanrakingen zijn belangrijk én fijn voor de baby. Het knuffelen legt de basis voor de latere sociale neigingen tot toenadering. De baby krijgt langs deze weg een oervertrouwen door de huid heen: "MENSEN ZIJN FIJN!" Dit vertrouwen breidt zich uit naar anderen én wordt algemener: kistelen, stoeien, achternazitten, pakken, gepakt worden. Zie ook bij het basisschoolkind.

Dit fundamentele vertrouwen is voorwaarde om toenadering, ook seksueel, tot andere mensen te zoeken, te zoeken naar intimiteit. Ontbreekt dit basisvertrouwen, dan ontstaat afscherming tegen de buitenwereld, tegen contact, tegen intiem contact. Iets hiervan vinden we, naast het veel voorkomen in alle gradaties bij individuen, terug in het gesloten gezin; wij met z'n tweetjes, drietjes, viertjes enz., dan een hele tijd niets, en dan, héél voorzichtig aan, met anderen.

Twee elementen uit deze eerste maanden namelijk zuigen en aanraking (lieftst huid-op-huid-kontakt) - veel in handen, zijn, zijn voorwaarden voor een harmonische ontwikkeling.

Moderne pedagogen, o.a. Kentler, pleiten voor meer voedingen, én deze als het kind te kennen geeft dat het er aan toe is, dus niet volgens de klok. Daarnaast het kind niet laten huilen, dan voelt de baby zich hulpeloos en reddeloos. Dit komt het basisvertrouwen uiteraard niet ten goede. De wereld blijkt gevoelloos en koud te zijn. Wanneer de baby meer wakker is, wil hij/zij zelf aan zijn/haar zuigbehoefte trachten te voldoen door op de duim, vingers enz. te zuigen. Dit is een belangrijke notie: DOOP OP ZIJN/HAAR DUIM ENZOVOORT TE ZUIGEN LEERT HET

Wil Flier - Schmidt

KIND ZICH AAN ZICHZELF TE BEVREDIGEN, EN ZICH MEDE DAARDOOR ONAFHANKELIJK TE MAKEN VAN ZIJN/HAAR OPVOEDERS. Opmerking terzijde: zelfbevrediging

is niet voor niets zo'n beladen onderwerp - de mens die vrede vindt in zichzelf/die zichzelf genoeg is, vormt voor velen een zeer grote, wellicht de allergrootste bedreiging.

Wordt het kind bij deze behoeftenbevredestiging gedwarsboemd - wat doorgaans gebeurt - dan ontstaat een dooiel, afhankelijk mens; iemand die niet voor zichzelf opkomt en veelal zal trachten aan de al of niet uitgesproken verwachtingen van anderen te voldoen. Iemand die afziet van de meest elementaire behoeftenbevredestiging zal ook niet op de barrikaden gaan voor betere arbeidsvoorwaarden en medezeggenschap (Kentler).

In het tweede halfjaar ontdekt de baby steeds meer, ook aan zichzelf, gaat met de geslachtsdelen spelen, als hij/zij daarin tenminste niet belemmerd wordt.

Vanaf de tiende maand onwikkelt zich tevens een kritisch vermogen dat de baby en later het kind in staat stelt om in de gaten te hebben of wat tegen hem/haar gezegd en met hem/haar gedaan wordt ook bedoeld wordt. Een kind dat zich zonder strikt nodige beperkingen kan ontwikkelen, kan ook rustig zeggen dat het doorheeft wat er aan de hand is. Een kind dat weet dat het dit niet kan doen zonder gestraft te worden, zal zwijgen. Een kind dat zwaardere gevolgen verwacht, zoals gemis aan waardering, liefde en daardoor ook veiligheid, zal zijn/haar kritisch vermogen in de loop der jaren zodanig verdringen, dat het goeddeels verloren gaat. Zo ontwikkelen mensen zich die het altijd over hun geweten hebben, mensen die zich nooit afvragen of hun voelen, vinden, denken wel iets met hun eigen ervaren te maken heeft. In deze groep vind je mensen die zeggen: "Het hoort zo - het is nu eenmaal zo - dat is goed en dat is slecht - er moet meer politie zijn" enz. Hun veiligheid moet van buitenaf komen, komt niet van binnenuit. Deze mensen vertrouwen niet op hun eigen ervaring,

ik zo lang stil sta bij de baby-periode. In deze periode worden fundamentele gelegd die in de peuter- en kleuter-tijd een bovenbouw krijgen.

Peuter

Konflikten bij de zindelijkheidsstraining hebben grote gevolgen voor de latere ontwikkeling, met name voor de karaktervorming (Stone en Church). De peuter ervaart lust bij het doen van de ontlasting, bij het ophouden ervan, bij het spelen ermee. De peuter begrijpt niet wat er van hem verwacht wordt. Daardoor ontstaan bij boosheid en teleurstelling bij de opvoeders, schaamte en twijfel bij de peuter. De peuter moet leren op zichzelf te vertrouwen. Verkeerd aangepakte zindelijkheidsstraining remt de groei naar het veilige gevoel dat je zelf iets kunt. Zie weer het kompas.

Tussen haakjes - Hoe stellen de opvoeders zich op tegenover het kijken naar en het betasten van de eigen geslachtsdelen door de peuter die op de pot zit? Leider we af, bestraffen we, of geven we zo'n pot met hoge voorkant waardoor hij/zij niet over de rand kan plassen, maar ook nergens bij kan.

In die tijd lijkt het, dat de peuter zichzelf indirect ervaart: hij/zij leert zichzelf te zien met de ogen van de hem/haar omringende wereld. Belangrijke vraag: Hoe ziet die wereld hem/haar dan wel? B.v. als onhandige kluns die nog heel veel zal moeten leren, of als fijne meid, fijne knul die er wel komt? Bij niet voldoende gelegenheid tot onderzoek en experiment kan hij/zij zich een vreemde voor zichzelf gaan voelen, hij/zij vervreemdt van zichzelf. Dit proces speelt in het leven van ieder van ons een meer of minder grote rol: verkeerd zelfbeeld, angst om ervaringen tot je toe te laten zeker als die je zouden dwingen om je

Natuurlijk ben ik dat - de anderen wijken af, zijn ziek, pervers, seksmaniak enz.

De peuter moet wel vaak het gevoel hebben niet aan de verwachtingen van de volwassenen te kunnen voldoen. Dit veroorzaakt mede het verschijnsel, dat iemand niet van zichzelf kan houden, dat hij/zij niet goed voor zichzelf kan zijn, ook niet goed en mild voor zijn/haar lichaam, niet kan genieten, géén lust kan beleven, althans zichzelf niet kan toestaan. Deze mensen vertrouwen een complimentje niet, kunnen zich niet voorstellen dat iemand hen om henzelf lief vindt, kunnen liefde en genegenheid niet teruggeven. Een belangrijk boek o.m. over dit verschijnsel is: "Afkeer van seksualiteit" van dr. Jos Frenken.

Kleuter

De kleuter is open, vrijmoedig en vindig. Ouders waarderen dit meestal wel. Wanneer de openheid en vrijmoedigheid zich echter uitstrekt over seksualiteit en het gedrag van de ouders zelf (denk aan het kritisch vermogen), dan raken zij vaak in verlegenheid.

De kleuter gaat zich gaandeweg als jongen of meisje gedragen. Het effect van de verschillende behandeling van jongens en meisjes van de geboorte af, gaat zich doen gelden. Naast een (waarschijnlijk vrij klein) aangeboren verschil in gedrag. Kleuters weerspiegelen in hun spel vaak de volwassenwereld en spelen vaders- en moedertje, doktertje, ziekenhuisje, begrafenisje etc. Dit o.m. om greep te krijgen op voor hen onbegrijpelijke en vaak angst-aanjagende situaties.

Het toenemende ik-besef leidt als vanzelf naar het besef van eigen kwetsbaarheid en geeft angsten te zien. Hoe gaan wij met die angsten om?

- Stellen we gerust: Je hoeft niet bang te zijn?
 - Ontkennen we de angst: Er is niets om bang voor te zijn.
 - Nemen we de angst (en dus het kind) serieus: Ik zie dat je bang bent, vertel er maar over, of iets dergelijks - dan gaan we er dus op in.
- Op deze leeftijd ontstaat een grote nieuwsgierigheid naar het andere geslacht. Zie de eerder genoemde spelletjes.

Maar ook veel gehoorde vragen als: waar kom ik vandaan? Waar was ik toen ik er nog niet was? Hoe komt de baby eruit? Bij vijfjarigen ook: hoe komt de baby erin?

Het is ook de tijd voor rokjes optillen, billen kijken, samen naar de w.c., op gymles bij elkaar in de broekjes kijken.

Bij vierjarigen vaak ook hevige verliefdheid op en aanhankelijkheid aan, vrijerigheid ten op zichte van de ouder of een ouder van het andere geslacht. Hoe gaan we daar mee om? Wijzen we het kind bruusk af of gaan we op de avances in en zeggen we het trouwen later nog eens te zullen bekijken.

eigen gevoelens, maar op die van de groep tot zij ze willen behoren. Ze zijn van hun eigen kompas vervreemd. Het wordt nu wellicht duidelijk waarom

zelfbeeld te moeten herzien. Deze gang van zaken speelt in veel seksualiteitsbelevingen een rol: "Ben ik wel normaal, ben ik wel aantrekkelijk?"

Belangrijke noties

Wat ziet en ervaart en beleeft een kind mee van de relatie tussen de ouders en hun emoties? Hoe meer een kind ziet en meebeleeft, met verbale uitleg, hoe minder er verteld hoeft te worden over lichamelijke, intimiteit en seksualiteit. En hoe minder het kind later verrast zal worden door onbekende emoties, die het overkomen en die het dan niet kan hanteren.

Eigen ervaring dient echter altijd voorop te staan. Alle informatie die hier niet van uit gaat/niet bij aansluit, is niet interessant, wordt niet opgenomen.

Een ekstra moeilijkheid hierbij is het ontbreken van een seksuele omgangstaal, het vermijden van benoemen en de verwarring van foutief benoemen, waardoor het kind nooit kan leren betekenis te geven aan zijn eigen gevoelens en gedrag en aan dat van anderen. En gevoelens die niet benoemd kunnen worden geven onzekerheid en angst. Het behoeft geen betoog, dat hierdoor meisjes al zwaarder getroffen worden dan jongens. Jongetjes van twee à drie jaar showen graag hun geslachtsdeel, dat noodgedwongen dan wel een naam krijgt, ook omdat hij er nog eens netjes mee moet leren plassen. De naam verwijst dan doorgaans naar de plasfunctie (plasser, piemel, slangetje etc.) en "uiteraard" niet naar de plezierfunctie. Meisjes hebben een spleetje of een bibs met een plasgaatje en een schede-opening én met een bobbeltje, dat je groter kunt maken, wat dan een fijn gevoel geeft en dat kittelaar heet. Veel meisjes hebben geen weet van hun bobbeltje en waaruit ze eigenlijk plassen. Emmy van Overeem schrijft in haar column in N.R.C.-Handelsblad van 9 april 1979: "Maar 45 % ontdekt het lekkere plekje (daarmee doelend op de kittelaar). De overige 55 % hoort er pas op latere leeftijd van, of nooit". Een extra stagnatie in een gezonde ontwikkeling van het seksuele facet in de groei van het kind is het ontbreken van het zogenaamde diskriminerend leren. Dat wil zeggen: het kind leert op het gebied van zijn/haar lichaam en seksualiteit niet wat goed of slecht is - ALLES MET BETREKKING TOT ZIJN/HAAR LICHAAM DAAR IS IETS MEE. Het behoeft geen betoog dat dit een zeer onzekere houding ten opzichte van eigen en andermans/-vrouws lichaam en seksualiteit tot gevolg heeft.

Basisschoolkind

Het basisschoolkind gaat gaandeweg meer tijd in het gezelschap van leeftijdsgenoten doorbrengen. In de kleuterijd wordt het kind lid van de mensheid, op de basisschool bovendien van zijn gemeenschap. De regels van de groep worden belangrijk.

Op het gebied van de seksualiteit komen minder vragen naar de ouders toe. Deze ouders denken dan vaak dat hun kinderen geen interesse meer hebben in seksualiteit of dat ze nog niet aan informatie toe zijn. Niet is minder waar. Vragen en informatie blijven in de groep, worden daar uitgewisseld. Door deze ontwikkeling verliezen deze

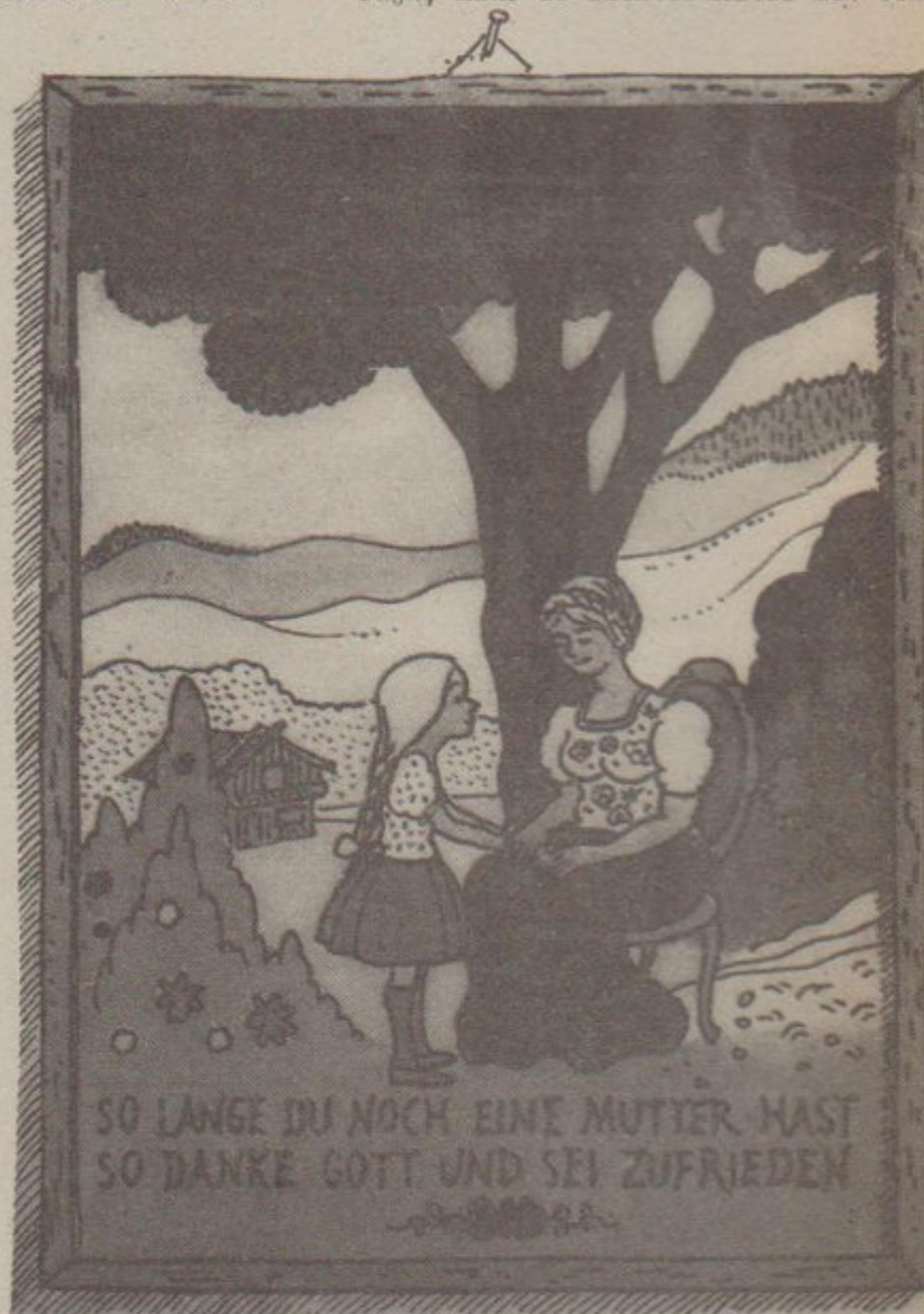
ouders het zicht op de seksuele ontwikkeling van hun kinderen. Doorgaans hebben zij geen flauw idee waarmee hun kinderen bezig zijn/wat er in hen omgaat. Dit is gemakkelijk te constateren als je op ouderavonden de ouders confronteert met de vragen van hun kinderen.

Bovenstaande is een belangrijke notie met betrekking tot aandacht vragen voor het praten over relatievorming, ook ten aanzien van seksualiteit, in de basisschool. Het gesprek tussen de kinderen wordt steeds belangrijker. Hier kunnen ouders, leerkrachten en voorlichters samen gebruik van maken. In deze periode krijgt ook de konditionering met betrekking tot mannelijk en vrouwelijk rolgedrag zijn beslag. Tenzij ouders en leerkrachten dit anders

door. Vooral kinderen boven de tien jaar weigeren seksuele voorlichting van hun ouders als deze er niet eerder op een gewone manier over spraken - evenzo in de puberteit. Ze zeggen als het ware: "Je bent er nu te laat mee. Daar had je maar eerder mee moeten komen!"

Omstreeks het negende jaar komen de typische kleuterangsten weer tijdelijk terug: alleen laten, de kinderlokker etcetera. Het kind kan zich voorstellen wat er allemaal aan gevaaren zich kan voordoen.

Een andere notie is dat het grotere basisschoolkind zich doorgaans verzet tegen ouderlijke regels en normen terwijl het zich vaak deze na korte tijd tot de eigen maakt. De groep is belangrijk, maar de identifikatie met een

zouden willen en er vanaf het begin van de kleuterschool samen doordacht en doelgericht aan werken.

In samenhang hiermee is het ook van belang dat meer mannen een rol gaan spelen in de opvoeding van jonge kinderen thuis én op school.

Het basisschoolkind verschilt aanmerkelijk van de kleuter en de puber. Deze laatste richten zich sterk op de volwassenenwereld, ze willen ook zo worden, begeren de macht en de vrijheid van de volwassenen. Het basisschoolkind gaat zijn eigen weg. Het maakt zich los van de ouders. Zie ook het minder vragen en het uit de weg gaan van gesprekken met de ouders. In gezinnen waar tegenover de zaken van lichaam en seksualiteit wél openheid bestaat, gaat het gesprek wel gewoon

ouder gaat door ondanks verzet. Deze identifikatie is alleen nog maar ongedaan te maken langs de weg van bewustwording, inzicht en verandering.

Vanaf de derde klas wordt nog belangrijker hoe je als leerkracht met de groep omgaat. Kinderen gaan hun macht als groep ervaren, hun veiligheid in de groep. Dit is een belangrijk sociaal gebeuren. Vervallen we in verdeel-en-heers-gedrag of begeleiden we het groeiende groepsbesef. Dit is een politieke keuze.

In veel gezinnen ontglipt de jongen tussen de 9 en 14 jaar de moeder. Mijn eigen ervaring is dat dit mede afhangt van de plaats die de moeder in het gezin én in de maatschappij inneemt. Met een moeder die in hoofdzaak verzorgend

bezig is kan de jongen zich niet identificeren. Daarnaast wil de jongen zijn vader meer als medeman, als vriend en toch een beetje anders, ontmoeten op vitale wijze; samen iets doen, dus niet in de zin van weten, kennis, leren. Veel vaders zijn zo druk met andere zaken dat ze hier moeilijk aandacht voor op kunnen brengen.

Puberteit

"Het beeld dat jongens - vanaf ongeveer veertien jaar - elkaar geven over seks is iets wat je doet "met behulp" van een meisje, los van emotionele betrokkenheid op die ander." Udry, geciteerd door Jos Frenken (Afkeer van seksualiteit, p. 25)

enige plek, waar hij van zichzelf uiting mag geven aan diepe gevoelens, waar hij de diepte van die affectieve kant kan voelen." En daarvoor heeft de man de vrouw nodig volgens de hierboven vermelde oriëntatie.

Na de basisschool zie je kortweg tussen jongens en meisjes de volgende verschillen en waarderingen ten opzichte van het andere geslacht en seksualiteit ontstaan:

Jongens: "Seks is leuker dan meisjes."
Meisjes: "Jongens zijn leuker dan seks"
Ik werk dit hier niet verder uit, maar iedere voorlichter stuit op deze verschillende houdingen.

Hoe gaat met de meisjes op deze leeftijd?

Bertha van Dantzig (therapeut) zegt:

nome ideeën, gevoelens en wensen, sterk belemmerd wordt door de gang van zaken die ik beschreef in de paragraaf "Belangrijke noties".

Een van de meest directe gevolgen bij meisjes valt waar te nemen daar waar de keus gemaakt moet worden tussen trut- of slet-zijn, met andere woorden de keus tussen vrijen of maagd blijven, tussen op je veertiende met de pil beginnen of zonder vriendje blijven.

Normaal zijn

Over dit onderwerp valt veel te zeggen, meer dan in dit bestek mogelijk is. Echter wel dit. Frenken spreekt over "dwangmatige seksuele socialisering", waarbij uitgegaan wordt van een relatie die in principe eeuwigdurend is, heterociefel en waarbij man en vrouw zo verschillend zijn dat ze elkaar aanvullen. Echter, ze vullen elkaar niet aan maar schieten langs elkaar heen; een bron van veel misverstand en verdriet.

Het dwangmatige zit in het feit dat men van de natuur uitgaat, en van "het natuurlijke", dat onveranderlijk zou zijn, dat door de meerderheid bepaald wordt en dat tot norm/normaal verheven wordt.

Men kan hierover denken zo men wil. We zitten echter met het gevolg van deze socialisering, namelijk dat die wel in de hoofden van alle mensen ingestampt zit, ook in die van de mensen die seksualiteit veel ruimer (willen) zien en beleven.

Slotopmerkingen

- Als vrouwen op een of andere manier seks willen beleven dan alleen met mannen, is dat voor de meeste mannen een uiterst bedreigend verschijnsel;
- Ook mannen die een andere seksvoorkeur hebben dan voor vrouwen, worden door de meeste andere mannen als bedreigend ervaren. Zie de dwangmatige seksuele socialisering. Genoemde vrouwen en mannen betichten van onnatuurlijk, abnormaal, afwijkend, neurotisch gedrag kan dan enig soulaas bieden;
- Vrouwen hebben dan nog het betrekkelijke voordeel dat ze officieel op de meeste punten dezelfde rechten hebben als de mannen en dat ze via de weg van emancipatie, mits gevolgd door feminisering, hun vrijheid kunnen bevechten;
- Hoe staat het echter met de rechten van de kinderen? Alleen de doorbreking van het dogma van de gedwongen heteroseksualiteit, waarbij de heteroseksuele man de norm bepaalt, kan hier verandering teweeg brengen;
- Vrouwen- en jeugdemancipatie en een feminisme dat zich niet (uit onformeerd-zijn) tegen bijvoorbeeld pedofiele gevoelens en -kontakten afzet, zijn daarbij onontbeertlijk.

LITERATUUR:

- H.Kentler - *Seksuele opvoeding*
Utrecht 1971 (AULA 1005)
J.Frenken - *Afkeer van seksualiteit*
Deventer 1976 (v. Lochum Slaterus)
J.Frenken - *Gemengde gevoelens*
Deventer 1981 (v. Lochum Slaterus)

teit, p. 25) meent dat deze oriëntatie op seks blijft voortbestaan in de volwassenheid en niet verdwijnt bij het huwelijk. Hij vermoedt dat deze oriëntatie de grotere interesse verklaart van de man voor buitenschtelijke kontakten, voor "pornografisch" materiaal en de oorzaak is van veel misverstand tussen mannen en vrouwen.

Rubin stelt "dat de altijd aanwezige seksuele bereidheid van mannen niet gewoon een uiting van dwingende seksuele nood is, maar ook een gekompliceerde compenserende reactie op een socialisatieproces, dat de ontwikkeling van de emotionele kant van zijn persoonlijkheid overal beperkt, behalve op seksueel gebied. Afgesneden als de man is van de rest van zijn expressief-emotionele kant, is seks misschien de

"Nauw verbonden met de geslachtsidentiteit is het zelfbeeld en de zelfwaardering, ook wel zelfkoncept genoemd."

Frenken zegt hierover:

"Het meisje komt niet of minder (dan de jongen) tot de vorming van een zelfkoncept als seksueel zelf."

Hieruit verklaar ik het verschijnsel dat vrouwen doorgaans initiatief, leiding, beslissingen over het zo ja, hoe dan en waar, wanneer, met betrekking tot seksuele activiteiten met een man, aan diezelfde man uit handen geven. Over dit onderwerp is veel te lezen bij Shere Hite, Alice Schwarzer en vele andere feministische schrijvers. Ik wil hier nog bij opmerken dat de ontwikkeling van dit zelfkoncept als een seksueel zelf met eigen en auto-

Invloed van seksuele ervaringen bij kinderen

BEGIN DIT JAAR VERSCHIEEN IN AMERIKA EEN BOEK VAN FLOYD H. MARTINSON EN DR. LARRY L. CONSTANTINE OVER DE INVLOED VAN SEKSUELE ERVARINGEN BIJ KINDEREN. DE SCHRIJVERS ONDERZOCHTEN EEN GROOT AANTAL STUDIES OVER DIT ONDERWERP EN KWAMEN TOT OP-
MERKELIJKE KONKLUSIES. IN EEN LEZING VOOR DE KATHOLIEKE UNIVERSITEIT VAN NIJME-
GEN GAF DR. CONSTANTINE EEN SAMENVATTING VAN DE RESULTATEN.

De manier waarop men een vraag stelt kan het antwoord nogal beïnvloeden. Niemand zou een onderzoek naar het seksuele leven binnen het huwelijk erg serieus nemen, wanneer alleen mishandelde vrouwen of pas gescheiden echtparen in het onderzoek waren betrokken, of wanneer uitsluitend vragen waren gesteld als: "Geef, op een schaal van 1 tot 10, aan hoe erg het was". Toch zijn zulke methoden lange tijd toegepast in zogenaamd wetenschappelijk onderzoek naar de gevolgen van seksuele ervaringen op jonge leeftijd. Dr. Larry L. Constantine, een Amerikaans onderzoeker en gezinstherapeut die enige bekendheid geniet door zijn publikaties op het gebied van kinderseksualiteit, de rechten van kinderen, gezinstherapie, andere leefvormen en jaloezie, ging in een lezing op 19 augustus tijdens een kort verblijf in Nederland nader in op recente ontwikkelingen in het onderzoek naar de gevolgen van seksuele ervaringen bij kinderen. De lezing vond plaats in het kader van een klein symposium over "kind, volwassene en seksualiteit", georganiseerd door de vakgroep Sociale Psychologie van de Katholieke Universiteit te Nijmegen.

DE JUISTE VRAGEN

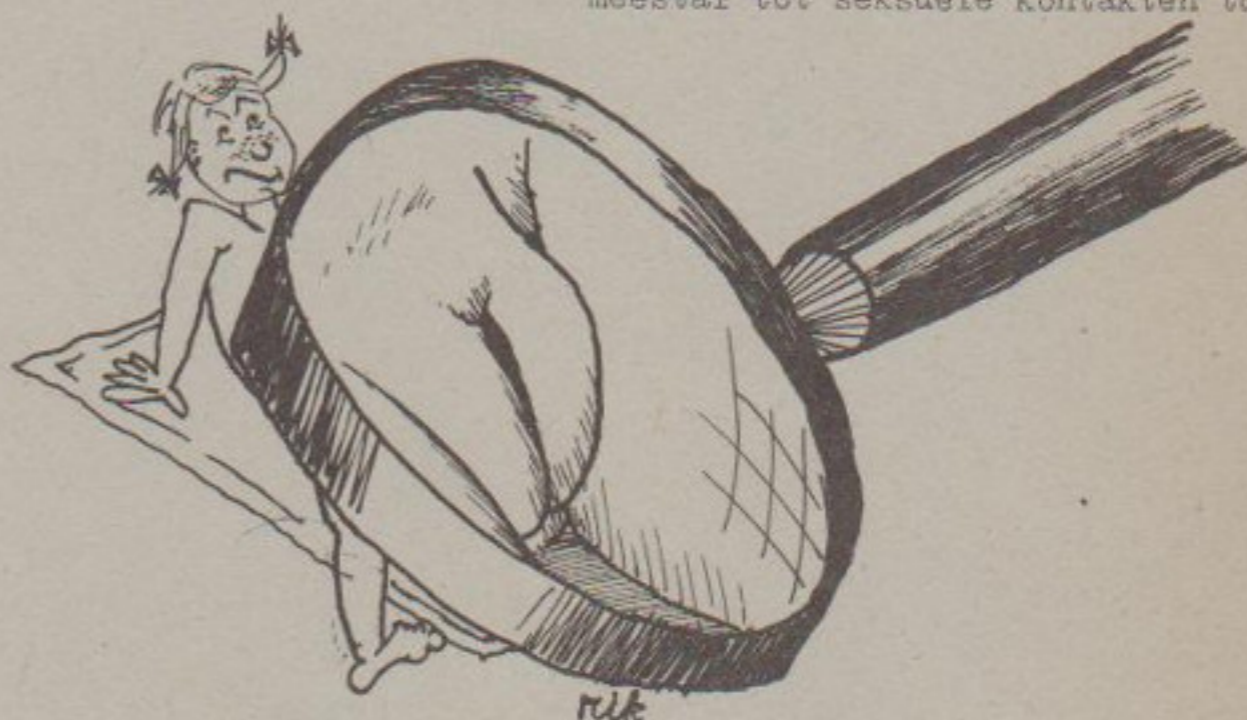
Naast Constantine sprak op dit symposium Drs. Theo Sandfort over de resultaten van zijn onderzoek naar het sek-

suele aspekt van pedofiele relaties. Omdat het betreffende onderzoeksrapport reeds in diverse recente Nederlandse publikaties is besproken (o.a. in NIKS 81/5 op pag. 13 en 14) beperk ik me hier tot een zeer korte kenschets. Op grond van Sandfort's onderzoek bij 25 jongens van 10 tot 16 jaar kan de vraag of een seksueel contact van een kind met een volwassene voor de jongere een positieve ervaring kan zijn bevestigend worden beantwoord. Zowel Sandfort als Constantine benadrukten in Nijmegen het belang van het stellen van de juiste vragen voor een objectievere benadering van deze voor velen zo emotioneel geladen materie. Zo gaf eerstgenoemde aan dat de vraag "hoe seksueel zijn kinderen?" niet los gezien kan worden van de vraag "hoe zijn kinderen seksueel". Te snel wordt namelijk seksualiteit van kinderen klakkeloos vergeleken met die van volwassenen, zonder dat men zich afvraagt of dit wel een zinvolle benadering is. Constantine gaf aan dat het nog niet zo lang geleden vrij gebruikelijk was dat beroepsmatige onderzoekers en therapeuten bleven steunen in de vraag of incest dan wel volwassene-kind-seksualiteit schadelijk is, of zelfs "hoe schadelijk zulke ervaringen zijn". Zinnvoller is het, aldus Constantine, zich af te vragen in welke mate de gevolgen van seksuele ervaringen op jonge leeftijd kunnen uitlopen, en welke factoren van invloed zijn op de waargenomen verschillen.

BOB FERGUSON

RECENT ONDERZOEK

Constantine bestudeerde een groot aantal wetenschappelijke publikaties over seksuele ervaringen van kinderen, en vergeleek de resultaten van een 30-tal onderzoeken hieruit die zich richten op de gevolgen van zulke ervaringen. Genoemde onderzoeken beperken zich meestal tot seksuele contacten tussen

kinderen en volwassenen, al of niet in een incest-relatie. Een uitgebreider verslag van Constantine's studie deed hij tijdens een conferentie in 1979 te Montreal. Nog vollediger zal de beschrijving zijn in het binnenkort te verschijnen boek "Children and Sex: New Findings, New Perspectives". Meer gegevens over de hier ter sprake gekomen publikaties vindt men aan het eind van dit artikel.

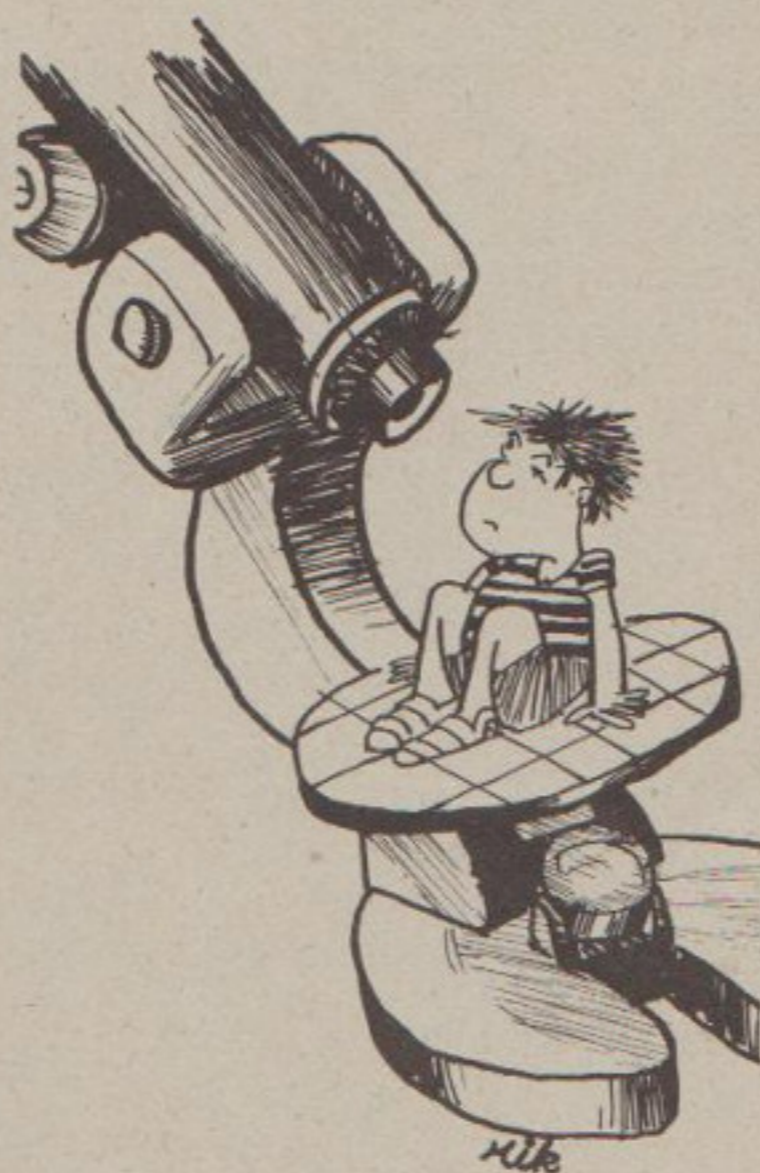
tabel 1: uitsplitsing gevolgen naar soort onderzoek

	OOK POSITIEF	OOK NEUTRAAL	ALLEEN NEGATIEF
POPULATIE			
algemeen	4	4	0
krimineel	1	2	6
klinisch	1	8	4
SOORT GEVOLGEN			
alleen korte termijn	0	4	5
ook lange termijn	6	10	5
JAARTAL PUBLIKATIE			
voor 1960	0	5	4
van 1960 tot 1975	0	5	5
vanaf 1975	5	3	3

Hoewel ook het "klassieke" onderzoek van Bender en Blau uit 1937 in de studie is opgenomen, stammen 11 van de 30 onderzoeken uit de laatste 5 jaar. Constantine onderzocht vooral de verschillen in waargenomen gevolgen van seksuele ervaringen. Tijdens zijn lezing in Nijmegen ging hij bovendien in op een drietal gebieden, waarbij uit zijn onderzoek gevolgtrekkingen kunnen worden gemaakt.

SOORT ONDERZOEK

Een eerste resultaat, dat uit Constantine's studie naar voren kwam is, dat de gevolgen op lange termijn sterk uiteen kunnen lopen. Men vindt traumatische ervaringen, die een ernstige verstoring van het sociale en psychologische evenwicht teweegbrengen, maar ook evengoed ervaringen, die geen of niet noemenswaardige negatieve gevolgen schijnen te hebben. Ook hier is er sprake van gevallen, waarbij de seksuele ervaring duidelijk positieve gevolgen heeft. Richt men zich op de vraag welke factoren van invloed zijn op de waargenomen verschillen in de genoemde gevolgen (negatief, neutraal of positief), dan blijkt in elk geval dat HET SOORT ONDERZOEK een belangrijke invloed heeft! Een nadere beschouwing hiervan (zie ook tabel 1) levert het volgende op: Van de 13 onderzoeken, die zich richtten op een "klinische populatie", dat wil zeggen dat gevallen zijn bestudeerd, waarbij sprake is van therapeutische of psychiatrische behandeling, geven er 4 uitsluitend negatieve resultaten, terwijl in slechts één geval ook positieve resultaten werden opgemerkt. Van de 8 onderzoeken echter waarbij geen sprake was van een dergelijke voorselectie, vond geen enkel uitsluitend negatieve gevolgen, terwijl de helft naast neutrale ook positieve ervaringen kon aanduiden.

tabel 2: factoren, van invloed op de gevolgen

soort contact	0
leeftijd	?
leeftijdsverschil	-
subjectieve ervaring v/h kind	+
geweld/dreiging	-
aktieve deelname	+
passieve toestemming	-
keuzevrijheid	+
geslacht	0

0 : geen significante invloed

Opmerkelijk is ook het verschil tussen onderzoeken, die uitsluitend de gevolgen op korte termijn bestuderen en die welke tevens kijken naar de gevolgen op langere termijn. Van de eerstgenoemde vindt geen enkel onderzoek gevallen, waarbij ook sprake is van positieve ervaringen. Van de 21 onderzoeken, die ook de lange termijn gevolgen in beschouwing nemen zijn er 6, die ook positieve en 10, die ook neutrale gevolgen vermelden. Constantine merkt hierbij op dat er waarschijnlijk verschil bestaat tussen wat als negatief wordt ervaren wanneer men korte en lange termijn naast elkaar beschouwt. Zo kan een negatief gevolg op korte termijn (als voorbeeld noemde hij een snee in iemands vinger) op lange termijn volledig verdwijnen.

Het jaartal van onderzoek blijkt ook van invloed op de resultaten. Oudere onderzoeken vielen over het algemeen negatiever uit dan meer recente. Werd vóór 1975 noch nimmer gewag gemaakt van positieve ervaringen, na die tijd is dit ineens geen uitzondering meer.

SITUATIE EN ERVARINGEN

De belangrijkste conclusies die Constantine uit zijn studie haalde hebben betrekking op de verschillen in de waargenomen gevolgen van seksuele ervaringen van kinderen wanneer deze in relatie worden gebracht met de manier waarop het kind in kwestie het contact heeft ervaren (zie tabel 2). Ondanks de grote verscheidenheid in onderzoeksmethode zijn twee in het oog springende gevolgtrekkingen met grote betrouwbaarheid te maken:

- het soort seksueel contact is niet van significante invloed op de gevolgen daarvan. Een coïtus of een anale penetratie kan blijkbaar even negatief of positief uitwerken als bijvoorbeeld streling van de geslachtsdelen.
- De onderzoeksresultaten spreken elkaar tegen waar het de leeftijd ten tijde van de ervaring aangaat. Ofwel de leeftijd is geen belangrijke factor, ofwel andere invloeden zijn groter. Bij de verschillende onderzoekers treft men in dit verband uiteenlopende argumentaties aan. Sommigen gaan er van uit dat jonge kinderen meer schade zullen oplopen dan oudere, anderen stellen dat adolescenten vanwege hun gevoeligheid op seksueel gebied eerder last zullen hebben van negatieve gevolgen van een seksueel contact.

Een factor, die wel van invloed blijkt is het leeftijdsverschil tussen de partners. Hoe groter het verschil in leeftijd, hoe meer kans dat de ervaring een negatieve wordt. Van veel grotere invloed blijkt echter in hoeverre het seksuele contact in de ogen van het kind plezierig is geweest. Het blijkt niet zinvol objectieve criteria aan te willen leggen voor slechte of plezierige ervaringen, alleen de subjectieve in-

terpretatie van het kind is van werkelijke invloed. Hoe prettiger het kind het achteraf vond, des te kleiner de kans op negatieve gevolgen. In dit verband zijn er nog een drietal factoren van belang. De aanwezigheid van geweld of bedreiging heeft een sterke negatieve invloed op de psychische gevolgen van het contact. Verder blijken situaties, waarbij het kind zelf initiatief neemt tot een seksueel contact of er uit eigen beweging actief aan deelneemt doorgaans duidelijk positiever uit te vallen, terwijl situaties, waarbij het kind passief of tegen zijn of haar zin toestemt maar zich niet in staat voelt het contact tegen te gaan, over het algemeen een negatieve invloed hebben.

Bovengenoemde drie factoren kunnen in één algemene en naar het schijnt zeer belangrijke stelling worden samengevat:

De belangrijkste faktor, bepalend voor de gevolgen van incest-kontakten en andere seksuele kontakten tussen kinderen en volwassenen is de keuzevrijheid, zoals die door het kind wordt ervaren.

Opmerkelijk genoeg blijkt dat het in dit verband niet van wezenlijk belang is in hoeverre er sprake is van een afhankelijkheidspositie en in hoeverre het kind objectief gezien in staat is zich volledig bewust te zijn van de mogelijke gevolgen van zijn of haar keuze. Van invloed is uitsluitend of een bepaald kind in een bepaalde relatie zich vrij voelt om ja of nee te zeggen tegen vrijwillige deelname aan een seksueel contact. Dit geldt overigens zowel ten opzichte van oudere personen als leeftijdsgenoten. Tenslotte blijkt het feit of er sprake is van een meisje of een jongen geen significant verschil te leveren voor wat betreft de al of niet negatieve gevolgen. Weliswaar ondervinden meisjes vaker schade door seksuele ervaringen, maar dit is te verklaren uit het feit, dat meisjes vaker op jonge leeftijd seksueel worden benaderd, eerder geneigd schijnen het contact passief over zich heen te laten gaan, en vaker onderworpen zijn aan geweld of dwang. Tijdens zijn lezing in Nijmegen merkte Constantine nog op dat het van weinig invloed lijkt te zijn of het contact van homo- dan wel heteroseksuele aard is geweest.

GEVOLGTREKKINGEN

Op een drietal gebieden kan men gevolgtrekkingen maken uit de hier ter sprake gekomen onderzoeksresultaten. Allereerst werpt zich de vraag op wat men nu kan zeggen over de nazorg voor kinderen die nare ervaringen hebben opgedaan. Constantine komt tot drie hoofdpunten, die hoewel ze deels in tegenspraak zijn met de huidige praktijk, tamelijk voor de hand liggen.

1. Probeer de angst van het kind te verminderen. Koppel eventuele negatieve gevoelens die het kind heeft gekregen los van seksualiteit in het

algemeen. Als het kind de ervaring positief beleefde, laat dit dan zo!

2. Tracht een eventueel schuldgevoel bij het kind weg te praten. Zorg dat het zichzelf niet beschouwd als veroorzaker van de ellende.
3. Relateer de intensiviteit van de behandeling aan de manier waarop het kind de ervaring zelf evalueert. Alleen in gevallen waar sprake is van 'passieve deelname' of werkelijke dwang is speciale zorg noodzakelijk.

Voor wat betreft de preventieve, ofwel het voorkomen van situaties die negatieve gevolgen kunnen hebben, kunnen de volgende vuistregels worden opgesteld.

Vermindering van de kans op negatieve ervaringen worden bewerkstelligd door:

1. te zorgen dat kinderen bekend zijn met seksualiteit en een reëel beeld hebben van de risico's van seksueel geweld;
2. kinderen op te voeden tot onafhankelijkheid, tot het nemen van eigen beslissingen gebaseerd op hun eigen gevoel voor wat wel en niet goed voor hen is, en te stimuleren waar nodig "nee" te zeggen tegen volwassenen;
3. van jongs af aan seksualiteit te brengen als een gezond en wenselijk onderdeel van het menselijk leven;
4. seksuele ervaringen die weinig risico van schade hebben aan te moedigen, zoals spelletjes met leeftijdsgenoten onder omstandigheden die geen spanningen of angst met zich meebrengen.

Jammer genoeg blijkt de hedendaagse Westerse cultuur, als men bovenstaande criteria er op naloopt, negatieve ervaringen op seksueel gebied in sterke mate aan te moedigen!

Tenslotte valt uit de ter sprake gekomen onderzoeksresultaten af te leiden hoe een doelmatige wetgeving ter bescherming van jeugdigen tegen seksueel misbruik er uit zou kunnen zien. Constantine ontwierp een voorlopige structuur, die ook gezien de huidige discussies in vele landen op dit gebied, een interessant gezichtspunt oplevert:

1. Elk gebruik van geweld of dreiging met geweld of andere vormen van dwang om tot een seksuele relatie te komen moet worden beschouwd als gewelddadige verkrachting, en als een ernstig misdrijf worden behandeld.
2. Wanneer er geen sprake is van geweld, dreiging met geweld of dwang, zouden seksuele kontakten tussen "leeftijdsgenoten" buiten wettelijke bepalingen moeten vallen.

Bepalend voor de vraag of er sprake is van "leeftijdsgenoten" is de leeftijd van de jongste partner.

Een richtlijn in dit verband zou kunnen zijn:

- * onder de 9: minder dan 2 jaar leeftijdsverschil;
 - * onder de 13: minder dan 3 jaar verschil;
 - * tot 18 jaar of meerderjarigheid: minder dan 5 jaar verschil.
3. Wanneer niet van leeftijdsgenoten kan worden gesproken, terwijl één

of beide partners minderjarig is (zijn) is van beslissend belang of de jongste partner naar zijn of haar eigen idee al of niet vrijwillig aan het contact heeft deelgenomen. Is dit het geval, dan dient de wet niet in te grijpen. Is dit niet het geval, dan is er sprake van een licht ver-grijp als de oudere partner minderjarig is, en van een zwaar ver-grijp als de oudere partner meerderjarig is.

SLOTBESCHOUWING

Tot nu toe is uit onderzoek niet gebleken dat incest-relaties anders benaderd zouden moeten worden dan andere seksuele relaties. Wel is het aannemelijk dat in incest-relaties met jonge partners eerder sprake is van passieve deelname, waardoor negatieve gevolgen vaker zullen optreden, maar dit is niet het gevolg van het incestueuze van de relatie als zodanig. Duidelijk is dat er behoefte bestaat aan verder onderzoek, onder meer naar de factoren leeftijdsverschil en subjektieve keuzevrijheid.

Zelf zou ik hieraan willen toevoegen dat men pas werkelijk waardevrij wetenschappelijk onderzoek zou leveren wanneer ook gezocht werd naar methodes om uit te vinden wat de positieve, neutrale en negatieve gevolgen zijn van het onthouden van seksuele ervaringen aan kinderen, en wanneer onderzocht werd wat de verbanden zijn tussen de resultaten van zulk onderzoek en dat naar de gevolgen van andere invloeden waaraan kinderen kunnen blootstaan of aan worden onttrokken. Men denke aan ervaringen met oorlogsgericht speel-materiaal, leerprocessen en wat al niet meer.

Niettemin kan de behandeling van Constantine met betrekking tot het onderzoek naar seksuele ervaringen van kinderen worden beschouwd als een doorbraak op dit terrein, die gezien de toenemende discussies in dit verband een welkome aanvulling vormt op het wetenschappelijk georiënteerde materiaal.

FLOYD H. MARTINSON EN DR. LARRY L. CONSTANTINE:

"CHILDREN AND SEX: NEW FINDINGS, NEW PERSPECTIVES", UITG. LITTLE, BROWN AND COMPANY, BOSTON (USA) 1981.

EEPDER VERSCHIEEN EEN KORTERE VERSIE VAN CONSTANTINE'S STUDIE IN "ENFANCE ET SEXUALITÉ", PROCEEDINGS OF A MONTREAL CONFERENCE, UITG. J.M. SAMSON, ÉDITIONS ETUDES VIVANTES, MONTREAL 1980.

HET ONDERZOEK VAN THEO SANDFORT IS BESCHREVEN IN:

T. SANDFORT: "HET SEKSUELE ASPEKT VAN PEDOFIELE RELATIES - ERVARINGEN VAN JONGENS", TE BESTELLEN DOOR f 15,- OVER TE MAKEN OP POSTREKENING 3752451 VAN SOCIOLOGISCH INSTITUUT R.U. UTRECHT ONDER VERMELDING VAN: RAPPORT PEDOFILIE.

Jongens

GORRIT GOSLINGA

VAN DE NIJMEEGSE SOCIOLOOG THEO SANDFORT VERSCHIEEN IN APRIL 1981 EEN TWEDE ONDERZOEKSVERSLAG AANGAANDE KINDEREN DIE SEKSUELE RELATIES MET VOLWASSENEN ONDERHOUDEN. DE TITEL LUIDT: "HET SEKSUELE ASPEKT VAN PEDOFIELE RELATIES. ERVARINGEN VAN JONGENS. HET WERK VAN SANDFORT NEEMT EEN UNIEKE PLAATS IN TUSSEN ENERZIJD'S HET WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK HIEROVER DAT ZICH BASEERT OP DOSSIERS VAN POLITIE, JUSTITIE EN HULPVERLENERS, EN AAN DE ANDERE KANT DE (SCHAARSE) WERKJES WAARIN MENSEN TERUGBLIKKEN OP EEN RELATIE DIE ZE ALS KIND GEHAD HEBBEN. VOORBEELDEN DAARVAN KAN MEN ONDER MEER VINDEN IN DE NVSH-VERHALENBUNDEL "... EN ME VRIENDJE HOUDT VAN MIJ!"

Terwijl laatstgenoemde categorie geen wetenschappelijkheid pretendeert en zich afhankelijk opstelt van geheugens over soms tientallen jaren, markeert het de eerste groep op een heel andere manier: de zeer ongunstige selectie. Stel je eens voor dat het maatschappelijk verschijnsel "huwelijk" werd onderzocht UITSLUITEND aan de hand van gegevens van hulpverleners en justitie! Het is Sandforts verdienste dat hij een andere selectie heeft aangeboord, een beperkte en vermoedelijk juist zeer gunstige welswaar, maar wel een die nuancering mogelijk maakt van zowel het "verguizen-de" als het - daarentegen als reactie opgekomen - "idealiserende" beeld van de pedofiele relatie.

Onderzoeksgroep

De onderzoeksgroep, goeddeels gerekruteerd via de kanalen van de NVSH-werkgroep Jeugdemancipatie en pedofilie, bestaat uit 25 jongens tussen 10 en 16 jaar, die elk een vaste relatie hadden - van maanden, vaak van jaren - met een mannelijke volwassene. In alle gevallen werd eerst met de volwassen partner de bedoeling doorgepraat: had deze zijn fiat gegeven dan moest nog het vertrouwen van de jongere gewonnen worden. De onderzoeker vermeldt dat tijdens deze procedure een deel van de potentiële onderzoeksgroep afviel. Wat resteerde waren degelijke, rustige en hechte relaties. Met eerdere genoemde beperkingen mee mag men geen enkele representativiteit veronderstellen, vandaar dat de onderzoeksvraag bescheiden is gesteld: "Kan een seksueel kon-

takt met een volwassene voor een kind een positieve ervaring zijn?" Door deze vraag overtuigend bevestigend te beantwoorden heeft Sandfort in elk geval empirisch de stelling van Wolters c.s. weerlegd, dat elk seksueel contact met een kind per definitie gewelddadig is. Dat is winst, zeer belangrijke winst in de maatschappelijke discussie.

Sociometrie

Sandfort schrijft voor zijn mede-gedragswetenschappers, en zelfs die zullen de nodige moeite hebben met de gebruikte terminologie die behoort bij de gebruikte onderzoeksvorm, de zelfkonfrontatiemethode. Die is nogal moeilijk uit te leggen - Sandfort heeft er zelf 9 van zijn 99 pagina's voor nodig. Zeer versimpeld komt het er op neer, dat men met een vasteset vragen probeert in kaart te brengen wat de onderzochte persoon in zijn levenssituatie als belangrijk ervaart; welke positieve en negatieve gevoelens hij daarbij heeft; welke positieve en negatieve gedragingen van hemzelf en anderen daarbij een rol spelen. De mate waarin deze gevoelens en gedragingen van belang zijn wordt steeds getalsmatig vastgelegd. Deelt men het uitgangspunt van de

sociometrie, namelijk dat iemands plaats in de maatschappij en zijn geestelijk welbevinden beide zijn opgebouwd uit meetbare eenheden, dan kan men het met Sandfort eens zijn dat dit een betere methodiek is dan de traditionele interviewmethode. Beter omdat zo het seksuele element - waarvan de onderzochten weinig afstand kunnen nemen, en zeker niet in volwassen termen - voldoende aandacht krijgt en tegelijk geplaatst wordt binnen de samenhang van ieders hele ervaringswereld. Sandfort heeft zijn versie van de zelfkonfrontatiemethode ontwikkeld tijdens zijn eerste onderzoek onder kinderen, dat hij in 1980 publiceerde als "De ervaringswereld van kinderen in pedofiele relaties", op-

genomen in "Seksuologie, een interdisciplinaire benadering"

Resultaten

Enkele resultaten uit dit tweede onderzoek. De waardering van de jongens voor het gedrag van hun partners in het seksuele contact is in de meeste gevallen zeer positief, in de overige gewoon positief. Aandacht geven, rekening houden en samenwerken waren de meest genoemde gedragsvormen. Anders dan de idealiserende richting meent, onstond het seksuele element niet in alle gevallen geleidelijk binnen de relatie: in 8 van de 25 gevallen was het bij de eerste ontmoeting al raak. Het initiatief tot het eerste seksuele contact lag doorgaans bij de volwassene; uitzonderingen waren gevallen waarbij de jongen niet "groen" de relatie instapte. Verderop in de relatie zijn de seksuele initiatieven wisselend van beide kanten. De seks bestaat hoofdzakelijk uit aftrekken en pijpen; niet in alle gevallen speelt de jongen daarbij (mede) de actieve rol. Verder was er sprake van het prikkelen van de anus van de jongen met vinger of tong, en in vijf gevallen werd er geneukt. Steeds bepaalde de jongere partner met zijn wensen en verlangens de grenzen en beleefde er - voortplantingsrijp of niet - seksuele lust aan. Prettige gevoelens als vrijheid en intimiteit overheersen hierbij en de veel zwakkere negatieve gevoelens betreffen bovenal de buitenwacht: ouders die erachter (kunnen) komen, vriendjes die je uitschelden voor "ini-poot". Schuldgevoelens spelen maar in enkele gevallen een rol, te verdwijnen waarschijnlijk door gewinning.

Het is een goede zaak dat Theo Sandfort onderzoek heeft gedaan onder kinderen met niet-akuteproblematische seksuele relaties met volwassenen. Het schept een nieuw wetenschappelijk beeld, dat een belangrijke functie zal vervullen in de lopende discussies rond de herziening van de zedelijkheidswetgeving. Immers, al deze door direkt betrokkenen zo positief geduide relaties zijn in de zin van het rapport-Melai niets anders dan aaneenschakelingen van misdrijven.

HET SEKSUELE ASPEKT VAN PEDOFIELE RELATIES. ERVARINGEN VAN JONGENS. AUTEUR: THEO SANDFORT. VERKRIJGBAAR DOOR f15,- OVER TE MAKEN OP GIRO 3752451 I.N.V. SOCIOLOGISCH INSTITUUT UTRECHT, ONDER VERMELDING VAN: RAPPORT PEDOFILIE.

Strijd tegen kinderporno

VOORDAT DE VERSCHILLENDE FEMINISTISCHE GROEPINGEN ZICH MET PORNO GINGEN BEMOEIEN, LEEK DE DISKUSSIE OVER DIT ONDERWERP BETREKKELIJK EENVOUDIG: RECHTS WAS TEGEN EN LINKS WAS VOOR. NIETTEMIN BESTONDEN ER TER LINKERZIJDE AL LANGER BEDENKINGEN TEN AANZIEN VAN PORNO. DEZE KRITIEK KWAM UIT DE MAATSCHAPPIJ-KRITISCHE HOEK. MET HET DOG OP DE OP HANDEN ZIJNDE PORNO-DISKUSSIE IN HEEL DE NVSH, NAMEN ELS PETERS, HANS ZWERUS EN JAN SCHUIJER DEZE UITGANGSPUNTEN DIEPGAAND IN OGENSCHOUW. ZE LIETEN ZICH HIERBIJ ONDERSTEUNEN DOOR DE DISKUSSIES DIE HET AFGELOPEN VOORJAAR IN DE LANDELIJKE WERKGROEP JEUGD-EMANCIPATIE OVER KINDERPORNO GEVOERD ZIJN.

Feministische kritiek

Zij benadrukken twee aspecten: het afgebeelde en porno is de theorie en verkrachting de praktijk.

Het afgebeelde zegt zo goed als niets over de vrouwelijke beleving van seksualiteit, veeleer houdt het de bestaande mythes in stand, die gezien worden als kenmerkend voor het mannelijk denken. Porno beeldt de vrouw als lustobject af, dat zich maar al te makkelijk pakken laat. Deze mythes zijn onderdrukkend voor de vrouw en zodoende is porno een afspiegeling van de bestaande machtsverhoudingen.

Vervolgens stellen zij dat porno de theorie is en verkrachting de praktijk. Doordat porno de onderworpen positie van de vrouw binnen de seksualiteit bevestigt of lijkt te bevestigen, betekent porno een stimulans om deze visie in praktijk te brengen, met andere woorden als een meisje nee zegt bedoelt ze ja.

Maatschappijkritisch

Porno is een pijnstillend middel voor mensen in een wereld die hen van zichzelf vreemdt. Met een variant op de beroemde uitspraak van Marx: "Het is opium voor het volk". Als men porno wil bestrijden, dan zal men moeten strijden tegen de oorzaak van de pijn, anders blijft het een vorm van symptoombestrijding. Gedachten als deze, in verschillende gradaties, vindt u onder meer bij denkers die geïnspireerd zijn door het marxisme. Marcuse bijvoorbeeld bekritiseert de liberale tolerantie, omdat deze de bandeloosheid

ELS PETERS

JAN SCHUIJER

HANS ZWERUS

op zodanige wijze aanmoedigt dat het de werkelijke onderdrukkingsmachinerie van de maatschappij geheel onaangetaast laat.

Van Ussel's kritiek zit ongeveer op dezelfde lijn, alhoewel hij erbij vermeldt dat de maatschappij deze vorm van porno terecht duldt.

Samenvattend hebben beide kritieken gemeen, dat porno de bestaande machtsverhoudingen in stand houdt, hetzij door deze in het afgebeelde weer te geven, hetzij door het kritisch vermogen van de gebruikers te verminderen. De feministische kritiek legt daarnaast de nadruk op de belangentegenstelling tussen de gebruiker en de afgebeelde.

Kritische verwerking

Wil er sprake zijn van een ontwikkeling binnen ons denken over porno, dan zullen wij deze kritiek op porno vanuit de linkse hoek óók kritisch moeten bezien. Het star en kritiekloos overnemen van kritiek ontkent de ware dynamiek van het menselijk denken. Het eerste punt van de feministische kritiek, het afgebeelde, kunnen wij in grote lijnen onderschrijven. Porno wordt vooral door mannen gemaakt en doorgaans speelt de vrouw in de porno, zowel passief als actief, de rol van lustobject. Het feit dat deze vorm van porno vaak niet blijkt te appelleren aan de vrouwelijke gevoelens duidt erop dat porno de vrouwelijke seksualiteitsbeleving niet tot haar recht laat komen.

Het tweede kritiekpunt, namelijk dat porno de theorie is en de basis legt voor verkrachting, lijkt ons als redenering logisch. Het is bijvoorbeeld denkbaar dat porno een bevestiging vormt van de al bestaande mythes over vrouwelijke seksualiteit, ook kan het een belemmering zijn voor het open staan voor vrouwelijke seksualiteit en voor een kritische houding op mogelijke inbreuken daarop. Anderzijds zou porno ook een uitlaatklepfunctie kunnen vervullen en daardoor mogelijk geweld tegen vrouwen voorkomen. Het verband tussen porno en geweld tegen de vrouw is nog niet empirisch aangetoond. Eerder schijnt er sprake te zijn van een vermindering van geweldsdelicten tegen vrouwen in landen waar porno geliberaliseerd is. Maar dit is even moeilijk aan te tonen, daar er nog zoveel andere factoren een rol kunnen spelen.

De maatschappijkritische invalshoek heeft vooral kritiek op de functie van porno die het heeft voor de gebruiker. Deze functie kunnen we aangeven met een begrip escapisme (vlucht). Het is ontegenzeggelijk waar dat deze functie een grote rol speelt bij porno, maar het is eenzijdig om te stellen dat dit de enige functie zou zijn. Het zien van porno kan je als mens ook meer bewust maken van je eigen latente (niet-bewuste) gevoelens. Als dit bewustworden leidt tot zelfacceptatie, die op haar beurt noodzakelijk is voor maatschappelijk-politieke actie, dan is dit als positief te betitelen. Het uiteindelijke oordeel zal binnen de maatschappijkritische visie vooral afhangen van de mate waarin ze tot maatschappelijk-politieke actie kan leiden.

Daarmee wordt er niet aan voorbij gegaan dat één en dezelfde afbeelding beide effecten kan hebben, zelfs binnen één individu.

Stellingname

In hoeverre zijn beide kritieken bruikbaar ten aanzien van onze standpuntbepaling over kinderporno? Van de maatschappijkritische kunnen wij leren in hoeverre porno voor de gebruiker escapistisch werkt. Dit is een vraagstuk dat niet specifiek is voor de kinderporno, maar voor de porno in het algemeen. De kinderporno onderscheidt zich als een specifiek probleemveld alléén ten aanzien van de afgebeelde, namelijk

het kind.

Daar dit vooral bij de feministische kritiek aansluit, zal voor een benadering van kinderporno deze kritiek als leidraad gebruikt worden. Het eerste argument: porno als uiting van bestaande machtsverhoudingen, nemen wij over. Porno vindt nooit plaats binnen een sociaal vacuüm, maar binnen bepaalde maatschappelijke verhoudingen, dit geldt dus ook voor kinderporno. Dit komt onder andere tot uiting in de volgende punten:

- a. in hetgeen afgebeeld wordt
- b. in de omstandigheden waaronder de afbeeldingen tot stand komen

ad a. Zou hiervoor een gelijke redenering ook niet opgaan? Kinderporno wordt gemaakt door en voor volwassenen, met andere woorden er is sprake van een volwassenenaangelegenheid. Wat zegt het ons over de seksualiteitsbeleving van kinderen zelf? We moeten waken voor het feit dat kinderen zowel actief als passief tot lustobjecten worden gemaakt. Ook hier is sprake van een belangentegenstelling tussen het kind en de volwassene, tussen het afgebeelde en de gebruiker. Vanuit deze visie veroordeel je ook porno als de bewustwording van de gebruiker ten koste gaat van de afgebeelde.

ad b. Het kind in onze maatschappij verkeert in een onmondige positie, met andere woorden het kind functioneert maatschappelijk gezien bij uitstek binnen machtsafhankelijke relaties. Des te gemakkelijker, gezien de bestaande machtsverhoudingen, wordt het kind gedwongen in de rol van lustobject. Deze rol dienen wij kritisch te bezien, vooral omdat wij bezig zijn met jeugdemancipatie.

Afspiegeling

Wij kunnen niet tolereren dat er, binnen onze maatschappij, tendenzen zijn die ingaan tegen de rechten van kinderen en jongeren. Zoals wij in het algemeen opkomen voor deze rechten en stelling nemen tegen misbruik van macht door volwassenen, zo dienen wij dit uitgangspunt ook te hanteren ten aanzien van kinderporno. Anders zijn wij even selectief verontwaardigd als onze rechtse tegenhangers! . . .

Kinderporno zoals door ons gezien bestaat uit een seksueel en een machtscomponent. Zij is een afspiegeling van de manier waarop in het algemeen met kinderen wordt omgegaan. Moeten wij bevrijding niet zien, zoals door Van Ussel uitstekend is geformuleerd, als "een onderdeel van het opheffen van autoritaire machtsrelaties waarin jongeren door ouderen schakmat gezet worden". Als inderdaad blijkt, en wij zijn daar niet optimistisch over, dat kinderen in onze maatschappij dus ook in de porno-industrie door volwassenen gedirigeerd worden, dan moeten wij juist als N.V.S.H. hiertegen krachtig protesteren. Dit moet ons uitgangspunt zijn en dit is het grote verschil tussen een conservatieve en een progressieve anti-porno visie.

Van Agt c.s. spelen wij zo niet in de kaart, maar eerder vinden wij aansluiting bij al diegenen die emancipatie voorstaan. Nogmaals: wij zijn niet tegen seksualiteit tussen volwassenen en kinderen, maar tegen misbruik van macht. Konkreet betekent dit voor ons het volgende:

1. in hoeverre is de keuze van het kind vrij?
2. kan het kind de gevolgen overzien, ook als het in vrijheid beslist mee te werken?

ad 1. Wij vragen ons af of in de kinderporno het zelfbeschikkingsrecht van kinderen wel gewaarborgd wordt. Gezien de onmondige positie van het kind in het algemeen, hebben wij gegronde redenen te twijfelen aan het feit of het kind de gelegenheid krijgt in vrijheid te kiezen voor medewerking of niet.

Dit punt geldt des te meer, omdat het gebeuren plaatsvindt binnen een commercieel bestel dat zeker niet uit gaat van het zelfbeschikkingsrecht van kinderen. Het belang van het gat in de markt gaat boven het belang van het kind, hier is sprake van een duidelijke belangentegenstelling. Het kind vervalt tot marktwaarde en wordt geëxploiteerd. Het wordt de hoogste tijd dat er een goed onderzoek wordt verricht naar het functioneren van de porno-industrie.

ad 2. Deze vraag wordt hier niet gebruikt als een conservatief argument, maar veeleer proberen we

hiermee de maatschappelijke realiteit aan te geven.

E. Brongersma stelt terecht dat het kind de nadelige gevolgen niet kan overzien in onze maatschappij zoals die is en vaak denkt.

Het is niet denkbeeldig dat een beslissing van een kind om mee te werken wordt ingegeven door de situatie van het moment waarbij het niet denkt aan of kennis heeft van de gevolgen op langere termijn.

Bestrijding

Als je denkt aan bestrijding van kinderporno, zoals door ons uiteengezet, dan betekent dat een strijd tegen misbruik van macht door volwassenen over kinderen. Hoe moeten wij dit realiseren? Het lijkt ons uitermate belangrijk om allen te verenigen die streven naar een humanisering van onze maatschappij. Binnen dit front van progressieve krachten kunnen wij, als werkgroep-jeugdemancipatie, ons in het bijzonder toeleggen op de positie van kinderen en jongeren in onze maatschappij. Binnen deze visie houdt de staat op als zedemeester te waken over de traditionele, burgerlijke waarden, evenmin mag zij een onverschillige laissez-faire politiek voeren. Het lijkt ons zinnig erbij stil te staan of de staat het zelfbeschikkingsrecht van kinderen moet waarborgen. Wanneer het zelfbeschikkingsrecht in het geding is zal er moeten worden ingegrepen, hetzij via civielrecht of via het strafrecht, maar hulpverleningsinstanties hebben onze voorkeur mits zij een kindvriendelijke benadering voorstaan. Wij zien op dit moment geen andere mogelijkheden.

Als alternatief voor de bestaande porno denken wij aan die vormen waarin het machtscomponent, indien mogelijk, ontbreekt.

Konkreet betekent dit dat porno aan de volgende criteria moet voldoen:

- het kind kiest zelf voor deelname
- het kind moet op de hoogte worden gebracht van de eventuele schadelijke gevolgen
- aan de seksualiteitsbeleving van kinderen zal aandacht geschonken moeten worden
- geen commercieel gewin.

Erotiek en kinderen

Monique Möller, moeder van drie kinderen, verwierf een paar jaar geleden bekendheid door haar acties voor het Ierse meisje Noreen Winchester. Noreen Winchester zat in de gevangenis omdat zij haar vader vermoordde, die haar jarenlang verkracht had. Mede dank zij de acties van Monique Möller is zij vrijgekomen. (Hierover verscheen bij uitgeverij Futile het boek "De zaak Noreen Winchester").

KINDEREN HEBBEN INTIMITEIT EN LIEFDEVOLLE AANFAKINGEN VAN VOLWASSENEN NODIG OM TE GROEIEN TOT ZELFSTANDIGE GELUKKIGE MENSEN. DIE BEHOEFTE HOUDT NIEUW OP TUSSEN DE BEENTJES EN BEPERKT ZICH OOK NIET NOODZAKELIJK TOT DE DIREKTE VERZORGERS.

MONIQUE MÖLLER OVER DE WENSELIJKHEID VAN EEN SEKSUELE OPVOEDING DIE ZICH UITSTREKT TOT DE GESLACHTSDELEN VAN HET KIND. WAAR LIGT DE GRENS TUSSEN LICHAAMELIJK OMGAAN MET KINDEREN EN INGEST? HOE BEKIJKEN WE IN DIT VERBAND PEDOFILIE?

MONIQUE MÖLLER

Ik draaide wat aan de kranen zodat de douche minder hard kletterde en schoof de plastic gordijnen waar ik achter stond opzij. "Kom er maar bij," zei ik tegen de hummel die door de kieren naar me had staan gluren. Met natte handen trok ik haar nachtpommetje over haar hoofd en tilde haar over de drempel. We douchten samen. "Je hebt klulle," zei ze en streelde over mijn venusheuvel. "Jij ook," zei ik en streelde haar hoofd. Ze keek me aan met ogen vol verwijt over zo'n stompzinig antwoord, maar ze had kennelijk al geleerd dat grote mensen nu eenmaal niet al te pienter zijn, want ze gaf verder geen commentaar. Ze had een betere methode om uit te leggen wat ze bedoelde. Haar handjes gingen naar boven en raakten mijn borsten aan. Ze duwde er op. "Bobbels," zei ze. "Als jij later groot bent krijg jij ook bobbels." Ze knikte blij. "En krullen op je heuveltje," voegde ik er aan toe. "Heuveltje?" vroeg ze. Ik liet haar haar heuveltje voelen. Ze drukte er op, konstaterde dat het hard was onder het vel en controleerde of dat bij mij ook het geval was. Ik was blij dat ze niet over voldoende spreekvaardigheid beschikte om haar ouders mee te delen wat ze ontdekt had. In hun ogen kon dit beslist niet door de beugel. Zelf voelde ik me na haar laatste onderzoek ook bedreigd. Voor een gezonde nieuwsgierigheid kon ik begrip opbrengen, maar dit kind ging verder dan ik meende dat kinderen behoren te gaan. Stel je voor dat ze ontdekte dat mijn heuvel bestond uit twee delen met een gleuf ertussen. Ik draaide de kranen dicht en begon haar af te drogen. Het was nog voor de seksuele "revolutie" van de jaren zestig en voordat ik zelf kinderen had, met wie ik samen baadde zodat ze niet stiekem achter gordijntjes hoefden te gluren. Van de spontaniteit van Corientje tijdens de bovenbeschreven scène had ik wat geleerd en ook van mijn eigen reserve. Toen mijn zoontje in de kleuterschoolleeftijd wou zien hoe het gaatje er uit zag waar bij mevrouwen de babies uit kwamen, mocht dat. Geheimzinnigheid over het lichaam begon in die tijd plaats te maken voor openhartigheid. Het onbespreekbare werd bespreekbaar, mede door radio- en t.v.-uitzendingen

en door artikelen in dag-, week- en maandbladen. De oude moraal raakte ondergestoofd door ideeën over persoonlijke vrijheid en verantwoordelijkheid en men twijfelde eensgezind aan waarden die eeuwenlang hoog in het vaandel geschreven hadden gestaan. Het lichaam was niet langer onvoorwaardelijk een poel des verderfs en lustbevrediging zette de poorten der hel niet meer wagenwijd open. Aan het bestaan van een hel werd trouwens getwijfeld. Seks was niet langer het wquivalent van zonde en voor velen was het zelfs niet vies meer.

DE SCHADUW VAN DE OOIEVAAR

De ooievaar werd steeds minder gezien in Nederland. De gesprekken tussen vader en zoon of tussen moeder en dochter, waarin onzegbare zaken over je-weet-wel serieus onder vier ogen werden verdoezeld, vaak tot heimelijk plezier van de kinderen, zijn vervangen door rechtstreekse antwoorden op vragen van kinderen en door losse opmerkingen als het toevallig te pas komt. Ouders raken niet meer in paniek als onderwijzers over seks praten. Weinig ouders zal nog overkomen wat mij overkwam: mijn dochtertje zei dat ik had gejokt, de babies kwamen niet uit de buik van de moeder, ze werden door de ooievaar gebracht, dat had de juf zelf gezegd. Nu twintig jaar later, is vrijen ontkoppeld van huwelijk en voortplanting, homofilie wordt getolereerd, zelfs geaccepteerd zolang het de eigen kinderen niet betreft, de klitoris werd herontdekt en met de ontzenuwing van de mythe van het vaginaal orgasme beginnen zelfs vrouwen hun portie seksueel plezier op te eisen. Toch is seks nog steeds een ervaring die los staat van alle andere. Over lustbevrediging wordt niet zo vanzelfsprekend gebabbeld als over culinair genot of de vreugde van een middag in de tuin werken. Seks blijft iets apart. Echte seksuele bevrijding, integratie van seks in de totaliteit van het bestaan, is er ook bij de jongere generatie niet, ondanks de voorlichting met plaatjesboeken, tekeningen en in gewone

voor kinderen begrijpelijke taal. Er is veel angst, geheimzinnigheid en onzekerheid weggevallen, men gaat wat gauwer uit elkaar als het samenleven ondraaglijk is geworden, men voelt zich wat minder schuldig en men weet wat meer.

Daar bleef het echter bij. Er veranderde niet veel essentieels aan het gedrag van mensen op seksueel gebied. Ze doen nog steeds hetzelfde. De nieuwe opvattingen hebben niet geleid tot een nieuwe bevrijdende moraal. Er zijn weliswaar wat woongemeenschappen, maar die bestaan overwegend uit paar-relaties. Wie alleen leeft, diverse vrienden heeft en gelukkig is, wordt verdacht en gemeden door echtparen. Tot een seksuele revolutie is het niet gekomen en de moraal is nauwelijks veranderd. We VINDEN dat seks heel gewoon is, we WETEN dat onze zinnener voor zijn om geprikkeld te worden, er ACCEPTEREN dat er nu eenmaal homofielen zijn en dat het "verder heel gewone mensen zijn", we GELOVEN dat lichamelijk plezier tot geluk kan bijdragen, we dragen onze kinderen de nieuwe INZICHTEN over, kortom: rationeel zitter we goed.

Het is nog slechts de eerste stap - een belangrijke! - op weg naar werkelijke seksuele bevrijding. Die is pas bereikt als we seks ook gevoelsmatig kunnen accepteren en voor de nu opgroeiende generatie kan dat nauwelijks het geval zijn. De meeste ouders hebben vroeger de kennis over "de feiten des levens" op straat opgedaan. Het idee dat ze bespreekbaar waren kwam als een bliksemflits uit de wolken vallen. Ze werden er plotseling mee geconfronteerd dat het nodig was kinderen voor te lichten en konden dat slechts verstandelijk verwerken. De voorlichting beperkte zich voor de meesten dan ook tot wat voor hen eens zo zwaar beladen was: het maken van kindertjes. De feiten daarover gaven ze door tot heil van de komende generatie. Ze legden het uit zo goed als ze konden. Daarbij moest het hoge woord er uit: de piemel van de pappie gaat in het gangetje van de mammie. Dat was seks, dat was vrijen. Sommigen vertelden er nog wel bij dat het een fijn gevoel was zo lekker dicht bij elkaar te zijn, maar meer was er niet aan te beloven. Waar zouden ze het vandaan moeten halen? Over "perversiteiten" sprak je niet en de essentie van seks werd over het hoofd gezien. Die kende men nauwelijks. Slechts een enkeling had ervaren dat seks heel wat meer is dan neuken en vertelde dat vrijen lichamelijk uitdrukken van tederheid is. Strelen, de huid van de ander voelen, lief zijn voor elkaars lichaam, met ogentong en handen elkaar aanraken, de plekjes ontdekken waar de ander het

liefst aangeraakt wil worden, met en zonder woorden zeggen dat je graag bij hem bent en hem mooi en lief vindt, dat je het fijn dat hij jou ook lief vindt en dat je wilt dat hij je aait en je fijne plekjes ook ontdekt. En als een man en een vrouw vrijen - wat het vaakst gebeurt, maar het kan ook tussen vrouwen of tussen mannen gebeuren - dan kan de piemel in het gangetje komen net zoals bij het kindertjes maken, maar dat hoeft niet natuurlijk. En als je gevrejen hebt, ga je lekker tegen elkaar aanliggen en je vrijt nog een beetje door en dan ga je slapen en je bent heel gelukkig dat je zo lekker met elkaar gespeeld hebt.

Veel ouders hadden deze ervaring zelf niet opgedaan. Vrouwen verrichtten hun "huwelijkse plichter" tegen heug en meug en met de voorlichting, beperkt tot de voortplanting, kwamen heel subtiel en ongemerkt andere boodschappen door: ze zeiden dat het fijn, maar non-verbaal kwam de tegenstrijdigheid tussen wat ze zeiden en vonden mee over. Kinderen hebben daar een radar voor. Wat we zeggen verwerken ze verstandelijk, wat we daarbij voelen verankert in hun gevoelsleven. Daardoor kon een vreugdevolle acceptatie van lichamelijke en de daarmee samenhangende intense lichamelijke en psychische bevrediging voor de volgende generatie geen gemeen goed worden. Geen wonder dat dat de meeste jonge mensen niet veel verder komen dan de oude gedragpatronen. Daar werden ze over voorgelicht, niet over erotiek, lustbevrediging of mensen die daar op een andere manier toe komen. Ze leerden dat er maar één soort seks was: de volwassen seks die beantwoordt aan het "doel van de natuur" en die voortplantingsgericht was. Dat werd uitgevoerd tussen twee hetero-partners van ongeveer dezelfde leeftijd en recht van lijf en leden, 2 à 3 keer per week zonder toevoeging van onnodige of speelse elementen en vooral zonder al die enge varianten waarvan we bij de geboorte de mogelijkheid hebben meegekregen. Die hebben we namelijk alleen maar gekregen om ze te leren onderdrukken, want de natuur had nu ineens een vergissing gemaakt. De enige vooruitgang was dat het huwelijk geen strikte noodzaak meer was. Dat werd vervangen door een andere verontschuldiging voor seks: liefde. En er was een voorwaarde: volwassenheid. Seks doe je als je groot bent en je doet het op een bepaalde manier.

SLECHTS EEN MANIER

Een gezonde seksuele moraal vereist echter meer dan de ontkoppeling van seks aan huwelijk en voortplanting. Het houdt in dat we lustbevrediging aanvaarden als een mogelijkheid tot geluk voor alle mensen, ongeacht hun leeftijd of de manier waarop ze tot lustbevrediging komen (het laatste uiteraard als aan anderen geen schade wordt toegebracht). Freud, Sullivan, Bowlby, Shulamith Firestone, Nancy Friday, Kate Millet, Phyllis Chessler en veel andere bekende vertolkers van menselijk gedrag hebben weliswaar zeer uiteenlopende veronderstellingen over de ontplooiing van seksualiteit bij kinderen, maar ze

zijn het er over eens dat elk gedrag dat een mens kan vertonen in beginsel bij ieder kind aanwezig is vanaf de geboorte. De theorie van Freud over de rijke geschakeerdheid van erotische mogelijkheden wordt door hen allen geaccepteerd. Antropologen en sociologen hebben ontdekt dat verschillende volkeren verschillende taboes in ere houden en dat seksueel gedrag niet bepaald wordt door de "natuur" maar door de toevallige regels van de cultuur waarin hij opgroeit. Dat impliceert dat iedere samenleving van de aanwezige mogelijkheden er sommige goedkeurt en andere afkeurt. Margaret Mead beschreef dat op de Samoa-eilanden moeders geregeld hun zoontjes masturberen en het is bekend dat de Engelse Victorianen zich wellustig te buiten gingen aan flagellatie (= geselen om de zinnen te prikkelen). In onze cultuur zijn onder invloed van de joods-christelijke traditie vrijwel alle seksuele uitingen taboe verklaard. Alleen de heteroseksuele koïtus mag onder bepaalde voorwaarden worden bedreven. Er is echter nog nooit aangetoond dat of waarom het psychisch gezond is zich tot die ene vorm te beperken of dat het ongezond is andere vormen te praktiseren. Wel is duidelijk dat het onderdrukken van zoveel mogelijkheden die ons bij de geboorte zijn meegegeven tot gevaarlijke en traumatische uitwassen heeft geleid. Seksualiteit is te sterk aanwezig om met succes te onderdrukken. Als er toch naar wordt gestreefd, leidt dat tot neurotisch gedrag, zelfs tot een hysterische

voor miljoenen vrouwen. Gek genoeg vraagt niemand zich af of heteroseksualiteit geen afwijking is en of het niet beter tot taboe kan worden verklaard. Integendeel: alleen aan de heteroseksueel kopulerende meerderheid wordt lustbevrediging toegestaan, hoewel in grote delen van de wereld alleen aan mannen.

SEKS IS GEEN KINDERSPEL

Een tweede boodschap die kinderen meekregen bij de voorlichting was dat seks hoort bij het volwassen-zijn. Het aantal Lolita's groeit weliswaar onrustbarend snel maar ouders die van hun kinderen houden zien het liefst dat de seksuele ervaringen van hun kinderen zo lang mogelijk worden uitgesteld. Seks is een serieuze zaak, daar moet je rijp voor zijn. Uitingen van kinderlijke erotiek worden niet als zodanig herkend en als dat wel het geval is, worden ze genegeerd of onderdrukt. Zelfs als ouders hun kinderen in principe toestaan te masturberen, zullen ze dat gedrag zelden aanmoedigen. Als er bezocht is en hun kind zit met de handjes tussen de beentjes te wrijven, wordt het op pedagogisch verantwoorde manier

drang tot vernietigen van de erotiek. Zo ontstonden bijvoorbeeld de homofielenvolgeningen bij de nazi's en, recenter, in Amerika. Andere voorbeelden van "sociale" hysterie zijn de gevangenisstraffen waartoe mensen in Californië worden veroordeeld als ze cummilingus (= het bevredigen van de vrouw met de mond) plegen en de infibulatie (= dichtnaaien van de schaamlippen), waardoor iedere dag honderden meisjes levensgevaarlijk worden verwond en van hun vrouwelijke natuur beroofd.

De norm moet tot elke prijs worden gehandhaafd. Deze leidde tot verheerlijking van mannelijke genitaliën en is een potentieel gevaar voor de helft van de wereldbevolking, een reëel gevaar

afgeleid. Geprezen of aangemoedigd wordt masturbatie vrijwel nooit. Het kind is daar gevoelig voor en na een paar tactvolle afleidingsmanoeuvres is één van de meest onschuldige uitingen van erotiek verdacht geworden. Lustbevrediging mag "eigenlijk" niet en de fijne gevoelens mogen in elk geval niet met anderen worden gedeeld. Als troost krijgt het kind een snoepje of wat limonade of een ander substituuut dat later door drugs kan worden vervangen. Het was niet de eerste keer dat deze boodschap tot kinderen doordrong. Al eerder deden ze ervaringen op die tegenstrijdig zijn met wat hen op latere

leeftijd wordt verteld. Vanaf het eerste levensstadium wordt hen bijgebracht dat seks en liefde afzonderlijke gevoelservaringen zijn die niets met elkaar te maken hebben. Ze leren niet dat erotiek, tederheid en intimiteit via seksueel spel kunnen worden uitgedrukt. Hun geslachtsorganen waren namelijk nooit betrokken bij de liefkozingen van hun lichamen door hun ouders. Ouders strelen kinderen niet op de plaats tussen hun beentjes. Het hele lijfje van kleine kinderen wordt geaaid, gekust, geliefkoosd door de mensen met wie ze hun eerste intieme contacten hebben, vol tederheid en warmte, maar die ene plek wordt uitgesloten van de liefkozingen. Dat kan maar één ding betekenen: die hoort er niet bij, het is een heel bijzonder lichaamsdeel, het staat apart van alle andere en heeft niets met liefde te maken.

Het tragische is dat ze op de leeftijd dat ze deze ervaringen opdoen nog niet over voldoende taalgebruik beschikken om te vragen waarom dat zo is. Tot ouders, die zelf intuïtief handelen volgens de aangeleerde regels, kan het dan ook niet doordringen welke indrukken en subtiele boodschappen tegelijk met hun liefdesuitingen aan het kind worden doorgegeven. Juist die eerste indrukken zijn het sterkst; ze zijn het meest starre aspect van onze persoonlijkheid. Ze zijn het grondpatroon van de latere instelling van het kind tegenover het leven en tegenover andere mensen, het fundament waarop het gedrag is gebouwd. Ze zinken weg in het onderbewustzijn, maar ze beïnvloeden ons wel. Later komen ze, onbewust en onherkend, boven en spelen ze mee in verwrongen gedrag. We raken ze nooit meer kwijt. Ze kwamen tot ons via de onbewuste handelingen van onze ouders, geladen met dubbelzinnigheid en afwijzing van seksualiteit.

ONTWIKKELING VAN "WIE JE BENT"

Kinderen hebben intimiteit en liefdevolle aanrakingen van volwassenen nodig om te groeien en zich te ontwikkelen tot zelfverzekerde, gelukkige mensen. Zonder liefde kunnen ze zich niet ontplooiën en geen eigen identiteit opbouwen (weten wie je bent). Alleen als ze genoeg warmte hebben gekregen in hun jeugd zijn ze later zelf in staat dit door te geven. Bij agressief gedrag, vandalisme en kriminaliteit speelt vaak het aandacht-vragen een rol en voor veel delinquenten betekent aandacht dat ze er zijn en dat dat door anderen erkend wordt. Kinderen die voldoende aandacht, erkenning en liefde kregen, hebben, zoals statisch is bewezen, geen associaal gedrag nodig om het gevoel te hebben dat ze wat waard zijn. Dat kregen ze al in hun jeugd. Het vermogen liefde te accepteren en te geven is bij hen ontwikkeld doordat de eerste verzorgers ze hebben later merken dat ze het waard zijn dat iemand van hen houdt. Niemand is er bang voor kinderen liefde te geven.

Men is wel bang voor lustbevrediging bij kinderen, hoewel men, gek genoeg, seksualiteit als een soort bekroning der liefde voorstelt. Maar hoe kunnen

kinderen aan wie is bijgebracht dat hun seksuele organen geen rol mogen spelen bij de tedere strelingen door de eerste mensen die van ze hielden, het vrijen beleven als een liefdesdaad? Als liefde los staat van de geslachtsorganen, hoe kan dan het vrijen een plezierige, intieme ontmoeting tussen mensen worden? Hoe kunnen mensen een gezonde seksuele moraal en een eigen seksuele identiteit opbouwen - de eerste stap op weg naar zelfstandigheid - als ze hebben geleerd dat seks niet bij het leven hoort?

DE KRACHTIGE WERKING VAN VERDRINGING

Er zijn ouders die het anders doen. Tot enkelingen is het doorgedrongen dat ze de kwetsbare kinderzieltjes niet beschadigen als ze er blijk van geven het lichaam van hun kind totaal te accepteren. Als er echter sprake is van seksuele liefkozingen van een kind door een volwassene die niet tot de eerste verzorgers behoort, rennen we in panische angst naar de zedenpolitie. En dat terwijl kinderen zelf vaak lichamelijke contact met volwassenen zoeken. Hun emoties, hun behoefte aan lichamelijke, laten zich niet totaal verdringen. Kinderen zijn slim genoeg om allerlei trucjes te bedenken waardoor ze aan hun trekken komen. Op de leeftijd dat ze geleerd hebben dat seks niet mag, weten ze bijvoorbeeld ook dat stoeien onverdacht is als mogelijkheid om hun verlangens naar intieme contacten te bevredigen. Dus willen ze stoeien.

Als kinderen van hun ouders niet de lichamelijke intimiteit krijgen die ze graag willen en die ze nodig hebben, zoeken ze het soms bij anderen. Vaak zijn die anderen ook kinderen, soms zijn het volwassenen. De Zweedse kinderpsychiater Elise-Brita Nordlund wilde de funeste gevolgen van dit soort contacten voor kinderen. Haar onderzoek van meer dan honderd kinderen die tussen 1944 en 1949 lichamelijk contact met volwassenen hadden, bracht aan het licht dat herhaling daarvan van de KINDEREN uitging en dat het aantal herhalingen twee maal zo groot als het aantal contacten dat tot één keer beperkt bleef. De ervaringen die ze hadden opgedaan waren kennelijk minder bedreigend dan wordt aangenomen. Wat de gevoelens van kinderen daarbij kunnen zijn illustreert een ware gebeurtenis bij dit onderzoek: uit een aantal gevangenen moest een kind een "kinderlokker" aanwijzen. Het wees een politiebeambte aan. Ondervraagd over de keuze, zei het dat die man "zo lief" was.

GEVOEL EN VERSTAND

We hebben niet voldoende herinneringen aan onze eigen kinderjaren om zeker te weten in hoeverre gevoelens van kinderen verschillen met die van volwassenen. Veel van wat we verdrongen hebben behoort tot de sfeer van het gevoelsleven en we herinneren het ons niet omdat we het niet mochten, wilden of konden bewaren in ons geheugen. Wat in strijd

was met de heersende waarden en normen drukten we weg omdat we er geen raad mee wisten. Een vriendin van me vertelde dat ze haar vader, die stierf toen ze 11 jaar was, had gehaat. Ze was gereformeerd opgevoed en wist dat seks een gruwel was in gods ogen. In een gesprek met een therapeute vertelde ze hoe ze, toen ze een jaar of acht was, bij haar vader in bed lag en ontdekte dat hij behalve een piemel nog een zachte ronde bal daarachter had hangen. Tijdens het vertellen keek ze langs het hoofd van de therapeute heen en was zo verdiept in de herinnering aan het gebeurde dat ook de gevoelens die ze destijds had weer levendig werden. Door een beweging die de therapeute met haar hoofd maakte, werd ze teruggebracht in de werkelijkheid. Ze keken elkaar aan en ze was er zich van bewust dat de therapeute op haar gezicht de gevoelens van destijds aflas: ze straalde. De ontdekking dat ze de intimiteit met haar vader als kind warm en prettig had gevonden, leidde er toe dat ze normen die ze op latere leeftijd had eigen gemaakt en waardoor ze haar vader was gaan haten, kon relativiseren.

Na het gesprek met mijn vriendin kwam bij mij een verdrongen ervaring met een pedofiel boven. Ik zwom op een afgelegen plek en werd ingehaald. De man deed zijn zwembroek uit en haalde me over hem te betasten. Uit doodsangst deed ik het, terwijl ik de Onbevleete Ontvangenis aanriep om bijstand. Ze bleek geen gedachten te kunnen lezen: hij vroeg ook nog of hij mij mocht aanraken. Hij merkte mijn angst wél, want hij stelde me volledig gerust. Ik wist ZEKER dat hij geen moordenaar was. Hij streelde mijn pas beginnende welvingen. Meer wou hij niet. De angst was weg, er was alleen nog schuldgevoel. Uiteraard deed hij er verkeerd aan: angst en schuldgevoel zijn nare ervaringen. Maar ik herinner me ook de reep chocola die hij me DAARNA gaf. Vlak na de oorlog was dat iets heel bijzonders. Het meest verwarrende dat hij me niet gelokt had met die chocola, maar het gaf om..., ja waarom? De ervaring was niet méér verwarrend, tegenstrijdig en schuldbeledend dan alles wat ik op de zeer kuise roomse school had geleerd. Voor zover ik weet ben ik psychisch gezond gebleven.

Gedrag van kinderen komt, vooral in de vroege jeugd, meer voort uit gevoelens dan uit rationele benadering. Daarom stelt het ouders vaak voor raadselen. Ze kunnen niet begrijpen wat een kind beweegt omdat ze van hun eigen kinderlijke gevoelens vervreemd zijn. We reageren met ons verstand en onze regels op het gevoelsmatige gedrag van kinderen. Dit heeft niet te maken met gebrek aan respect voor het eigene van het kind. We doen het uit liefde, om ze te beschermen, of om aangepaste burgers van ze te maken. (Of dat laatste een goede zaak is, kan alleen de geschiedenis uitmaken).

INCEST

Dit is geen pleidooi voor incest of voor pedofilie waarbij met kinderen

geslachtsgemeenschap wordt bedreven. Kinderen zijn er niet voor om de lusten van ouderen te bevredigen. De feiten die door mijn aktie voor NOREEN WINCHES-TER over incest aan het licht kwamen waren erbarmelijk.

Vader-dochter-incest is te beschouwen als een van de ergste vormen van geestelijke en lichamelijke kindermishandeling. Vrijwel altijd is er sprake van een extreme machtsverhouding waarbij een onschuldig kind geweld wordt aangedaan. Geslachtsverkeer met kinderen is misdadig. Het zou onzinnig zijn aan te nemen dat zeer jonge kinderen in staat zijn een volwaardige, wederkerige seksuele relatie met een volwassene op te bouwen op een leeftijd dat ze nog niet beseffen wat seks is en welke rol het in hun leven kan spelen. Ze begrijpen nog niet voldoende wat er gebeurt of gebeuren kan. Het initiatief daartoe zal dan ook nooit van hen uitgaan. Iedere beïnvloeding in die richting, iedere psychische dwang hoe zacht ook uitgeoefend, moet als psychisch geweld worden beschouwd. Kinderen hebben geen weerwoord en laten zich door volwassenen gauw beïnvloeden, zeker als dezen lief voor hen zijn. Het zijn dan ook de volwassenen die verantwoordelijk zijn en "verleiding" door een kind mag nooit leiden tot geslachtsdader met kinderen. Wat kinderen zeggen is nooit een verontschuldiging. "Vrijen" betekent voor een kind: je armen om me heen voelen, geaaid worden, de warmte van je huid voelen.

Een kind is beter in staat aan te geven wat het verlangt dan wij in staat zijn te begrijpen wat het wil en waarom het dat wil. Kinderen zijn minder vervreemd van erotiek omdat ze minder dan wij zijn ondergesneeuwd door de kille seksuele eenvormigheidsmoraal. Het enige dat erotische kontakten onaanvaardbaar maakt is ongewenst lichamenlijk of psychisch geweld. En dat is precies hetzelfde wat ieder kontakt van welke aard ook tussen mensen onaanvaardbaar maakt. Onder de huidige sociale, juridische en emotionele machtsverhoudingen van onze antiseks-moraal is het zaak scherp onderscheid te maken tussen het verkrachttingsaspect en het erotische aspect in betrekkingen tussen kinderen en volwassenen.

daadwerkelijke acceptatie van de lichamenlijkheid van kinderen en de manier waarop ze die uitdrukken is even noodzakelijk voor een kind om zich seksueel te ontwikkelen en bevredigende relaties met anderen te kunnen hebben. De belangen van het kind gaan uiteraard boven die van ons en we zullen moeten uitgaan van de behoeften die het kind laat blijken.

Ouders zouden hun kinderen niet alleen "funktioneel" moeten aanraken - om te wassen, te laten plassen, aan te kleden -, er zou ook plaats moeten worden ingeruimd voor het liefdevol-erotische. Alleen dan kan seks worden gekoppeld aan lustbevrediging en een eigen plaats in het leven zonder dat het blijft rondzweven als een losse gebeurtenis waarvan de belangrijkheid wordt overgeaccenteerd. Herstel van harmonie en evenwicht in onze menselijke verhoudingen krijgt meer kans als de koppeling van tederheid en seks gemaakt wordt in ieders persoonlijkheid.

ze hun seksuele vervoering van de man en zijn penis, hetgeen op bittere teleurstelling uitloopt. De enkeling, die haar eigen seksuele identiteit heeft ontdekt en zich verantwoordelijk voelt voor haar eigen orgasmes maakt haar partner onzeker, waardoor impotentie bij mannen toeneemt. Hij weet immers niet wat hij met vrouwelijke seks aan moet. Zijn eigen orgaan is door anderen alleen functioneel aangeraakt, om te wassen en te plassen, nooit om luaten te bevredigen. De enige associaties die hij heeft met betrekking tot zijn penis zijn die met functionaliteit en het leveren van prestaties, b.v. in wedstrijden wie het verste kan plassen. Het is hierom zo gevaarlijk omdat er niets tegenover staat. Prestaties leveren maakt een held van je, met je penis kofteer je. Het leidt tot de afschuwelijke verkrachtersmoraal, in naam waarvan misbruik van vrouwenlichamen door de maatschappij veel te lang getolereerd is. De huidige seksuele op-

OPVOEDING TOT SEKSUELE VRIJHEID

Even belangrijk is de kinderlijke erotiek serieus te nemen en rekening te houden met onze eigen aangeleerde onvrijheid en reserve. Deze mag kinderen niet schaden. In de jaren zestig werden verhitte discussies gevoerd over de vraag of kinderen voortplantingsvoorlichting moesten krijgen. Tegenargumenten kwamen daarbij kennelijk voort uit ouderlijke onmacht, want we kunnen ons nu niet meer indenken welke levensgrote problemen het opleverde. Een heel punt was ook of niet-ouders, bijvoorbeeld onderwijzers, met de klas over seks mochten praten. Ook dat is nu geen punt meer. Ouders die het moeilijk vinden zijn blij dat anderen het overnemen. De seksuele moraal verandert echter niet door voorlichting alleen. Volledige en

Voorlopig zijn we nog ver van dat ideaal verwijderd. Recente onderzoeken hebben aangetoond dat vrouwen nog even "frigide" zijn als veertig jaar geleden. Alleen verkalren ze nu unaniem dat ze seks fijn vinden. Vroeger mochten ze tenminste zichzelf zijn en er voor uitkomen dat ze er niets aan vonden. Nu moeten ze ook nog huichelen. Ze veinzen het niet-aanwezige plezier uit angst voor trut te worden versleten, ter wille van de huiselijke vrde of om het ego van hun partner kunstmatig op te schroeven. Zelfs nu zweten dat ze een klistoris hebben, aarzelen ze vaak hun partner te vertellen wat hij daarmee moet doen. Ze blijven passief omdat hun geslachtsdelen er van jongs af aan "niet bij gehoord" hebben. Door de voortplantingsvoorlichting verwachten

voeding werkt verkrachting in de hand, doordat een penis met functionaliteit, niet met liefde, wordt geassocieerd. Als we ons willen bevrijden van de verkrachttingsmentaliteit en tot een bevrijdende, lustgevend erotische willen komen, zullen we seksualiteit de plaats moeten geven die het van nature heeft. Kleine kinderen geven die aan. Ze zijn nog niet bang voor seks; van de vele erotische uitingsvormen die ze bij de geboorte hebben meegekregen zijn er nog niet zoveel totaal onderdrukt. De regels die seks beperken tot het levensstadium waarop men wordt geacht volwassen te zijn en tot één, hoogstens twee toegestane handelingen, hebben tot genoeg ellende geleid. Het wordt tijd de bakens te gaan verzetten.

Jeugdemanipatie gaat veel verder dan alleen maar seks

ER ZIJN KINDEREN OP DE RADIO. KINDEREN, DIE ZELF HUN EIGEN RADIOGRAMMA BEDENKEN EN BOVENDIEN OOK NOG ZELF PRESENTEREN. KINDEREN DIE HUN EIGEN MENING GEVEN, EN DAT IS OVERDUIDELIJK TE HOREN. EEN DIK JAAR GELEDEN BEGON DE VPRO MET EEN KINDERPROGRAMMA, WAARIN KINDEREN ZELF HET WOORD DOEN. HET HEET "EEN KLAP OP JE KOP" EN IS IEDERE WOENSDAGMIDDAG TE BELUISTEREN OP HILVERSUM 1. JE ZOU JE GAAN AFVRAGEN: WAAR MOET DAT HEEN, ALS KINDEREN NU AL ZELF HUN EIGEN RADIOGRAMMA'S GAAN BEPALEN. RENÉ LANGHORST BEZOCHT ÉÉN VAN DE INITIATIEFNEEMSTERS VAN HET PROGRAMMA, ELLEN MIK IN HAAR WONPLAATS ARNHEM, EN SPRAK MET HAAR OVER "EEN KLAP OP JE KOP" EN HAAR IDEEËN OVER ONDERMEER PEDOFILIE OP DE RADIO, VOORCORDELEN, STRAFBAARSTELLING, EMANCIPATIE EN POLITIEK.

RENÉ LANGHORST

Ellen: "Anderhalf jaar geleden ben ik bij de VPRO terechtgekomen, waar ik als free-lancer werk. Dat gebeurde zo: ik hoorde op een gegeven moment een radio-programma van de VPRO, wat ik erg goed vond. Daar schreef ik op. Ik wilde aan dat programma meewerken, en dat is toen ook gebeurd. Met de man die dat programma maakte kreeg ik een relatie. Als hij rapportages maakte ging ik met hem op pad en assisteerde hem een beetje, en we praatten daar veel over. Toen op een keer zei hij: "We gaan een nieuw kinderprogramma maken en we hebben zo ongeveer het idee om het op die en die manier te doen". Dus ik zei: "Oh, wat leuk!" en ik gaf mijn ideeën daarover, en dat sloeg wel aan. Ik zei dat ik ook wel een geschikte school met de juiste kinderen daarvoor wist. Ik ben toen op pad gegaan om die kinderen bereid te vinden, en zo is het op gang gekomen. En van daaruit hebben ze gezegd dat ik maar moest meewerken aan het programma. En zo ben ik én bij de VPRO begonnen én bij "Een klap op je kop". Dit programma is anders dan wat tot dan toe gebruikelijk was. In alle andere kinderprogramma's die je hoort of ziet, zowel radio als televisie, mogen de kinderen ook wat zeggen. Maar het zijn de volwassenen die alles bepalen. En als je kinderen zelf hoort of ziet dan zijn het ook vaak volwassenen die vóór-af of op de achtergrond zeggen wat die kinderen moeten zeggen. Dit past helemaal niet in het beleid van de VPRO en de doelstelling van het programma-maken. Vandaar dat wij zeiden: ja maar, kinderen zijn ook zelfstandige wezens, die hebben ook genoeg te vertellen. Laat die kinderen maar eens zelf aan het woord".

KLAP OP JE KOP

"We zijn begonnen met twintig kinderen tussen de 9 en 12 jaar, van de vierde

tot de zesde klas van de lagere school. Geleidelijk aan werd dat aantal wat minder. Van te voren hadden we ze wel zo'n beetje uitgezocht: kinderen, die redelijk goed gebekt waren en die redelijk goed hun eigen mening konden verwoorden. Kinderen die er uiteindelijk niet geschikt voor waren, die niet zo goed mee konden komen of die er toch niet zo zich toe aangetrokken voelden, vielen vanzelf wel af. Uiteindelijk bleven we over met een groep van dertien kinderen. Dit was een groep uit Arnhem.

Daar zaten wel vier volwassenen bij om die kinderen te begeleiden. Het moet sowieso al technisch begeleid worden om een goed programma in de lucht te krijgen.

De groep uit Arnhem heeft een dik jaar gedraaid, van maart 1980 tot mei 1981. Toen is het programma overgegaan naar Zaandam, maar daar werk ik niet meer aan mee. Gewoon om het simpele feit dat ik als free-lancer te duur ben voor het schamele budget, dat dit programma toebedeeld heeft gekregen. Bovendien was ik degene die hier in Arnhem alles regelde met de kinderen, ik had contact met ze en ik deed de meeste opnamen met ze. De kinderen in Zaandam zitten hier meer dan honderd kilometer vandaan en het is daarom moeilijk intensief contact met ze te onderhouden. Maar ik vind het doodzonde. Zo'n programma past helemaal in mijn lijn: het past helemaal bij de ideeën zoals ik over kinderen denk.

Het doel van het programma, van de VPRO en de vier volwassenen, die het programma begeleiden, was, om kinderen zelf aan het woord te laten: kinderen van 9 tot 12 jaar, die zelf en zelfstandig het woord te laten doen en die via het medium radio de mogelijkheid bieden andere kinderen te bereiken op hun eigen manier. Die kinderen bepalen zelf de onderwerpen. Ze bepalen zelf

wat de inhoud daarvan zal zijn, hoe het moet zijn en hoe het gepresenteerd wordt. Ze beantwoorden zelf de telefoongesprekken met de kinderen, die naar het programma opbellen. Er komen absoluut geen volwassenen aan het woord, afgezien dan van in reportages, maar ook dan alleen als de kinderen dat zelf belangrijk vinden.

De kinderen die het programma maken vinden het hardstikke leuk om te doen. En de kinderen die luisteren vinden dat blijkbaar ook. Want we hebben erg veel reacties gehad uit het land. En misschien heel verbazingwekkend, maar vooral, of hoofdzakelijk, reacties van het platteland. Ontzettend veel uit Friesland en Groningen, plaatsjes waar we nog nooit van gehoord hadden. Toch ook wel reacties uit de grote steden, maar heel veel van het platteland. Die kinderen vonden het prachtig, dat deze kinderen alles zo frank en vrij zeiden. Ook hebben we heel veel reacties gehad van ouderen, vooral verontwaardigde reacties in de trant van: ja, dat is weer typisch VPRO, vieze vuile praat, die kinderen diskrimineren ons volwassenen. Die kinderen zeggen werkelijk alles wat ze voor hun bek komt. Als die kinderen een rijtje "vieze woorden" gaan opnemen, zoals dat wel een gebeurde, dan geeft dat bij volwassenen verwarring. Verwarring zo van: die kinderen zullen wel geïnoktrineerd zijn! Dat wordt heel vaak gedacht door volwassenen, omdat volwassenen namelijk zelf altijd indoktrineren. Maar dat is absoluut niet waar! En dat wordt als vreemd ervaren, dat wij dat als volwassenen niet doen. Het is echter niet zo dat wij alleen maar op de achtergrond stonden en niets ingebracht hebben, want vooral in het begin is dat wel zo geweest. Maar we hebben nooit bepalend opgetreden, nooit. We hebben hooguit programma-technisch begeleidt, zo van: goh, denk daar eens aan. Of wat veel kinderen veel hebben is, dat ze een vraag stellen en daarop een antwoord krijgen, waarna ze het spoor verliezen. Dan zeg je van: hé, pik dat nog eens op!

De hele vorm van het programma wordt, ook nu door de kinderen in Zaandam, bepaald door de kinderen zelf".

PEDOFILIE

De kinderen krijgen ideeën over programma-thema's door dat ze veel lezen en dingen horen. We kregen veel boeken toegestuurd en één van de kinderen las een boekje dat ging over een zogenaamde kinderlokker. En daar was hij ontzettend kwaad om en dat zei hij tegen mij "nou, het was een ontzettend goed boek, maar met die klote-volwassenen daarin!", en hij vertelde mij het verhaal van het boek. En ik zei van: "goh, wil je daar dan niet iets mee gaan doen?"

"Ja! Maar hoe moeten we dat dan doen?" Nou, dus ik ging daarover praten met hem, zo van: wat had je gedacht, wil je dat alleen gaan doen of met iemand anders erbij? Een vriendinnetje van hem, ook van "Een klap op je kop", heeft daar toen aan meegewerkt. Ik ben toen aan het werk gegaan om contacten te leggen met kinderen, die een vriendschappelijke relatie hebben met een volwassene met

pedofiele gevoelens. Via allerlei omwegen is me dat toen gelukt. Uiteindelijk is er toen een interview geweest, door de kinderen van "Een klap op je kop" met drie jongetjes die een pedofiele relatie met een volwassene hadden. Ook hebben ze een gesprek gehad met een moeder van één van die kinderen en met iemand van de zedenpolitie in Rotterdam. Over die pedofilie zijn twee uitzendingen geweest. De kinderen zelf stonden daar heel onbevungen tegenover, heel vanzelfsprekend. En ze verbaasden zich eigenlijk over de reacties van de volwassenen op pedofilie, die zo negatief waren. Wat ook zo mooi was, was toen ze de politie in Rotterdam interviewden: ik had de kinderen niets verteld over hoe de politie werkte, want daar was ik zelf toen ook niet goed van op de hoogte. Ze gaven toen zelf al kritiek op die vent van: "Ja, dat zeg je nou wel, maar volgens zit je alleen maar mooi te praten en gebeurt dat niet zo! We geloven er geen bal van, want dit en dit zijn de verhalen".

Daarmee zie je dat kinderen zelf kritisch genoeg zijn om op te merken of iets waar is of niet.

Met een programma als dit hebben we dan ook bereikt dat deze kinderen veel opener geworden zijn, zich veel bewuster zijn geworden van wat zij zelf vinden, wat zij zelf voelen, wat zij kunnen zeggen. En dat ervaren zij zelf als heel prettig".

EXPRES-VPRO

"Toen ik aan de produktie begon van die pedofilie-uitzendingen merkte ik dat ik heel erg onwetend was, dat ik meer taboe's had voor mijzelf dan ik dacht. Ik dacht altijd: goh Mik, wat ben je ruimdenkend, je accepteert alles, je denkt heel anarchistisch! Maar toen merkte ik dat van zoiets als pedofilie heel weinig afwist. En doordat je er heel weinig van afweet, heb je er bepaalde gedachten over en neem je dingen die je daarover hoort veel gemakkelijker aan. En toen dacht ik van: hé, dat klopt natuurlijk niet, hè? Hier wil ik meer nee! Ik wilde toen een programma voor volwassenen gaan maken voor de VPRO, dat over pedofilie zou gaan en over kinderen met pedofiele relaties. Dat werd een uitzending voor het programma "Expres-VPRO", dat wordt uitgezonden op de vrijdagmorgen om kwart over negen op Hilversum 2. Ondertussen had ik contact gevonden met Theo Sandfort. Ik wist dat hij een rapport had gepubliceerd. Ook kreeg ik steeds meer contacten met kinderen die pedofiele relaties hadden en met volwassenen met pedofiele gevoelens. Ik merkte dat ik me heel goed kon invoelen in de kinderen en de volwassenen, die deze vorm van omgaan met elkaar hadden. Ik kreeg steeds sterker het gevoel: verdomme, al die mensen met die rare denkbeelden in hun hoofd zitten, al die veroordelen dat moet uit de wereld worden geholpen. Want dat is gewoon onwetendheid. De mensen moeten er meer over te weten komen, en dan niet op de manier zoals al zo vaak gebeurd is n.l. dit is een pedofiel, en dit voelt hij,

en meer niet. Nee, ik wil de kinderen aan het woord laten. Ik wilde ook kinderen aan het woord laten, die zelf geen pedofiele relatie hadden, en die vertelden over hun eigen sexualiteit. Want dat is waar het precies omgaat: men denkt heel vaak dat kinderen tot een jaar of 14 nog geen seksuele gevoelens hebben, en als ze die wel hebben dan is dat alleen nieuwsgierigheid, spelletjes, doktertje spelen, maar niet iets dat ze echt zouden willen. Laat staan dat ze dat met een volwassene zouden willen.

Dit soort opvattingen en alle veroordelen daar omheen komen doorgewoont voort uit pure onwetendheid. Wat ik wilde was het publiek, het luisterpubliek, te informeren en hen van die onwetendheid af te helpen. Dat is zuiver de achtergrond geweest om het programma te maken: onwetendheid opheffen.

Er zijn nu twee uitzendingen geweest van "Expres-VPRO" over pedofilie. De eerste uitzending, op 10 april 1981, ging over kinderseksualiteit en pedofilie. Dit programma liet de gevoelens zien van het kind, de pedofiel en de ouders.

In het tweede programma van 8 mei 1981 werd ingegaan op justitie en pedofilie. Daarin was te beluisteren wat er kan gebeuren als volwassenen ingrijpen in dit soort relaties. Uit deze beide uitzendingen blijkt dat niet zozeer het pedofiele contact schadelijk is voor het kind, als wel de reactie van de volwassenen uit de omgeving daarop. Met deze programma's proberen we de zogenaamde buitenstaanders te bereiken die het van elkaar moeten horen. Ik bedoel bijvoorbeeld: de ouders die in het programma aan het woord zijn geweest, hebben verteld hoe zij er tegenover stonden dat hun kind een pedofiele relatie had met een volwassene. Daar reageren de mensen dan op, of positief, of negatief.

Heel positief waren reacties van ouders die contact wilden opnemen met andere ouders die er ook zo over dachten. Ook reageerden mensen, die kennis wilden maken met een "echte" pedofiel: wat is dat dan voor iemand, hoe is "hij" in het echt? Daarbij kwamen ook vragen als: hoe kunnen we ze herkennen en waaraan kunnen we zien dat het een pedofiel is? Nou ja, dat is natuurlijk flauwekul,

want dat kun je niet zien!

Ook kwamen er reacties als: wat is dit erg, deze manier van veroordelen. Wat kunnen wij doen om anderen te overtuigen, want onze omgeving blijft maar veroordelen en wil niet veranderen. Het enige wat ik daarop kan zeggen is: ga door! Ga door en geloof in je eigen standpunten. Laat je niet omlullen. En probeer in contact te komen met pedofielen, want dan zul je zien dat ze anders kunnen zijn dan al die waanzinnige verhalen doen geloven. En dan praat ik natuurlijk over een bepaald categorie pedofielen waaraan het toevertrouwd is om daar kinderen mee om te laten gaan.

Er zijn heel veel reacties binnengekomen op de uitzendingen, waarvan, ondanks de positieve reacties, toch het merendeel kwam van mensen die vastgeroest zijn in die oude nog bestaande ideeën en mij daarop sanvielen. Reacties als: Jij Viezerik! En de VPRO dit en dat! En God straft onmiddellijk, maar ik zal voor je bidden!

Met deze mensen praat ik dan en ik probeer ze te wijzen op hun eigen kromme gedachten met vragen als: "Ja mevrouw (want het zijn meestal vrouwen die opbellen), waarom denkt u dat? Hoe weet u dat dit een vieze vent is? Heeft u deze man ontmoet?"

"Nee, maar zo zijn ze toch altijd!" wordt dan gezegd. "Hoe weet u dat?" vraag ik dan. Op die manier verlopen deze telefoongesprekken. De mensen lulen zich aan vast omdat ze zich gaan verdedigen. Ik hoop dat er bij deze mensen op den duur toch een lichtje gaat branden!!"

EMANCIPATIE = POLITIEK

"Het gaat er niet alleen om om die veroordelen te laten verdwijnen. Het gaat er ook om dat mensen zich gaan emanciperen. En met emancipatie bedoel ik dan: vrij-zijn, vrij zijn van maatschappelijke normen en waarden, vrij van konformistische gedragspatronen. Dat is geen zaak voor alleen grote mensen: van kinds af aan moeten mensen al gaan emanciperen. Want dat is wat je nog veel te veel ziet: dat kinderen klein gehouden worden en dat ze daardoor later, als ze volwassen zijn, zich moeilijker kunnen emanciperen, of zelfs helemaal niet emanciperen.

Als ouders niet geëmancipeerd zijn, is het voor hen moeilijk om te erkennen dat hun kind daar wel eens bezig mee zou kunnen zijn. Alles wat buiten hun eigen wereldbeeld valt wordt als bedreigend ervaren. Zo wordt een vriendschap van een volwassene met hun kind ervaren als een inbreuk op hun ouderlijk gezag: ze zien hun positie als ouder, als eindverantwoordelijke voor hun kind, bedreigd. Dergelijke mensen hebben doorgaans de opvatting nog, dat kinderen zo "onschuldig" zijn en niets weten, met als gevolg dat deze mensen kinderen gaan betuttelen, kleinhouden en in een bepaalde richting gaan duwen. Zij accepteren kinderen niet zoals ze zijn. In de radioprogramma's die nu geweest zijn wordt niet alleen gesteld dat kinderen zich moeten emanciperen,

maar is ook duidelijk te horen dat kinderen daar ook al mee bezig zijn. Alleen dat wij volwassenen dit remmen, afremmen uit angst om de macht over het kind te verliezen. Daarom komen kinderen zelf aan het woord in die programma's, zodat ze het zelf kunnen zeggen. Want het punt is, in de hele maatschappij, dat er niet naar kinderen wordt gekeken en niet naar ze wordt geluisterd. Volwassenen moeten gaan aannemen en moeten geloven wat kinderen te zeggen hebben. En ik kan dan wel over de radio schreeuwen hoe ik daarover denk en hoe anderen daarover zouden moeten denken, maar zolang deze samenleving zo Calvinistisch en konservatief blijft, veranderd daar niet veel aan. Het heeft ook met politiek te maken. Als je zegt: emancipatie is politiek bedrijven, dan ben ik het daarmee eens. Het gaat niet zozeer om politiek links of rechts. Het gaat erom of men vasthoudt aan al die bestaande bekrompen opvattingen, of dat men bereid is om zich op te stellen voor anderen, anderen vrij te laten. Dat heeft alles met politiek te maken. Want politiek is leven: het regelen van het leven".

ZELF EMANCIPEREN

"Doordat ik zo intensief met kinderen aan de gang ben gegaan, ben ik nog meer dan vroeger gaan kijken naar kinderen. Ook over pedofilie ben ik veel meer gaan nadenken. Vroeger stond ik daar gewoon niet bij stil. Ik dacht: oh, er zijn volwassenen die van kinderen houden, nou: prima. Ik veroordeelde het niet als een vieze kinderlokker of een viezerik, maar ik stond er verder ook niet zo bij stil.

Ik ben ook bij mezelf te rade gegaan: hoe zit het dan met mij? Heb ik ook die gevoelens? Nou, ik denk dat ieder mens wel pedofiele gevoelens heeft, alleen bij mij openbaart het niet als zodanig. Terwijl ik heel wel op die manier van een kind zou kunnen houden. Maar ik sluit het niet uit, dat het kan gebeuren. Ik verdom het om mezelf in zo'n hokje te stoppen van: homo, hetero, pedo, enzovoort. Het wordt nu wel aan me gevraagd, nu ik met kindremancipatie en pedofilie bezig ben, of ik ook "zo" ben. Er wordt zelfs al wantrouwend gekeken als ik heel open en vrij met kinderen uit mijn eigen woonbuurt aan het stoeien ben. Ik laat ze volkomen vrij in de manier waarop ze met zichzelf en met hun lijf omgaan. Dat wordt dan gezien als seksueel opruiend of zo. Ah: dus toch! denkt men dan.

Zelf heb ik als kind vreselijk veel behoefte gehad aan contact met een man, die gewoon lief voor me was. Dat besef ik nu achteraf. Maar ik ben toen nooit tegen zo iemand aangelopen. En of ik dat nou bij mijn eigen vader kon vinden of niet, heeft er niets mee te maken: het is gewoon de behoefte aan contact met een andere volwassene.

Daarom kan ik zo goed invoelen wat kinderen voelen, die een relatie met een volwassene hebben, en wat een volwassene met pedofiele gevoelens moet voelen".

"Het is natuurlijk niet zo dat alleen

buitenstaanders buiten de pedofilie om in dit geval, zich zouden moeten emanciperen, van levensstijl en van gedachten zouden moeten veranderen, maar ook de pedofiel zelf. Want zo'n Werkgroep Jeugdemancipatie zegt dan wel:

Jeugdemancipatie! Maar ik heb er mijn bedenkingen bij in hoeverre er dan rekening wordt gehouden met de kinderen zelf en hun emancipatie-gedachte. Wordt er alleen aandacht geschonken aan het aspect van de seksualiteit? Als mensen dat doen, dan denk ik: nogal schijnheilig zeg, want dan is het vooral je eigen seksualiteit, waarmee rekening wordt gehouden!

Jeugdemancipatie gaat veel verder dan alleen maar het onderdeelje seks: voor een volwassene wil dat zeggen dat hij of zij een kind moet ondersteunen in het bepalen van een eigen levensweg, dat het kind zelf kan bepalen hoe het leeft. Ik denk dat iemand met pedofiele gevoelens, die daar veel gevoeliger voor is, een hele belangrijke bijdrage in kan leveren. Maar dan moet die pedofiel(e) wel geëmancipeerd zijn!

Ik kom nog even terug op de stelling "emancipatie is politiek bedrijven": als een pedofiel zich geëmancipeerd voelt, dus zich vrij voelt om op zijn of haar manier te leven en kinderen en volwassenen in hun leefwereld vrij kan laten, dan denk ik dat dat goed is. Dat is beter dan vast te blijven houden aan oude ideeën en te denken van: ach, ik zo zielig, want niemand begrijpt mij! Dat zie ik ontzettend veel om me heen. Of dat men blijft cirkelen in dat seksuele aspect. Want dat is dan in feite de eigen politiek van die pedofiel(e). Juist iemand met die gevoelens zal zich ervan bewust moeten zijn, dat pedofilie geen persoonlijk probleem is van hem- of haarzelf, maar een maatschappelijk probleem: het is de omgeving die het tot een probleem maakt".

OPVOEDEN

"Voor veel mensen is pedofilie een probleem. Ze weten niet wat ze er mee moeten. Als er dan een "deskundige" daarover zijn opvattingen verkondigt, zijn veel mensen zo naïef om dat te geloven, want immers: zo'n geleerd iemand zal het toch wel weten. Dat is ook het gevaar van het medium, die de macht heeft om dit soort effecten op grote schaal te bereiken. Daarom heb ik in mijn programma's over pedofilie geen deskundigen aan het woord gelaten. Immers: waarom zou ik dan kinderen en pedofielen zelf aan het woord laten? De mensen geloven toch wel méér wat de deskundige te vertellen heeft!

Deskundigen weten ook zo vaak te vertellen wat pedofielen fout doen. Door dit zo te benadrukken worden pedofielen apart gezet van anderen, alsof ze grotere fouten zouden maken dan bijvoorbeeld ouders. Pedofielen zouden kinderen misbruiken, de geestelijke en de seksuele ontwikkeling van het kind zou door de invloed van de pedofiel versneld worden en in de war gestuurd worden. Altemaal gelul vind ik, want daarmee wordt een pedofiel weer eens apart gezet van andere mensen. Bovendien wordt er dan

weer niet uitgegaan van wat het kind aangeeft, hoe ver het is.

Dat neemt niet weg dat een volwassene veel invloed heeft op het kind. Als die volwassene dan ook nog eens duidelijke pedofiele gevoelens heeft, kan die invloed heel groot zijn. Als er een goede relatie is tussen zo'n volwassene en een kind dan vertrouwt en steunt het kind op de oudere partner. Een pedofiel zal zich daar behoorlijk goed van bewust moeten zijn, zal moeten beseffen dat hij of zij het kind kan beïnvloeden zal rekening moeten houden met wat het kind zelf aangeeft. Maar die beïnvloeding en dat rekening houden met, mag naar mijn mening niet alleen naar kinderen, maar naar niemand. Een pedofiel moet zich ook realiseren dat hij of zij niet alleen een vriend of vriendin is voor het kind, maar ook nog opvoeder. En wat je onder opvoeden moet verstaan is nogal onduidelijk. Wat in veel gevallen aan "opvoeding" wordt gedaan is zuiver manipuleren: het kind in een richting duwen die de meest nabij gelegen volwassene, verzorger of onderwijskracht voor het kind bepaalt. Dat is geen opvoeden, vind ik.

Opvoeden is in mijn ogen meer begeleiden. Ik geloof dat een kind, een mens zichzelf opvoedt. Het kind heeft wel ondersteuning nodig. Steun, hulp en begeleiding, maar het moet niet in een bepaalde richting worden geduwd. En dat is juist wat je nog teveel ziet gebeuren. Maar dat is ook niemand kwalijk te nemen, want de hele maatschappij is zo. In deze samenleving wordt je gemanipuleerd, maar je laat je ook manipuleren. Of met andere woorden: je leeft wel, maar eigenlijk laat je je leven, door anderen. Onder die beïnvloeding is nauwelijks uit te komen, maar je kunt er wel verdomd bewust van proberen te zijn, waar je je laat beïnvloeden. Binnen het onderwijs wordt ook zeer veel invloed uitgeoefend op het kind. Als het gaat om pedofilie, dan is die invloed zeer belangrijk. Zo is er altijd wel ergens een kinderlokkertijd op de christelijke school en twee weken later op de katholieke school. Onderwijskrachten moeten daar op inspelen, vind ik. Onderwijskrachten hebben vaak nog zeer conservatieve ideeën over pedofilie en dat blijkt dan in hun benadering van de onder hun hoede zijnde schoolkinderen: buiten de ouders om de kinderen "waarschuwen" voor vermeende kinderlokken en toestaan dat politieagenten voor een klas verschijnen om een kind vóór de klas aan een verhoor te onderwerpen. De invloed van het onderwijs blijft niet alleen beperkt tot de kinderen: veel ouders verklaren een onderwijskracht als heilig, want die hebben ervoor geleerd! Veel mensen, die binnen het onderwijs bezig zijn hebben geen tijd om kritisch bezig te kunnen zijn met opvoedingssystemen en samenlevingsstructuren waar kinderen in opgroeien, omdat ze voor negentig procent bezig zijn met vergaderen en met hun eigen vakgebied".

"Zolang de samenleving en daarmee ook de politiek op dit moment zo blijft, zal er aan wetgeving niet veel kunnen veranderen. En wat Melai wil is gewoon shit, dat verandert in feite niets. Ik

ben van mening dat er wel een wet moet zijn die kinderen beschermt maar dan een algemene wet wat betreft aanranding, verkrachting en mishandeling. Een wet voor volwassenen en kinderen, zonder dat onderscheid van leeftijd. Een wet, die niet dat onderscheid van pedofilie maakt. Het verkrachten van een vrouw is net zo erg als het verkrachten van een kind, daar zit geen enkel verschil in. Er is wel leeftijdschil, maar de daad is hetzelfde en de gevolgen ook: de morele klap die een mens krijgt. Kinderen hebben wel meer bescherming nodig, maar ze moeten daarin niet apart gezet worden.

Door die hele aparte wetgeving worden ze kwetsbaarder gemaakt. En natuurlijk, in een aantal opzichten zijn ze ook meer kwetsbaar: kinderen zijn afhankelijk, ze zijn fysiek minder sterk."

TOEKOMST

"Ik denk niet dat de samenleving zodanig verandert, dat zoiets als pedofilie daarin geaccepteerd wordt. Ik denk wel dat er op den duur meer begrip ontstaat voor dergelijke relaties, en dat het méér geaccepteerd wordt. Maar dat begrip en die acceptatie zal nog heel lang duren. De pers en de media spelen een belangrijke rol bij het bekendheid geven aan dit soort dingen. Maar wat er tot nu toe in de publiciteit is gekomen, met name in de geschreven pers, is nogal eenzijdig. De artikelen lijken doorgaans nogal op elkaar en vertellen weinig over wat er zich rondom pedofiele contacten afspeelt, hoe de omgeving reageert op dat soort relaties en hoe (voor)oordelen daardoor tot stand komen. Ik ga zelf door met maken van programma's over kinderen, met kinderen, voor volwassenen. Het eerstvolgende programma, wat ik over pedofilie wil gaan maken zal een case-story moeten worden. Een case-story is het verhaal rondom één persoon, één pedofiel of pedofiele: wat daarmee gebeurd, hoe de omgeving reageert, hoe officiële instanties reageren als het "misloopt", hoe staat een pedofiel in de maatschappij en hoe handelt hij/zij zich ermé.

Ik wil niet een heel positief beeld gaan brengen over alles rozegeur en maneschijn, want dat is niet zo. Ik wil ook niet generaliseren, dat alle pedofielen zulke goeie mensen zijn. In het programma wil het maatschappelijke probleem laten zien, wat dan dat zwaar beladen woord "pedofilie" genoemd wordt. Er zal nog heel wat werk verricht moeten worden om meer begrip te krijgen voor kinderemancipatie en voor pedofiele vriendschappen. Mijn thema-programma's voor de VPRO zijn maar een klein deel van dat werk".

Melai op de korrel

MINISTER DE RUITER WORDT OP ZIJN WENKEN BEDIEND. IN JULI 1980 VROEG HIJ OM COMMENTAAR OP HET RAPPORT MELAI, EN DAT IS ER GEKOMEN. ONDERSTAAND EEN SAMENVATTING VAN HET GEZAMENLIJK COMMENTAAR VAN NVSH, BM, COC, COORNHERT LIGA, VSO, HUMANISTISCH VERBOND, NPJJ, PSVG EN DOMINEE KLAMER.

JAN SCHUIJER

De inhoud van het gezamenlijk commentaar bestaat kortweg uit drie delen. Het begint met het geven van een eigen visie; daarna volgt de beoordeling van het rapport-Melai en tenslotte worden aanbevelingen gedaan voor wetswijziging. Een afzonderlijke sekswetgeving wordt afgewezen. Een seksuele handeling is op zich nooit schadelijk en dus nooit strafwaardig. Wanneer handelingen op grond van het seksuele aspect strafbaar gesteld worden, blijft seksualiteit in de taboesfeer. Aantasting van de keuzevrijheid moet het criterium voor strafbaarstelling zijn; strafwaardige aantastingen van de seksuele keuzevrijheid horen thuis in artikelen die aantasting van de keuzevrijheid in het algemeen strafbaar stellen.

Keuzevrijheid

Wanneer in het vervolg toch wordt uitgegaan van een afzonderlijke seks-wetgeving gebeurt dat omdat we toch ons antwoord klaar moeten hebben als deze blijft bestaan. We kiezen dan als uitgangspunt dat de keuzevrijheid bij seksuele contacten beschermd moet worden. Dat betekent dat handelingen die in strijd zijn met een bepaalde keuze, zoals verkrachting, strafbaar moeten zijn. Ook moet de vrijheid om een keuze te maken beschermd

worden. Dat is van belang omdat in bepaalde gevallen iemands kwetsbaarheid zodanig kan worden misbruikt dat deze aan een vrije keuze niet eens toekomt. Maar een eenmaal gemaakte keuze moet gerespecteerd worden, dus ook die van iemand die kwetsbaar is, zoals jonge kinderen of mensen in een afhankelijkheidsrelatie.

Onzinnig argument

Dat laatste wordt door het Melai-rapport niet erkend. Dit rapport wil kwetsbare personen maar liever (bijna) helemaal van seks afhouden. Of ze dat nu willen of niet. In nette bewoordingen maken we duidelijk dat we hiervan niet zijn gediend. Het blijkt onder andere uit cijfers van Gebhard die nota bene in een bijlage van het Melai-rapport vermeld staat, dat veel kinderen met seksuele contacten instemmen. Bovendien wordt vaak ten onrechte gedacht dat kinderen door seksuele contacten in een volwassen bestaan worden getrokken, dat vreemd is aan hun eigen ervaringswereld. Melai c.s. hebben eigenlijk maar één argument voor hun voorstellen, namelijk dat het kind tot seks wordt ge-

bracht door iemand die een psychische en situationeel overwicht heeft. Het zou wat worden, zo zeggen wij daarover, als elk initiatief in een situatie van ongelijkheid strafbaar zou zijn. Wat te doen bijvoorbeeld wanneer een kind enthousiast op een initiatief ingaat?

Het kind beslist

Daarom wordt voorgesteld, dat contacten waarmee een kind instemt straffeloos blijven. De bescherming tegen misbruik van overwicht zou daarbij moeten plaatsvinden doordat bij contacten met kinderen onder de 12 jaar - die grens is willekeurig, maar wel beter dan Melai's 16 jaar - de instemming van het kind moet vaststaan, wil het contact straffeloos zijn. Dit geldt echter niet voor geslachtsgemeenschap, vanwege het risico van lichamelijke schade. Bij contacten met kinderen boven de 12 is het contact pas strafbaar als er van aanranding sprake is. Bij contacten in een afhankelijkheidsrelatie zou de leeftijds-grens 16 jaar moeten zijn omdat tot die leeftijd de afhankelijkheid van een kind vaak nog zo groot is dat extra bescherming gerechtvaardigd is. Ook hier geldt straffeloosheid bij gebreken instemming van het kind. Met dergelijke formuleringen wordt de kwetsbaarheid van het kind beschermd, maar krijgt het wel de keuzevrijheid die Melai het ontzegt. Zo blijven wij ook getrouw aan ons uitgangspunt: het kind beslist.

Algemene kritiek

De commissie-Melai wordt verder een anti-seksuele instelling verweten. Zo stelt zij het voor alsof seksueel contact haaks staat op een vertrouwensrelatie. We wijzen er op dat seksueel contact juist vaak uit een vertrouwensrelatie voortvloeit. Verder wordt de commissie verweten dat ze alle adviezen die aan haar zijn uitgebracht, naast zich neer heeft gelegd. De commissie is bovendien eenzijdig samengesteld: de juristen overheersen en kinderbelangenorganisaties - of kinderen zelf - ontbreken. Tenslotte waarschuwen we ervoor dat het Melai-rapport een wapen kan worden in handen van hen die willen aanzetten tot repressie en hetzecampagnes. Het rapport leidt tot discriminatie en vormt daarmee in een tijd waarin de onverdraagzaamheid toeneemt, een reëel gevaar.

Veel commentaar op rapport Melai

IN JULI 1980 VERSCHIEEN HET EINDRAPPORT VAN DE ADVIESKOMMISSIE ZEDELIIKHEIDSWETGEVING ONDER VOORZITERSCHAP VAN PROF. MR. A. L. MELAI. ONDERSTAAND ARTIKEL GEEFT VAN DIT RAPPORT, MEESTAL AANGEDUID ALS "RAPPORT-MELAI", EEN SAMENVATTING WAARIN BOVENLIJF DE REAKTIES DIT NA EEN HALF JAAR BESCHIKBAAR WAREN ZIJN GEBUNDEID. DE VOORLOPIGE KONKLUSIE LUIDT: HET RAPPORT HEEFT GOEDE UITGANGSPUNTEN MAAR WERKT DIT ZEER ONZORG-VULDIG UIT. DE WENSELIJKHEID VAN EEN APARTE ZEDELIIKHEIDSWETGEVING IS BIJ DIT ALLES NOG STEEDS NIET OVERTUIGEND BEARGUMENTEERD.

Het eindrapport behandelt de onderwerpen aanranding en verkrachting, seksuele contacten met afhankelijke personen, vervat in de artikelen 242 t/m 249 uit het Wetboek van Strafrecht. Het bevat 7 hoofdstukken en vijf bijlagen waarin geraadpleegde literatuur en ingekomen adviezen zijn weergegeven. Om met het laatste te beginnen: de literatuurlijst is bedenkelijk kort en eenzijdig, en de wijze waarop naar die literatuur en de nadere bijlagen wordt verwezen doet erg willekeurig en ontolledig aan. Vaker nog wordt de "zwijgende meerderheid" geciteerd om argumenten bij te zetten.

AANRANDING EN VERKRACHTING

Artikel 246 van de huidige wet verstaat onder "aanranding van de eertbaarheid": met geweld of bedreiging daarmee dwingen tot zogenaamde "ontuchtige handelingen". De commissie Melai spreekt liever van seksuele handelingen en wil de omschrijving van de dwangmiddelen uitbreiden met de zinsnede "of een andere feitelijkheid". De maximum straf (8 jaar) blijft in dit voorstel hetzelfde. Verkrachting heet in de huidige wet "vleeschelijke gemeenschap" en is in vier artikelen strafbaar gesteld:

- art. 242 - met geweld afgedwongen bij een vrouw buiten het huwelijk (max. 12 jaar);
- art. 243 - met een bewusteloze vrouw buiten het huwelijk (max. 8 jaar);
- art. 244 - met een meisje beneden de 12 jaar (max. 12 jaar);
- art. 245 - met een meisje tussen de 12 en de 16 jaar, als er een klacht is ingediend (max. 8 jaar).

De adviescommissie wil verkrachting zien als een zwaardere vorm van aanranding, maar dan ook uitgebreid tot andere situaties dan alleen met een vrouw buiten het huwelijk. De omschrijving die wordt voorgesteld luidt: "iemand dwingen tot het dulden of plegen van geslachtsgemeenschap of een daarmee gelijk te stellen handeling." Ook binnen het huwelijk dus, en

BOB FERGUSON

ook als het slachtoffer een man is. Met geslachtsgemeenschap gelijk te stellen handelingen worden omschreven als handelingen die een extra lichamelijk risico met zich meebrengen en handelingen die als bijzonder kwetsend worden ervaren. In de toelichting heeft de commissie het over "iedere vorm van genitaal, oraal en anaal contact", zodat daaronder ook bijvoorbeeld het likken/zuigen van geslachtsdelen valt. De maximumstraf voor deze ernstiger vorm van seksueel misbruik zou 12 jaar gevangenis moeten zijn.

SEKSUEEL KONTAKT MET JEUGDIGEN

In de huidige wet worden, behalve in de reeds genoemde artikelen 244 en 245, leeftijds grenzen genoemd in de volgende bepalingen:

- art. 247 - "ontuchtige handelingen" met iemand onder de 16 jaar (max. 6 jaar);
- art. 248 ter - het "omkopen" van minderjarigen (max. 4 jaar), waarbij ook gedacht wordt aan misleiding en aan misbruik van overwicht. Net als art. 245 een klachtdekt, dat echter zelden wordt gehanteerd omdat het alleen van toepassing is op minderjarige "van onbesproken gedrag", hetgeen grote moeilijkheden bij de bewijsvoering oplevert.
- art. 249 - ontucht met een minderjarige in afhankelijke positie, zoals een (pleeg)kind, leerling of ondergeschikte (max. 6 jaar).

Het rapport valt terug op de principiële uitgangspunten die in het tweede hoofdstuk zijn genoemd: de wet moet "personen met een gebrekkige of nog onvolgroeide wil" beschermen. Op enkele passages die daarop volgen is bijzonder veel kritiek

geleverd. Zo wordt opgemerkt dat jeugdigen misschien wel seksuele verlangens hebben, maar dat dit nog niet hoeft te betekenen dat seks van volwassenen met kinderen uit de strafwet moet. De advieskommissie gelooft kennelijk niet erg dat jeugdigen zich seksueel tot volwassenen aangetrokken kunnen voelen. En omdat dat voorlopig nog onzeker is, wil zij de kontakten maar strafbaar houden, zo staat er kort weergegeven. Daarbij worden in één adem anderen nota bene beticht van onzorgvuldig redeneren. Ongelijkwaardigheid wordt gencemd als minpunt voor seksuele betrekkingen tussen volwassenen en kinderen, terwijl het rapport toch ook stelt dat ongelijkwaardigheid in anderssoortige betrekkingen evengoed aanwezig kan zijn. Waarom bij seksualiteit extra bescherming nodig is wordt niet beargumenteerd. Kinderen hebben minder kennis en inzicht en kunnen de consequenties niet goed overzien, stelt het rapport. Een open deur die toegang geeft tot elke opvoedings- en onderwijs-situatie. Uit andere passages wordt echter toch wel duidelijk wat de commissie beweegt: men vindt dat seksualiteit eigenlijk niet bij kinderen hoort. Er wordt bij dit alles opmerkelijk weinig afstand genomen van de argumentaties die al'n honderd jaar geleden meespeelder bij het instellen van de huidige wetsartikelen.

De wettekst die wordt voorgesteld verbiedt elk initiatief tot seksueel contact met een persoon beneden de 16 jaar. Be-doeld is kernelijk initiatief van een ouder persoon, maar de commissie heeft voor de dader geen leeftijdsgrens willen stellen. De rechter zal hier inzicht moeten laten meespelen. De commissie formuleert als volgt dat niet de handeling maar het initiatief strafbaar is: iemand onder de 16 jaar "bewegen tot het dulden of plegen van seksuele handelingen" zou maximaal 6 jaar gevangenisstraf op moeten gaan leveren. Een zwaardere straf (max. 12 jaar) wordt voorgesteld voor het plegen van geslachtsgemeenschap of daarmee gelijk te stellen handelingen met iemand onder de 12 jaar (ongeacht van wie het initiatief uitgaat). Het begrip "bewegen tot" is de kern van de grote verandering. De commissie laat aan de rechter over om aan te tonen dat er sprake is van een handeling die of een voorstel dat tot het seksueel contact heeft geleid. In de praktijk zou dat, vooral als er van een langdurige relaties sprake is, wel eens verbazend moeilijk kunnen zijn. Bovendien klopt er iets niet in de redenatie: als een kind nooit tot zulke handelingen mag worden bewogen, hoe leert het dan zelf het initiatief ertoe te nemen? De leeftijdsgrens van 16 jaar wordt nauwelijks beargumenteerd.

AFHANKELIJKE PERSONEN

Tenslotte behandelt het rapport de strafbaarheid van seksuele kontakten in een afhankelijkheidsituatie. Het huidige artikel 249 wordt min of meer in takt gelaten, al is de leeftijd teruggebracht tot 16 jaar en wordt de omschrijving van het soort afhankelijkheidsposities waarover de wet zich moet uitspreken wat algemener

gesteld. Ook hier wil men personen die hun wil niet zo goed kenbaar kunnen maken extra bescherming bieden, maar het draait er op uit dat ze van elk seksueel contact worden afgehouden. De maximum straf zou 6 jaar zijn, maar de commissie legt eerst nog uit dat het niet moet gelden voor een dokter die een verlamde patiënt aan zijn gerief helpt. Zouden er niet meer uitzonderingen denkbaar zijn?

MEEST AFWIJZEND

De meeste reacties zijn over een groot aantal passages eensgezind in hun afwijzing. In het bovenstaande zijn deze punten reeds verwerkt. Philip den Bouwmeester verzucht, wanneer hij opmerkt dat het uitgangspunt van seksuele zelfbepaling voor ieder burger naar het voorstel-Melai niet voor kinderen blijkt te gelden: "Ze moeten over 100 jaar toch ook iets te doen te hebben". Dr. M. Zeegers gaat uitgebreid in op de weinig consequente handtering van de uitgangspunten als het om seksueel contact met jeugdigen gaat: "Het lijkt er toch telkens weer op, dat een negatieve instelling tegenover seksualiteit de commissie parten speelt." Weliswaar noemt de commissie de seksuele handelingen kleurloos, en zegt zij dat het "kwaad" niet zozeer ligt in de handelingen als in het feit dat het slachtoffer ertoe wordt verleid. Maar even verder op geeft de commissie een toch bepaald niet neutraal te noemen omschrijving, als ze spreekt van een dader die de nog onvolgroeide persoonlijkheid van de jeugdige niet ontziet, maar daar integendeel juist gebruik van maakt. Deze terminologie is niet vrij van vooroordeel. Even later oordeelt de commissie: "Het verwerpelijke van het feit ligt in de psychische en situationele ongelijkheid van dader en slachtoffer; hoe daarvan gebruik wordt gemaakt is een tweede. Zeegers zegt hierover: "De termen dader en slacht-

offer wijzen al op een a priori veroordelende houding. Bovendien is deze zin volkomen onlogisch. Er kan psychische en situationele ongelijkheid bestaan tussen man en vrouw, tussen werkgever en werknemer, tussen begeleider en cliënt. Dat is allerminst verwerpelijk, het gaat er juist om hoe daarvan gebruik wordt gemaakt." Zeegers is één van de weinigen die een uitgebreid alternatief biedt voor de voorgestelde wetswijziging.

MAAR WAT NU?

Wat kan er, na het uittrengen van het rapport en na de publikatie van de verschillende commentaren daarop, het beste gebeuren? De minister van justitie zal te gelegener tijd waarschijnlijk met een wetsvoorstel komen waarin reeds met enige van de commentaren rekening is gehouden, maar de vraag is hoe het parlement er op zal reageren. Veel hangt af van de discussie die in de tussenliggende tijd wordt gevoerd. Philip den Bouwmeester en ook Henk de Haan pleiten ervoor het rapport onder te sneeuwen met ander (en beter) discussie-materiaal. Met name moet nader onderzocht worden of de zaken die men strafbaar wenst te houden niet veel beter los van een aparte zedelijkheidsparagraaf omschreven kunnen worden. De NVSH werkt deze gedachte samen met de N.V.I.H.-COC verder uit en zal met een voorstel in die strekking komen. Mocht een zo ingrijpende verandering in het politieke denken niet tijdig bewerkstelligd kunnen worden, dan is wellicht het alternatief dat Zeegers geeft in combinatie met het gezamenlijk commentaar van NVSH, Coornhertliga en anderen een goede basis tot een "second best" oplossing: toch een aparte zedelijkheidswetgeving omdat velen daar nu eenmaal niet buiten willen, maar dan wel graag één die goed is doordacht en de staat zijn functie van redenmeester zo veel mogelijk ontnemt.

LITERATUUR:

1. EINDRAPPORT ADVIESKOMMISSIE ZEDELIIKHEIDSWETGEVING, STAATSUITGEVERIJ, KRISTOFFEL PLANTIJNSTRAAT 7-9, DEN HAAG (1980).
2. M. ZEEGERS: "CONSERVATIEVE VERNIEUWING IN DE ZEDELIIKHEIDSWETGEVING", IN: INTERMEDIAR, 16e JRG. NR. 48 (28 NOV. '80).
3. PHILIP DEN BOUWMEESTER: "DESKUNDOLOGICA" AFL. 63 EN 64. IN: SEKSTANT, MAANDBLAD NVSH, 1980 NRS. 11 EN 12.
4. H. DE HAAN: "DE STRAFWET: EEN MISDRIJF TEGEN DE ZEDEN", IN: SEKSTANT 1980 NR. 12.
5. NVSH: "LEEFTIJDSGRENZEN IN DE ZEDELIIKHEIDSWETGEVING - BESCHERMING OF BEDREIGING?" (1980), TE BESTELLEN BIJ STICHTING JEP EINDHOVEN? POSTBUS 440.
6. J. SCHUIJER: "COMMISSIE-MELAI NEGEERT ADVIES VAN 60 ORGANISATIES", IN: REFLEX, TIJDSCHRIFT NRMW, OKT. '80.
7. NVSH, COORNHERTLIGA, HUMANISTISCH VERBOND E.A.: GEZAMELIJK KOMMENTAAR OP HET EINDRAPPORT VAN DE ADVIESKOMMISSIE ZEDELIIKHEIDSWETGEVING.

Geslaagd jeugdtheater in de Krakeling

Weggelopen

EEN STEL KINDEREN MAAKTE EEN GOEDE THEATERPRODUKTIE MET DE TITEL "WEGGELOPEN" EN VOERDEN HET VOOR PUBLIEK UIT.

IN ONDERSTAAND INTERVIEW MET DE JEUGDIGE SPELERS EDA, MILOU EN RACHMAT LEZEN WE HOE HET STUK ONTSTOND, MAAR OOK WAT TONEELSPELEN VOOR HEN BETEKENT

JOOST HEEREN

Een scène ergens uit het stuk:
Anneke, gespeeld door Eda, besluit weg te lopen. Verdwijnt van het toneel, komt onmiddellijk terug op: "Ik moet nog wat meer afscheid nemen", ze springt 2x over een denkbeeldige plek yoghurt en zingt:
Waarom willen ze nou nooit eens luisteren naar mij?
Ik voel me heel vervelend maar ik kan me niet uiten.
Het zit heel diep van binnen maar het kan niet naar buiten.
Maar dat neemt niet weg, ik wil m'n eigen leven,
Wat zou er gebeuren als we bij elkaar bleven?
Laat ik maar gaan, laat ik maar gaan,
Laat ik maar gaan!

Milou (13): "Soms vergeet je dingen gewoon tijdens het spelen; Eda kwam binnen, vlak voor ze moest weglopen, achter de koelissen. Zij: "Wat nou, wat nou?"
Ik: "Je bent vergeten je liedje te zingen, terug, terug!" Dat soort dingen gebeurt gewoon. Soms is het dan uiteindelijk beter dan je had gepland."

Milou, over het ontstaan van het stuk:
"We begonnen gewoon met spelen, we hadden een hele goeie middag. Het begon aan een ontbijttafel. Toen werd het zo dat Eda de moeder was en ik het kind; nou, toen kregen we so-wie-so al ruzie. We hadden in een middag de draad van het hele stuk met de drie liedjes."

Het stuk is het eerst opgevoerd geweest in de Krakeling (oktober 1981). De Krakeling is een jeugdtheater in Amsterdam.

Eda (ook 13): "Daar worden voorstellingen gehouden voor kinderen en af en toe ook door kinderen. De woensdagmiddag is er workshop. Dan is er de regis-

seur die ook het Snatertheater doet en die maakt dan een toneelstuk met wat kinderen en dat wordt dan diezelfde middag ook opgevoerd. Iedere laatste zondag van de maand is er: "En toen was ik", daar speelden Milou en ik dus in. Daarvoor moet je een formulier invullen van ik wil dat en dat doen en ik heb bijvoorbeeld een piano nodig en een kassettekorder. Dat wordt dan voor je geregeld. Je kan daar ook een keer voor de uitvoering oefenen maar verder moet je dat zelf regelen met vrienden en zo."
Milou: "Iedereen kan daar komen, er waren daar ook eens drie kinderen en die gingen hard achter elkaar krijgertje doen, reuze leuk met elkaar, hard lachend en zo te vechten, tien minuten lang tot Hetty zei: "Nu komt er wat anders."
Eda: "Ons stuk is eigenlijk niet zo geschikt geworden voor "En toen was ik", daar is het dus oorepronkelijk voor gemaakt. Er waren kinderen (in de Krakeling) die verschrikt zaten te kijken van oh, help! Nou denk ik: Als kinderen het goed vinden is dat leuk, maar als volwassenen het goed vinden heb je er voor jezelf toch meer aan, dat is misschien stom maar het is zo langzamerhand meer voor volwassenen geworden dan voor kinderen."

Eda: "We hebben elkaar leren kennen in het Snater-theater, dat is de theatergroep van de Krakeling."

Milou: "Het Snater-theater is dus een groep kinderen die drie jaar geleden zijn gestart met een stuk waarvoor je auditie moest doen. Het tweede jaar was meer improviseren, dat was vorig jaar. Dit jaar is het veel luxer, met een echte band; vorig jaar speelde ik piano en een paar jongens gitaar, dat was echt improviseren."

Eda: "Dat vond ik dus veel leuk. Aan de ene kant wel, er was meer inbreng; eerst maakt je alles zelf en nou maar een

klein stukje van het geheel."

Milou: "In het Snater-theater had ik niet zulke grote rollen. Ik wist niet hoe ik me erin moest werken. Dat is toch belangrijk."

Eda: "Het klinkt een beetje stom maar je moet gewoon zorgen dat je opvalt, soms wou iedereen een rol maar ik NAM hem gewoon."

Milou: "Je moet ook kunnen voorzien wat voor rol het is, soms lijkt het helemaal niet leuk maar dan blijkt toch dat er een heleboel inzit. En Eda die komt er toch wel, want die doet gewoon of ze hardstikke dronken wordt en dan staat ze toch weer op de voorgrond."

Eda: "Ja, nou, zo werkt het gewoon; zo werkt het hele theater. Volgens mij moet je gewoon iets apart zoeken wil je er uitkomen, iets anders dan anderen."

Milou: "Eigenlijk was het vorig jaar wel leuk maar met Eda ging het veel beter. In het begin zagen we elkaar nog niet zoveel maar aan het eind kenden we elkaar al heel goed. We zouden eerst nog met een andere jongen een toneelstuk doen maar die wilde niet meer na een tijdje."

Rachmat (15 jaar): "Ze hadden toen een pianist nodig en dat kon ik, ik kende Milou van school."

Eda: "Ik kwam bij hem thuis en Milou zei: "Spelen maar". Ik schrok me wild, ik wist niet wat ik hoorde zeg!"

Rachmat: "Zij hebben de teksten gemaakt en de melodie. Ik heb daar de begeleiding bij gemaakt."

Milou: "Hij wist alleen de trefwoorden maar, waar hij moest beginnen met spelen. Helemaal op het laatst is-ie er nog bijgekomen."

Rachmat: "Ik speel al een tijdje piano maar ik heb er nooit veel mee gedaan. Ik heb vier jaar les gehad maar dat was helemaal niet leuk. Later, toen ik gewoon voor mezelf speelde ging het veel beter."

ZAAL

Eda: "Iedereen zat daar (in de zaal); wij in het hok en dan hoorden we Nynke (lerares) zeggen: "Ja, dit kan echt niet, allemaal een rij opschuiver" en dan zagen wij een man, heel ongeïnteresseerd aan de zijkant zitten hangen. Iedereen van:mwa, dat zal wat worden. Toen kwamen wij op. Na een tijdje klaarde iedereen een beetje op: dat ziet er toch wel leuk uit. Toen werd het pas wat."

Milou: "In het begin was het een beetje van ach, die kinderen... Op een gegeven moment had ik wat moeite en toen keek ik in de zaal en toen merkte ik dat het publiek erg zat te lachen. Na een tijdje stonden wij ruzie te maken en toen zei ik nog steeds: (tussen haar tanden) niet lachen, niet lachen. Mijn vader zat achter in de zaal van hëhëhë (gelach). Hij was zelf nog zenuwachtiger dan ik."

Milou, op het toneel, in een uit de hand gelopen ontbijtboel:

"Kijk mam, en dit heeft Marjan ook nog gedaan!" Kiepert een bord denkbeeldige hagelslagresten (?) om.

Eda: "Ik moest ontzettend lachen, dat had ze nog nooit gedaan, wat een stoute Marjan hè!"

Eda: "Wat in dat stuk ook gebeurt, dat die sekretaresse naar dat kind toekomt en dan zegt: "Ik ben je nieuwe moeder"; dat gebeurt in het echt niet maar ik heb wel het idee dat kindereer het zo voelen, van dat heb je maar te aksepteren. Toen ik dat had gezegd dacht ik: "Het is waar, wat ik zeg, het is verdomme waar!"

AMERIKA

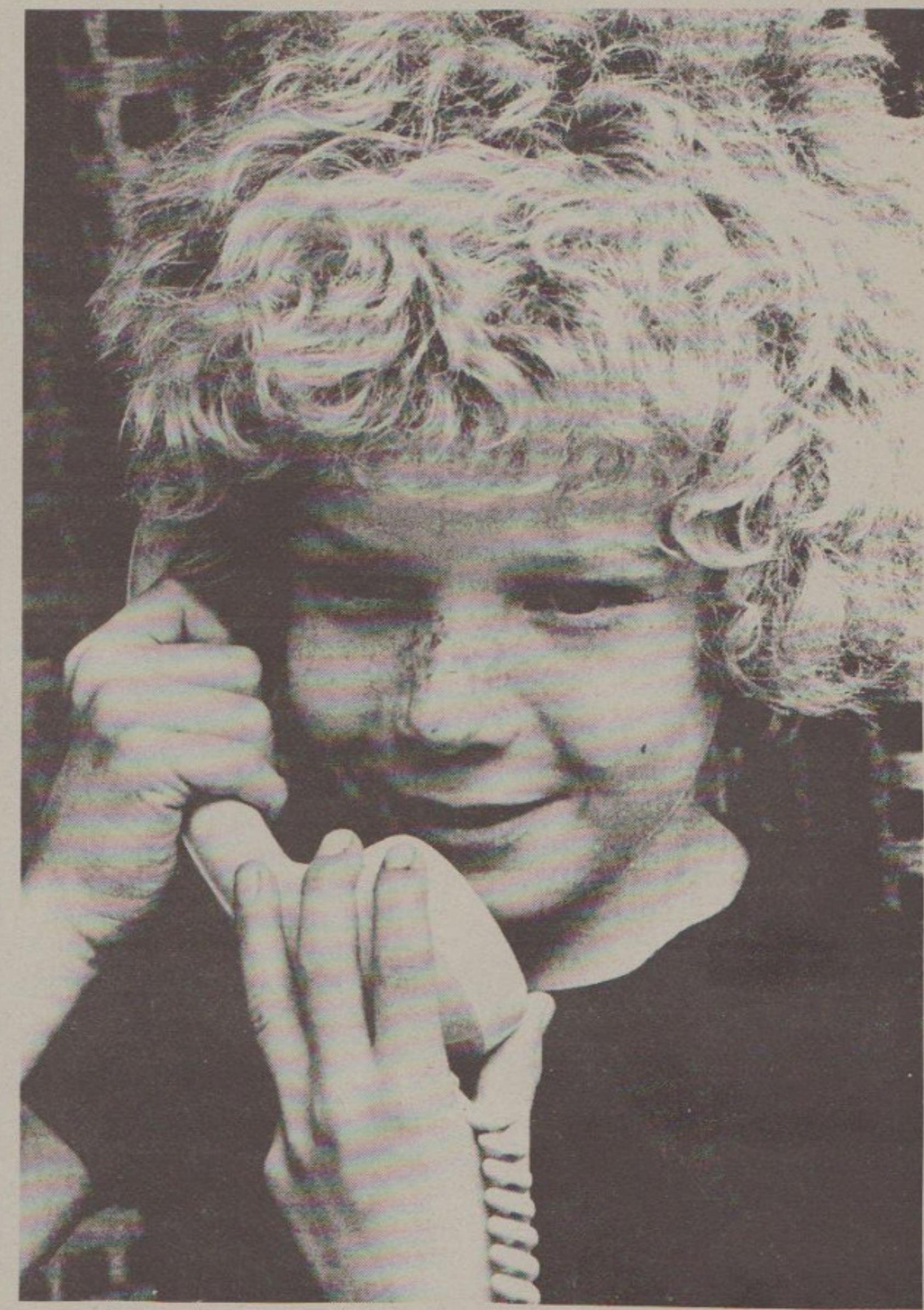
Eda: "Het is toch wel leuk dat het in ieder gezin hetzelfde ging maar toch op een andere manier. En die twee meisjes gingen alletwee op een andere manier naar hetzelfde doel."

Milou: "Daar hebben we dus wel over nagedacht, over die laatste scène, hoe we dat zouden doen. Er was eerst nog een scène na, dat ze elkaar tegen zouden komen; maar zo was het toch een beter einde."

Milou: "Tijdens die laatste scène werd er ook helemaal niet meer gelachen, sommige mensen zeiden dat ze erg ontroerd waren. Dat begrijp ik soms niet, zo hebben we het helemaal niet gemaakt."

Voor de laatste scène vond ook ik ontroerend, aan het eind van een naar een klimaks werkende hoop ellende en oneerlijke verhoudingen, maar doorspekt met verbazingwekkend geraffineerde kritiek, wordt er een hele lading gevoel naar buiten gekiepers; maar toch zuiver en vrolijk, een standvastige hoop op een beter iets:

Twee meisjes op het perron, allebei met een koffer. Onverschillig naast elkaar. In één scène, en dat is kenmerkend voor de hele geraffineerde opzet van het

stuk, spelen zich eigenlijk twee verhalen af: twee verhalen van twee meisjes met hetzelfde doel: de vrijheid, of, het onbereikbare (?)

Eindelijk heb ik dan toch wat besloten,

'k Ga ver weg met één van die boten,

Naar Amerika

Naar Amerika

Al die grote mensen kunnen mij niet schelen,

Zij beginnen mij te vervelen

Naar Amerika

Naar Amerika

Waarom kan het niet zoals het vroeger was blijven,

En moeten we lijden onder hun kijken?

NAAR AMERIKA!

Milou: "Misschien spelen we het nog wel een keer, maar we willen liever een nieuw stuk maken."

Eda: "Ze wilden het op jouw school ook nog zien."

Milou: "Je mist hè, dat je denkt: "O, wat jammer dat we het niet meer spelen!"

Eda, Milou en Rachmat willen nog wel eens iets voor publiek spelen, misschien weer WEGGELOPEN, misschien wel weer een nieuwe produktie, en een nieuwe produktie is vast weer de moeite waard!

Voor mensen die geïnteresseerd zijn in een optreden, die kunnen altijd proberen bij dit telefoonnummer:

020 - 23 04 23.

Gesneden Koek

door: Gorrit Goslinga

VOOR DIEGENEN DIE MET DIT NUMMER VOOR HET EERST "NIKS" ONDER OGEN KRIJGEN BEGIN IK MET EEN PAAR ZINNEN OVER DE AARD VAN DEZE RUBRIEK. GESNEDEN KOEK BEHANDELT DE LOPENDE ZAKEN VAN TWEE LANDELIJKE WERKGROEPEN VAN DE NVSH, JEUGDEMANCIPATIE (LWGJ) EN PEDOFILIE (WOPJE) EN VAN KOMITEE KINDERVUIST. KINDERVUIST IS EEN ORGANISATIE VAN KINDEREN DIE AAN HUN EIGEN EMANCIPATIE WERKEN. HUN RECHTSVERTEGENWOORDIGER IS STICHTING KINDERVUIST, WAARIN DE LWGJ SAMENWERKT MET DE VERENIGING VOOR SOCIALISTISCHE OPVEEDING (VSO) EN MET DE BELANGENVERENIGING MINDERJARIGEN (BM). ANDERS DAN MET DE LWGJ, DIE UIT INDIVIDUELE NVSH-LEDEN BESTAAT, IS WOPJE (WERKGROEPEN OVERLEG PEDOFILIE EN JEUGD-EMANCIPATIE) EEN OVERLEGORGaan VAN AFDELINGSWERKGROEPEN (AWG'S) DIE DEEL UITMAKEN VAN PLAATSELIJKE NVSH-AFDELINGEN. ER BESTAAN AWG'S PEDOFILIE EN AWG'S JEUGDEMANCIPATIE EN PEDOFILIE (JEP).

Sinds de LWGJ erkend werd door de Verenigingsraad (VR) van de NVSH is er een innige samenwerking geweest met WOPJE. De meeste LWGJ-leden maken deel uit van een AWG-JEP; beide landelijke werkgroepen hadden een wederzijdse officiële vertegenwoordiger in de persoon van WOPJE-coördinator Rinus Kooy; ook de penningmeester en de postbus worden broederlijk gedeeld. Op de laatstgehouden WOPJE-bijeenkomst werd besloten de banden met de LWGJ wat losser te maken. Over het waarom en het hoe wil ik hier nog niets loslaten; wanneer deze NIKS bij de drukker ligt vindt een nader gesprek plaats tussen het LWGJ-bestuur, de WOPJE-coördinatoren Rinus Kooy en Peter Wolf - die geen LWGJ-leden meer zijn - en de nieuwgekozen LWGJ-vertegenwoordiger in WOPJE, Paul Lorijn.

Nog een losmakingsproces beleefde de LWGJ in de vergadering van 19 mei: de groep Kind, Vrouw, Emancipatie deed afstand van de status van LWGJ-kommissie. Overigens was dit grotendeels een formaliteit: al sinds enige maanden was Gita Griffioen de enige KVE'ster die ook LWGJ-lid was (en is). KVE, ontstaan

tijdens een beleids- en kadervormingsweekend van de LWGJ in mei '81, heeft zich van een vrouwenpraatgroep rond 'seksuele ervaringen als meisje' ontwikkeld tot een club die bezig is publiciteit te maken op het grensgebied van vrouwenbeweging en pedofilie. De - al dan niet seksueel bepaalde - benadering vanuit de positie van het kind komt in de mij bekende plannen van KVE niet meer voor.

Een andere vrouwenorganisatie, die dat laatste juist wel doet, is de Vereniging tegen Seksuele Kindermishandeling binnen het Gezin. De leden hebben zich in plaatselijke groepen georganiseerd, met

name op basis van eigen slechte jeugd-ervaringen. Leden van deze nieuwe vereniging bezochten het symposium "Waar ligt de grens" en hebben deel aan het enkele dagen later te houden departementale seminar over seksueel geweld jegens vrouwen. Het LWGJ-bestuur gaat op korte termijn samenwerkingsoverleg houden met genoemde vereniging.

Een belangrijke activiteit van de LWGJ, de belangrijkste zelfs volgens het door de VR onlangs goedgekeurde beleidsplan '82, vormt de beïnvloeding van het proces van herziening van de strafwetartikelen over seksualiteit en kinderen. Deze activiteit speelt zich de laatste maanden vooral af in de commissie Zedelijkheidswetgeving, waarin ook COC-vertegenwoordigers (uit hun werkgroepwetgeving) zitting hebben. Het heeft vrij lang in de bedoeling gelegen dat deze commissie op het symposium "Waar ligt de grens" een nota zou presenteren met een model van een strafrechtelijke regeling zonder de noemer zedelijkheid (= seks) als grond voor straf of strafverzwaring. Een concept van deze nota "Zeden en straffen" heeft inderdaad gecirculeerd in LWGJ en COC-kader, maar de kritiek hierop kon niet snel genceg worden verwerkt en ingepast. De definitieve nota staat nu voor het vroege najaar gepland. Nu Paul Mamd in "Hervormd Nederland" al een voorpublicatie heeft gedaan, mag ik hier ook wel onthullen dat de nota zal voorstellen alle artikelen in de strafwet die op seksualiteit betrekking hebben ofwel af te schaffen, of wel onder te brengen bij het uit te breiden dwang-artikel 284 WvS. Kinderen en personen in afhankelijk positie (verpleegden, verstandelijk gehandicapten) krijgen een extra bescherming tegen vormen van misbruik van overmacht.

Mocht uit het voorafgaande worden afgeleid dat de LWGJ - laat staan WOPJE - floreert en blakt van activiteiten dan is dat teveel gezegd. Om meer dan één reden is de toekomst onzeker. De NVSH

is nog steeds in zeer nijpende financiële moeilijkheden en de onzekerheid die daaruit voortvloeit bedreigt ook onze financiële situatie. De VR is nog niet toegekomen aan ons voorstel, onze belangen te beveiligen - en onze slagvaardigheid te verhogen - middels een Stichting Jeugdemancipatie-NVSH. De tweede onzekerheid is het gebrek aan bestuurskader: een slepende kwaal die nu toch echt in het kritieke stadium komt. Bob Ferguson moest vanwege zijn werkkring kiezen tussen bestuur en NIKS-redactie en koos voor dat laatste; in de Stichting Kindervuist is hij inmiddels opgevolgd door Rik Wanders, ook al een NIKS-redakteur. Hans de Lange is door werk en studie al geruime tijd overbelast en zal waarschijnlijk het penningmeesterschap of enkele andere taken moeten neerleggen. Wie nemen zulke taken over? Andere overbelaste bestuursleden en redacteuren, of ze blijven liggen. Op iets langere termijn is er enig zicht op potentiële opvolgers maar dat is nog tamelijk diffuus en de vraag: haalt de LWGJ 1984? kan dan ook slechts dan positief beantwoord worden als zich vers kader aandient. **HELP!!!!**

Kindervuist beleefde een geslaagd kamp in Iage Vuursche. Helaas kon door subsidiegebrek slechts een klein deel (25) van de 1300 leden deelnemen. De volksliedjeskoningin Coby Schreijer, oma van voorzitter Remi Hiemstra, gaf de toon aan bij het grote kampvuur waar ook het herontdekte kindervuistlied (uit 1979) opnieuw werd ingestudeerd. Verder werd er veel in groepjes gedaan, onder meer koken voor elkaar en spandoeken maken voor de afsluiting van de chlooractie, op 23 juni op het Haagse Binnenhof. Een brochure, gesponsord door drie alternatieve zwemwaterzuiveraars, kan voor f 5,- besteld worden bij Kindervuist, pcstbus 255 in Doorn. Voor het najaar zijn er alweer volop plannen. Over de Dag van de Kinderstraat (13 oktober) schreef ik de vorige maal; kort daarna, op 16 oktober, neemt Kindervuist deel aan een Alternatieve Energiedag in het Amsterdamse Vondelpark. Kindervuist werd verder uitgenodigd door het IKV, om te overleggen over het betrekken van kinderen bij acties, en door de Stichting Ruimte over de in 1979 beloofde Speelruimtwet. Lastige kamervragen helpen dus wel!

Snoepgoed

door: Edward Brongerema, Bob Ferguson

KINDERMISHANDELING

DE ROTTERDAMSE KINDER- EN VERTROUWENSARTS J.J. PIETERSE PROMOVEERDE OP 4 JUNI OP EEN PROEFSCHRIFT OVER KINDERMISHANDELING IN HET GEZIN.

Kindermishandeling is meestal een teken van onmacht van de ouders om tegemoet te komen aan de behoeften en de rechten van het kind, aldus Pieterse. Hij bundelde gegevens van 542 kinderen uit 376 verschillende gezinnen, die in de periode 1972 - 1975 als slachtoffer van mishandeling werden aangemeld bij het Rotterdamse bureau vertrouwensarts. De meeste meldingen betreffen kinderen onder de drie jaar, de helft van de kinderen was jonger dan zes jaar. Het aantal jongens en meisjes liep niet veel uiteen, maar was in de wat oudere leeftijdsgroepen wel verschillend verdeeld. In de lagere schoolleeftijd treft men onder de mishandelde kinderen meer jongens aan, in de puberteit zijn meisjes vaker slachtoffer. Het waren in het onderzoek van Pieterse uitsluitend ouders van de kinderen die zich aan mishandeling schuldig maakten. In 42% van de gevallen betrof het de moeder, in 31% van de gevallen de vader en bij 25% beide ouders. Relatief veel meldingen komen uit gezinnen met pleegkinderen (20%) en uit gezinnen met zieke of geestelijk gestoorde ouders, broers of zusters (30%). Het aantal bekende gevallen van kindermishandeling is waarschijnlijk nog steeds maar een klein deel van het werkelijke aantal. Hoewel het aantal meldingen de laatste jaren sterk toeneemt geeft het waarschijnlijk nog steeds maar een topje van de ijsberg te zien. Een sterke toename is ook in het aantal meldingen van seksuele mishandeling waar te nemen. De meeste meldingen komen van burens,

familie en vrienden. Slechts een kwart wordt via de behandelende artsen doorgegeven. Bij 75% van de binnengekomen meldingen ging het inderdaad om gevallen van kindermishandeling; loos alarm komt dus blijkbaar betrekkelijk weinig voor. Dr. Pieterse zegt een voorstander te zijn van verplichte melding zoals die in de Verenigde Staten bestaat.

BRON: DE VOLKSKRANT 4-6-'82

BF

KLACHT

DOOR MINISTER DE RUITER IS INGEDIEND EEN WETSONTWERP (NO. 17.337) TOT WIJZIGING VAN DE BEPALINGEN IN HET WETBOEK VAN STRAFRECHT BETREFFENDE INDIENING EN INTREKKING VAN DE KLACHT BIJ KLACHTSMISDRIJVEN.

Is het slachtoffer van zo'n misdrijf nog geen zestien jaar, dan moet de klacht worden ingediend door zijn wettige vertegenwoordiger (vader, voogd). Nieuw in de voorgestelde regeling is dat een minderjarige in de leeftijd van twaalf tot zestien jaar, als zijn vader of voogd een klacht heeft ingediend wegens een tegen die minderjarige begaan klachtmisdrijf, nu in beginsel door de officier van justitie moest worden gehoord over de wenselijkheid van vervolging. De mening van de minderjarige hoort gewicht in de schaal te leggen bij de beslissing over vervolging, vindt de Minister.

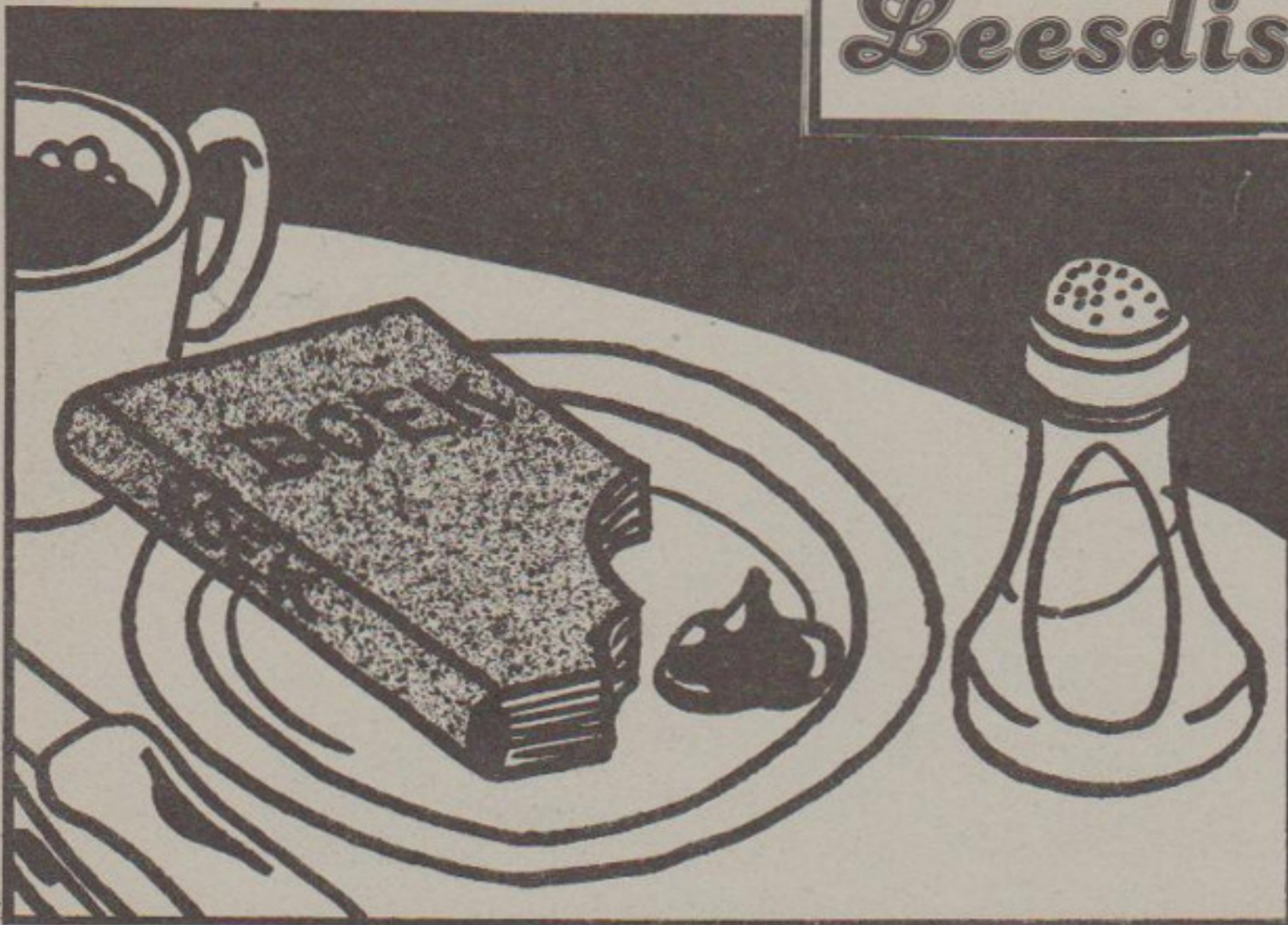
Bij de zedenmisdrijven zijn de enige klachtdelicten:

- art. 245 vleselijke gemeenschap met een meisje van 12 - 16 jaar;
- art. 248 ter verleiding van een minderjarige van onbesproken gedrag;

maar de wetswijziging is ten aanzien van art. 248 ter zonder betekenis. Seksuele handelingen met minderjarigen onder de 16 zijn immers altijd strafbaar en niet alleen op klacht.

EB

Leedis

door: Bob Ferguson, Gorrit Goslings, Theo Sandfort

ROLLEN OP DE HELLING

MARIJKE BOONSTRA, FANKE VAN AHLTEREN EN BERTHE UHRLINGS SCHREVEN EEN HAND-
ZAAM BOEKJE OVER DE ROLLEN DIE KINDE-
REN, VROUWEN EN MANNEN IN HET LEVEN
DOORGAANS OPGELEID KRIJGEN. HET BOEK
TELT 64 PAGINA'S EN WORDT UITGEGEVEN
DOOR DE VERENIGING VOOR SOCIALISTISCHE
OPVOEDING (VSO).

Het boekje gaat, zo stellen de schrij-
fers in de inleiding, over feminisme
en kinderen, en richt zich met name op
kinderen en ouders die lid zijn van VSO
en Kindervuist. Bij de totstandkoming
ervan werd gebruik gemaakt van het re-
sultaat van gesprekken met kinderen
over de verdeling van het werk tussen
mannen en vrouwen, over de taken van
kinderen in huis en over de verschillen
tussen jongens en meisjes. Het boek
geeft ook aan hoe je zulke gesprekken
op gang kunt brengen. Verschillende
technieken worden aangegeven: teken-
opdrachten, een interview, een toneel-
stuk. Alleen al vanwege deze ideeën zou
men het boekje moeten kopen.

De onderwerpen die behandeld worden zijn
achtereenvolgens: kinderen vroeger en
nu (een geschiedenisbeeld van opvoe-
dingsideeën en de plaats van het kind
in de samenleving), feminisme en kinde-
ren (over rolpatronen, vrouwenbevrij-
ding en kinderbevrijding) en de reeds
genoemde voorbeelden hoe je zelf met
het onderwerp bezig kan zijn. Uit het eerste hoofdstuk blijkt wel dat
het niet makkelijk is een kort en hel-
der geschiedenisoverzicht op te schrij-
ven. Ik denk dat vooral dit gedeelte
voor kinderen wat zwaar is. Het is nog-

al droge materie, al is de methode leuk
gekozen: van vier momenten uit het ver-
leden wordt beschreven hoe men dacht
over kinderen, over werken en trouwen,
school en rolpatronen. Vanuit de middel-
eeuwen komen we zo vanzelf in onze tijd
terecht, en het wordt ons duidelijker
hoe het komt dat allerlei dingen zijn
zoals ze er nu uitzien. Maar het blijft
toch wat saai, en jammer genoeg is juist
dit gedeelte wat spaarzaam geïllustreerd
terwijl op andere plaatser de plaatjes
het geheel niet alleen leuker maar ook
duidelijker maken. Een zin als "Dat
geld komt er pas als het gezinsinkomen,
dankzij de strijd van de juist opkomen-
de vakbeweig, stijgt en men tevens
gaat inzien dat...enz. enz." is natuur-
lijk onnodig ingewikkeld. Gelukkig zijn
zulke lange zinnen een uitzondering.
In het hoofdstuk over feminisme en kin-
deren zijn vraaggesprekken met kinderen
verwerkt. Hierdoor ontstaat onder meer
een beeld over hoe kinderen tegen femi-
nisme aankijken, hoe zij de rol van va-
ders en moeders zien, enz. Langzaam
wordt toegewerkt naar het idee van
vrouwenbevrijding en kinderbevrijding
(waarom is eigenlijk mannenbevrijding
weggelaten?). Er wordt uitgelegd dat
allerlei groepen mensen verschillende
belangen kunnen hebben (arbeiders,
vrouwen, kinderen) en dat het nuttig
kan zijn als zulke belangengroepen zich
samen sterk maken omdat er anders geen
rekening met het gehouden wordt.

De voorstelling van zaken vind ik hier
wat te eenvoudig. Een pleidoor voor be-
langenverdediging door groepssolidari-
teit klinkt op het eerste gezicht wel
logisch, maar zo simpel als het hiet
wordt voorgesteld zie ik het toch niet.
Is oorlog voeren dan het "opkomen" voor
een gezamenlijk belang dat op dezelfde
manier gestimuleerd zou moeten worden,
en pleit men ook voor de politieke ver-
sluiering die vaak rechtstreeks in het
belang is van bepaalde groeperingen in

de samenleving? Uit de voorbeelden
blijkt wel wat er eigenlijk bedoeld
wordt, maar het wordt er niet expliciet
bijgezegd. Eigenlijk zou er nog een
hoofdstukje bijmoeten over de achter-
grond van machtsverhoudingen in de sa-
menleving, kleinschaligheid en demokra-
tische vormen van zelfbestuur. Ik mag dan enige kritiek hebben, het
boek is toch de moeite van het lezen
zeker waard. Aanvullingen moet men er
dan zelf maar op maken. Het slothoofd-
stuk "om zelf te doen" en de informatie
die achterin staat geven hiervoor de
richting al aan. Leuk om zo maar eens
iemand kado te doen, en ook geschikt
om in huis te laten slingeren. Wie erin
bladert pikt er al gauw iets uit op.

"ROLLEN OP DE HELLING"? UITG. VSO 1982.
VERKRIJGBAAR IN DE BETERE BOEKHANDEL.
OOK TE BESTELLEN BIJ VSO, POSTBUS 9898,
UTRECHT. PRIJS f 8,50.

BF

2e RAPPORT

ZOALS WE DE VORIGE MAAND AL AANKONDIG-
DEN, IS EEN NIEUW RAPPORT VERSCHENEN
VAN HET ONDERZOEKSRAPPORT "KINDEREN IN
PEDOFIELE RELATIES" VAN HET SOCIOLOGISCH
INSTITUUT VAN DE UTRECHTSE UNIVERSITEIT.
ONDERZOEKER DRS. THEO SANDFORT LAAT ZICH
ALS AUTEUR DITMAAL VERGEZELLEN VAN DRS.
MARIANNE KOOYMAN. WAT HAAR SPECIFIEKE
INBRENG IS GEWEEST BLIJKT NIET UIT HET
RAPPORT.

Het rapport "Ervaringen van jongens in
pedofiele relaties" put uit hetzelfde
onderzoeksmateriaal als het vorig jaar
verschenen "Het seksuele aspect van pe-
dofiele relaties. Ervaringen van jong-
ens" (mijn bespreking daarvan is in dit
nummer opnieuw afgedrukt). Waar deze
publikatie, zoals de titel al aangeeft,
het seksuele element uitlicht, bestrijkt
het nieuwe rapport ruwweg "de rest":
wat de vijftientig ondervraagde jong-
ens verder nog volgende de zelfkonfron-
tatiemethode geskoord en aansluitend
daarop verteld hebben over de pedofiele

relaties die zij onderhielden. Dit ver-
volg rapport is om tenminste twee rede-
nen zinvol: het relativeert de indruk
dat het in pedofiele relaties voornamelijk
om seks draait; het laat veelvul-
diger en uitvoeriger de ondervraagden
aan het woord, wat voor de niet socio-
metrisch geschoolde lezer een veel gro-
tere leesbaarheid en herkenbaarheid op-
levert in vergelijking met het vorige
rapport. Van drie interviews is de nu
volledige tekst in de bijlagen opgeno-
men.

WAARDERING

De gevolgde publikatiewijze leidt, be-
grijpelijk, tot een aantal overlappingen
en dublures, en een veel groter
aantal herkenningpunten. Het seksuele
element heeft zich wel laten uitlichten
naar niet laten afzonderen. Zo blijkt
er een opvallende correlatie in de waar-
dering van de oudere partner in het sek-
suele gebeuren en in het algemeen. Ge-
voelens als: blij, leuk, vrij, veilig
en tevreden hebben sterk de overhand.
Er worden allerlei gezamenlijke aktivi-
teiten ondernomen: gezelschapsspel-
tjes, sport, samen naar een film of een
pretpark. De motieven van de jongens om
de relatie aan te gaan - enkelen van
hen hebben daar naar eigen zeggen flink
moeite voor gedaan - en voort te zetten
wijken nogal af van wat oudere onder-
zoekers beweren. Affektieve verwaarlo-
zing door de oudere en materieel gewin
zijn voor deze groep jongens niet in
het geding.

OMGEVING

Evenals in het voorgaande rapport blij-
ken ook hier de negatieve gevoelens die
met de oudere partner verbonden worden,
van ondergeschikte betekenis en bijna
geheel veroorzaakt door omgevingsfakto-
ren, met name de angst voor ontdekking
en de gevolgen daarvan. Overigens is de
oudere partner niet in alle gevallen
of speelt hij de belangrijkste rol in
de belevingswereld van de jongen. De
ouders, de vriendjes van eigen leeftijd
en de hobby's zijn soms geduchte kon-
kurrenten. De faktor "macht" kreeg in
het onderzoek wat bijzondere aandacht.
Machtsmisbruik werd niet aangetroffen,
wel enkele subtiele vormen van (weder-
zijds) machtsgebruik waar de oudere
partner aanstuurde op vrijen en de
jongere daar geen win in had. In twee
van de 25 gevallen was er sprake van
jalousie: jongens die er moeite mee
hadden als hun vriend aandacht ga aan
andere jongens.

NIET GEÏSOLEERD

In de meeste gevallen zijn de ouders
wel op de hoogte van het bestaan van de
relatie maar niet - althans niet uitge-
sproken - van het seksuele aspekt. Van-
zelfsprekend wordt open kaart spelen
gewaardeerd en geheimhouding als hinder-
lijk ervaren. Ook de politie en niet in-
gewijde vriendjes en vriendinnetjes wor-
den door de jongens met negatieve ver-
wachtingen omgeven. Uit niets blijkt
echter dat de onderzochte jongens door
hun relaties geïsoleerd zijn geraakt

van hun leeftijdsgenootjes of verdere
omgeving. Van negatieve gevolgen is al-
thans op deze korte termijn niets te
vinden (maximaal enkele jaren). Uit het
onderzoek dat Theo Sandfort momenteel
uitvoert - zie de oproep in Plakplek -
zal iets meer duidelijkheid dienen te
komen over het effect achteraf.

Selektie

Voor alle duidelijkheid: de hierboven
aangestipte gegevens en al hetgeen beide
onderzoeksrapporten verder bevatten is
niet generaliseerbaar. Het gaat slechts
om een kleine, in veel opzichten beperk-
te selektie. Waar het omgaat is dat ge-
demonstreerd wordt hoe het in elk geval
kan, wat er in een gematigde repressief
klimaat als het Nederlandse aan overwe-
gend plezierigs is overkomen aan vijf-
entwintig "slachtoffers" van pedofiele
delinkwenten. De onderzoekers pretende-
ren niet meer dan aan te tonen dat zo-
iets VOORKOMT, en daarin zijn zij over-
tuigend geslaagd.

Ongeveer gelijktijdig met dit nieuwe
rapport verscheen een Engelstalige van
het vorige bij PAN/Spartacus. De winst
dat buitenlandse wetenschapsmensen nu
gemakkelijk over het materiaal kunnen
beschikken moet hier belaaft worden ag-
gewogen tegen het verlies aan respect
dat de auteur m.i. zal lijden op grond
van zijn uitgeverskeus. Spartacus is
een louche handelaar in papieren lust-
objekten en sinds de discussie rond het
pedoseksisme weet de hele wereld
dat.

DRS. THEO SANDFORT EN DRS. M. KOCYMA -
ERVARINGEN VAN JONGENS IN PEDOFIELE RE-
LATIES. UIRECHT, RIJKSUNIVERSITEIT, SO-
CIOLOGISCHE INSTITUUT. BESTELLEN AIDAAAR
DOOR f 14,-- OVER TE MAKEN OP POSTGIRO
3752451 O.V.V. "RAPPORT PEDOFILIE 2".
(gegevens Engelse editie)

GG

PEDOFIELEN TWEE MAAL HET WOORD ONTNOMEN

OP INITIATIEF VAN DE WERKGROEP PEDOFI-
LIE IS DOOR MARIANNE ILCKEN EEN ONDER-
ZOEK VERRICHT NAAR DE SOCIALE POSITIE
VAN PEDOFIELEN IN ZUID LIMBURG, WAARVAN
ONDER DE TITEL "PEDOFIELEN HET WOORD
ONTNOMEN" ONLANGS EEN VERSLAG IS VER-
SCHENEN.

Begonnen wordt met een omschrijving van
pedofilie waarbij het verschijnsel ge-
plaatst wordt tegen de achtergrond van
bestaande normen ten aanzien van kuwe-
lijk, gezin, kind en seksualiteit, met
speciale aandacht voor de houding van
de rooms katholieke kerk, die als tegen-
stander van seksuele omgang omwille van
de lustbeleving homo- en pedo-praktijken
afwijst.

Voor het onderzoek zijn 19 mannen uit
verschillende leeftijdsgroepen geïnter-

viewd. Aan de orde komt onder andere
hoe mensen ontdekken dat ze pedofiele
gevoelens hebben, welke rol het als
"pedofiel" benoemen van de gevoelens
hierbij speelt en de betekenis van de
houding van de direkte omgeving hierbij.
Ook komt aan de orde hoe mensen leren
leven met pedofiele gevoelens en op wel-
ke wijze aan de akseptatie ervan ge-
werkt wordt. Opvallend daarbij is dat
vervelende omstandigheden, zoals over-
spannenheid en kontakt met de politie,
voor sommigen een (uiteindelijk) posi-
tieve rol gespeeld heeft.

Sommigen van de geïnterviewden hebben
geen pedofiele kontakten; angst en te-
rughoudendheid zijn belangrijke redenen
daarbij. De meerderheid heeft die kon-
takten wel (dubieus is dat de onder-
zoekster het aan de geïnterviewden heeft
overgelaten wat zij onder een pedofiel
kontakt verstaan; op zich natuurlijk
heel vriendelijk, maar het maakt de
antwoorden onvergelykbaar; overigens
zou interessant zijn om te weten wat de
respondenten wel en wat niet als pedo-
fiel kontakt beschouwen en om welke re-
denen ze dat doen).

Tot slot gaat het over het al dan niet
bekend worden van het pedofiel zijn bij
personen in de omgeving. Dat gebeurt
vrijwillig en onvrijwillig. In het
eerste geval zijn het personen die niet
bedreigend zijn voor de respondent. De
gevolgen van het bekend worden kunnen
leiden tot betere maar ook slechtere
relaties met de desbetreffende perso-
nen. Sommigen ervaren het bekend maken
van hun gevoelens als een bevrijding.
De beste hulpverleningservaringen heb-
ben de respondenten met de GGZ, de NVSH
en de werkgroep pedofilie, slechte met
de reklassering, een psychiater en de
geestelijkheid.

In een laatste hoofdstuk worden resul-
taten samengevat en aanbevelingen gege-
ven voor een eventueel te voeren beleid
door de werkgroep pedofilie in Maas-
tricht: informatie-verspreiding naar
niet-pedofielen en niet langer uitslui-
tend vanuit NVSH verband, vertreding van
de kontakten met de eerste lijn gezond-
heidszorg, verzorgen van kontaktmoge-
lijkheden van pedofielen onderling en
als laatste: het integreren van voor-
lichting over pedofilie in voorlichting
over seksualiteit in het algemeen. Ik
weet niet of de werkgroep wat kan met
deze aanbevelingen. Op zich is het een
bijzonder experiment om als werkgroep
een dergelijk initiatief tot een onder-
zoek te nemen. Het zou interessant zijn
om van hun kant te vernemen wat hun er-
varingen zijn met dit experiment en hoe
het eventueel beter zou kunnen.

Voor ik op het positieve van dit rapport
inga eerst nog wat kommentaar. De be-
handeling van sommige punten blijft
soms wat oppervlakkig. Het bevat slo-
dige fouten, zo wordt op p. 7 over on-
tucht met meerderjarigen gesproken waar
ongetwijfeld minderjarigen bedoeld zijn,
terwijl in schema 2 een aantal respon-
denten verdwenen zijn. Sommige konklusies
zijn op basis van de gepresenteerde
fieten nogal boud en er staan ook
onjuistheden in: zo zou bij een klacht-
delict ook iemand anders dan het slacht-

offer (of bij minderjarigheid diens wettelijke vertegenwoordiger) een rechtszaak aanhangig kunnen maken. Toch is het onderzoek van belang. Het snijdt een problematiek aan die de laatste tijd enigszins op de achtergrond is geraakt. Problemen met betrekking tot pedofilie zijn in toenemende mate uitgelegd als problemen van een samenleving die kinderen en met name de kinderlijke seksualiteit onderdrukt. Daar ligt dan ook de oplossing: jeugdemancipatie. Bij een dergelijke benadering komen mensen die door pedofiele verlangens met zichzelf en met hun omgeving in konflikt komen, in de kou te staan. De wetenschap dat pedofilie een probleem van de samenleving is, is voor hen hooguit een doekje voor het bloeden. Het zou goed zijn wanneer er wat meer aandacht komt voor praktische problemen met pedofiele gevoelens en in en rond pedofiele relaties. Zo zou ik het toe juichen wanneer het initiatief genomen zou worden tot het maken van een soort 'pedohandboek', waarin onderwerpen behandeld worden als: hoe en waar leg je contacten met kinderen, moet je ouders van vriendjes en vriendinnetjes altijd op de hoogte stellen, of is het soms wel eens verstandig om het niet te doen, enz. Bij de behandeling van die punten moeten dan meerdere gezichtspunten aan de orde komen, omdat situaties zeer van elkaar kunnen verschillen en iedereen niet op de zelfde wijze pedofiel is. De pedofiel bestaat immers niet. Pedofielen zouden zich zelf en hun eventuele problemen in een dergelijke tekst moeten kunnen herkennen. Ook zou in zo'n boek praktische informatie over kinderseksualiteit gegeven moeten worden. Ook zouden vanuit het kind gezien problemen kunnen worden behandeld: wat kan ik doen wanneer er dingen gebeuren in de relatie die ik niet zo prettig vind, of hoe maak ik een eind aan een relatie die ik niet meer wil. Volledig zou het zijn wanneer ook onderwerpen vanuit het gezichtspunt van de ouders worden behandeld. Een dergelijk boek zou niet moeten leiden tot een versterking van de vakjessindeling tussen hetero-, homo- en pedofielen. Wel zou het mensen die op verschillende manieren met pedofilie te maken hebben, meer greep doen krijgen op hun situatie.

Het rapport van Marianne Elokens is bij lange niet zo'n pedohandboek (en is ook niet zo bedoeld). Wel stelt ze een problematiek aan de orde die onvoldoende aandacht kreeg te gaan krijgen. Groot gemis is dat bij de behandeling van deze thematiek geen gebruik is gemaakt van fragmenten uit de interviews. Het rapport zou aan diepgang hebben gewonnen. Het is jammer om te moeten constateren dat in deze zin de titel van het rapport ook dubbelzinnig kan worden opgevat.

HET RAPPORT IS VERKRIJGBAAR DOOR OVERMAKING VAN f 12,50 (INCL. VERZENDKOSTEN) OP GIRO 3160 VAN HET INFOHUIS NVSH TE MAASTRICHT O.V.V. "RAPPORT PEDOFIELEN HET WOORD ONTINOMEN".

Theo Sandfort

(advertentie)

Nog te verkrijgen bij de schrijver
Ries van Wallenburg

"Een vriend voor allen"

(belevenissen van een pedofiele pedvindersleider)

en

"Het geheim van de blauwe zak op de helling van de Kusberg"

(bundel korte verhalen over pedofiele relaties)

Per bundel f20,- (incl. verzendkosten)
Beide bundels tegelijk besteld: f35,-
(incl. verzendkosten)

Te bestellen door overmaking van het bedrag op giro 977919 ten name van:
A. van Wallenburg te Apeldoorn o.v.v.
"Een vriend" of "het geheim" of beide.

FUK DE
OPHOEP!

OP HET INSTITUUT VOOR KLINISCHE PSYCHOLOGIE EN PERSOONLIJKHEIDSLEER WORDT EEN ONDERZOEK VOORBEREID NAAR SEKSUELE ERVARINGEN DIE MENSEN VOOR HUN 16E JAAR GEHAD HEBBEN EN DE BETEKENIS VAN DIE ERVARINGEN VOOR HUN VERDER ONTWIKKELING.

MOP

Jantje: mam, ik heb een nieuw woord op school geleerd.

moeder: wat voor woord dan?

Jantje: neuken!

moeder: zo, dat is een hele mond voll!

Jantje: nee... dat is pijpen!

Hiervoor wordt op het ogenblik een vooronderzoek uitgevoerd. Voor dit vooronderzoek zoeken wij ZO SPOEDIG MOGELIJK jongens en meisjes, die voor hun zestiende seksuele contacten hebben gehad met een volwassene en die nu 18, 19 of 20 jaar oud zijn. Zowel met de jongere als de oudere zal een gesprek plaatsvinden. Het interview met de jongere zal ± 2 uur duren en het gesprek met de oudere ± 1 uur. In de gesprekken gaat het vooral om WAT mensen zich kunnen herinneren van wat ze vroeger hebben meegemaakt.

Voor het onderzoek is het van belang dat de jongeren en degene met wie hij of zij seksuele contacten heeft gehad, niet met elkaar herinneringen ophalen aan wat ze vroeger samen hebben meegemaakt. We willen de verhalen van beide personen zo onafhankelijk mogelijk van elkaar te horen krijgen. Mensen die wat meer willen weten over het onderzoek of die mogelijkheden zien om aan het onderzoek mee te werken kunnen telefonisch contact opnemen met Theo Sandfort (030 - 33 21 14 toestel 349 of 332). Omdat al is begonnen met het afnemen van de interviews, willen we de mensen die willen meewerken vragen om zo snel mogelijk met ons contact op te nemen.

HOOR

LULLEKUT

AAP

COITDOO M

LULPIEL
PIEL
KUT

FUC DE

LEKKETIS

ELVIS

NEUWEN

HOMO

PEDOFIEL

KUT
SPERMA

VINE
STAF

POOIER
GEILE
HOER

LAATSTE NUMMER!

JEP

JEP is een INFO-periodiek van de N.V.S.H.-afdelingswerkgroep Jeugdemanipatie en Pedofilie Postbus 635 * 5900 AP Venlo.

in het september nummer van NIKS heeft over het vervolg van JEP!

2

3e Jaargang No: 2 - Juni 1982.

MARTIN (10)
GERHARD (12)
HEIDI (12)

NIKS
1982
nr. 6

43

NIKS

Postbus 6614

3002 AP Rotterdam

port payé
port betaald
UTRECHT